

Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Diagnoza stanu świadczenia usług społecznych w Mieście i Gminie Krotoszyn

Raport przygotowany w ramach Projektu
„Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych”

 ipc
instytut badawczy
WROCŁAW, marzec 2024

Spis treści

1	Kontekst badania	4
1.1	Cele diagnozy	4
1.2	Nota metodologiczna	4
2	Najważniejsze wskaźniki demograficzno-gospodarcze charakteryzują gminę i miasto Krotoszyn	7
2.1	Demografia	7
2.2	Gospodarka	10
	Podmioty gospodarcze	10
	Wskaźniki	12
2.3	Rynek pracy	12
	Liczba pracujących	12
	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia	13
	Liczba biernych zawodowo	16
3	Zasoby pomocy społecznej i ich wykorzystanie	17
3.1	Wybrane dochody MGOPS	17
3.2	Zasoby kadrowe MGOPS	17
3.3	Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną oraz główne powody jej przyznania	18
3.4	Wsparcie pieniężne	20
3.5	Wsparcie niefinansowe	23
3.6	Wsparcie kierowane do osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	29
3.7	Wsparcie obywateli Ukrainy	33
3.8	Programy i strategie	34
4	Pieczna zastępcza	34
5	Mieszkalnictwo	36
6	Przeciwdziałanie bezrobociu	39
7	Edukacja publiczna	42
7.1	Wychowanie przedszkolne	42
7.2	Szkolnictwo podstawowe	44
7.3	Szkolnictwo ponadpodstawowe	46
8	Promocja i ochrona zdrowia	47
8.1	Stan zdrowia jako powód korzystania z pomocy społecznej	47
8.2	Programy i strategie zdrowotne	48
8.3	Jednostki systemu ochrony zdrowia	49

8.4	Współpraca z NGO.....	53
9	Problemy społeczne Krotoszyna i potrzeby mieszkańców w świetle wyników badań społecznych.....	55
9.1	Problemy i wyzwania społeczne występujące na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn ...	55
9.2	Diagnoza potrzeb	57
9.3	Ocena potencjału krotoszyńskich instytucji i organizacji w zakresie realizacji usług społecznych i identyfikacja barier	61
9.4	Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia.....	62
10	Podsumowanie.....	69
11	Spis tabel i wykresów	71

1 Kontekst badania

Przedmiotem diagnozy był stan świadczenia usług społecznych, potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie wspólnoty samorządowej Miasta i Gminy Krotoszyn. Raport ten opracowano w ramach Projektu „Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), a realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW), Priorytet 6, Działanie 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne.

1.1 Cele diagnozy

- Cel 1.** ocena obecnego stanu usług społecznych w Mieście i Gminie Krotoszyn (charakterystyka demograficzna badanej społeczności, uwarunkowania przestrzenno-środowiskowe, gospodarcze i społeczne polityki społecznej, stan obecny świadczonych usług społecznych, założenia głównych dokumentów strategicznych w obszarze polityki społecznej);
- Cel 2.** ocena potencjału instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów świadczących usługi społeczne;
- Cel 3.** zidentyfikowanie istniejących w środowisku lokalnym potrzeb i oczekiwań na usługi społeczne;
- Cel 4.** określenie kierunków niezbędnych działań, wskazanie metod realizacji celów i wskaźników realizacji działań.

1.2 Nota metodologiczna

Diagnozę przeprowadzono wykorzystując analizę danych wtórnych (desk research) oraz analizę danych pierwotnych pozyskanych ilościowymi i jakościowymi technikami badań społecznych.

Analiza desk research

Objęta kluczowe dokumenty w zakresie polityki społecznej, dokumenty strategiczne gminy, w tym:

- statystykę publiczną dostępną w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego;
- dokumenty strategiczne, w tym Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn 2030;
- sprawozdania z realizacji zadań gminy za lata 2020-2023, w tym z pomocy społecznej: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej (PZPS) MRiPS-03, sprawozdania z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sprawozdania z realizacji programów przeciwdziałania przemocy, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii;
- inne dokumenty gminne o charakterze diagnostycznym, badawczym i ewaluacyjnym.

Indywidualne wywiady pogłębione (IDI)

W badaniu IDI wzięło udział **10 osób**, będących przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, samorządowcami, z przedstawicielami organizacji pozarządowych i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r.

o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571), działającymi na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn.

Celem realizacji wywiadów pogłębionych była ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Mieście i Gminie Krotoszyn.

Ankieta internetowa (CAWI)

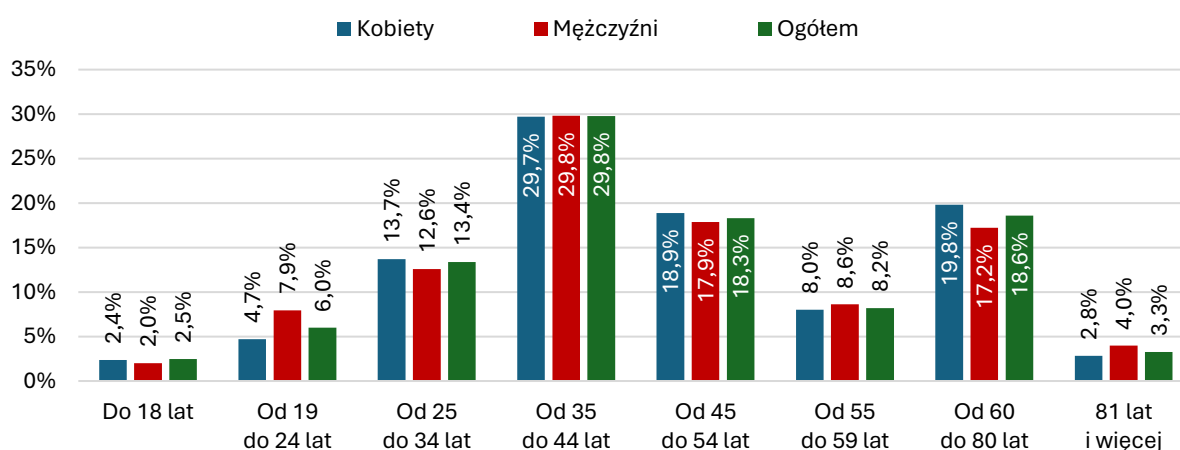
W ankiecie internetowej wzięli udział mieszkańcy miasta i gminy Krotoszyn. Kwestionariusz ankiety został udostępniony przez Zamawiającego na stronach internetowych (portalach) m.in. Urzędu Miejskiego w Krotoszynie, Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych, szkół. Na zaproszenie do udziału w badaniu odpowiedziało 72 osób **[N=72]**.

Ankiety papierowe (PAPI)

Kwestionariusz papierowy przeprowadzany będzie wśród osób odwiedzających instytucje/organizacje, w tym: Urząd Miejski w Krotoszynie, Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych. Grupę badawczą (podobnie jak w przypadku ankiety internetowej CAWI) stanowili mieszkańcy miasta i gminy Krotoszyn. W badaniu wzięło udział 294 osoby **[N=294]**.

Badania ankietowe CAWI i PAPI zostały przeprowadzone z wykorzystaniem tego samego kwestionariusza. W związku z tym uzyskane odpowiedzi poddano wspólnej analizie i interpretacji. Łączna wielkość próby badań ilościowych wyniosła 366 **[N=366]**. Jego celem była analiza potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych i działań wspierających z wykorzystaniem potencjału organizacji pozarządowych, z uwzględnieniem zasobów organizacji pozarządowych służących zaspokajaniu potrzeb w omawianym zakresie.

Wykres 1. Struktura płci i wieku respondentów badań ankietowych

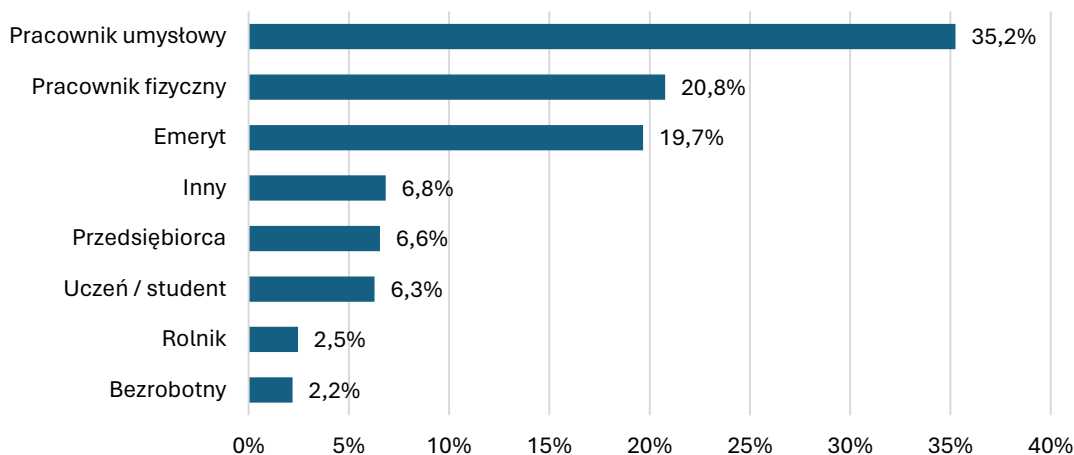
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

W badaniach ankietowych wzięło udział 212 kobiet (57,9%), 151 mężczyzn (41,3%) oraz 3 osoby, które określiły swoją płeć jako „inna” (0,8%). Grupy ankietowanych kobiet i mężczyzn nie różniły się istotnie między sobą pod względem struktury wieku. Najliczniejszą kategorię wiekową

respondentów stanowiły osoby między 35. a 44. rokiem życia (29,8%). Osoby starsze – po 60. roku życia, stanowiły łącznie 21,9% ankietowanych.

Pod względem statusu zawodowego, najliczniej w ankiecie reprezentowani byli pracownicy umysłowi – 35,2%, pracownicy fizyczni – 20,8% oraz emeryci – 19,7%.

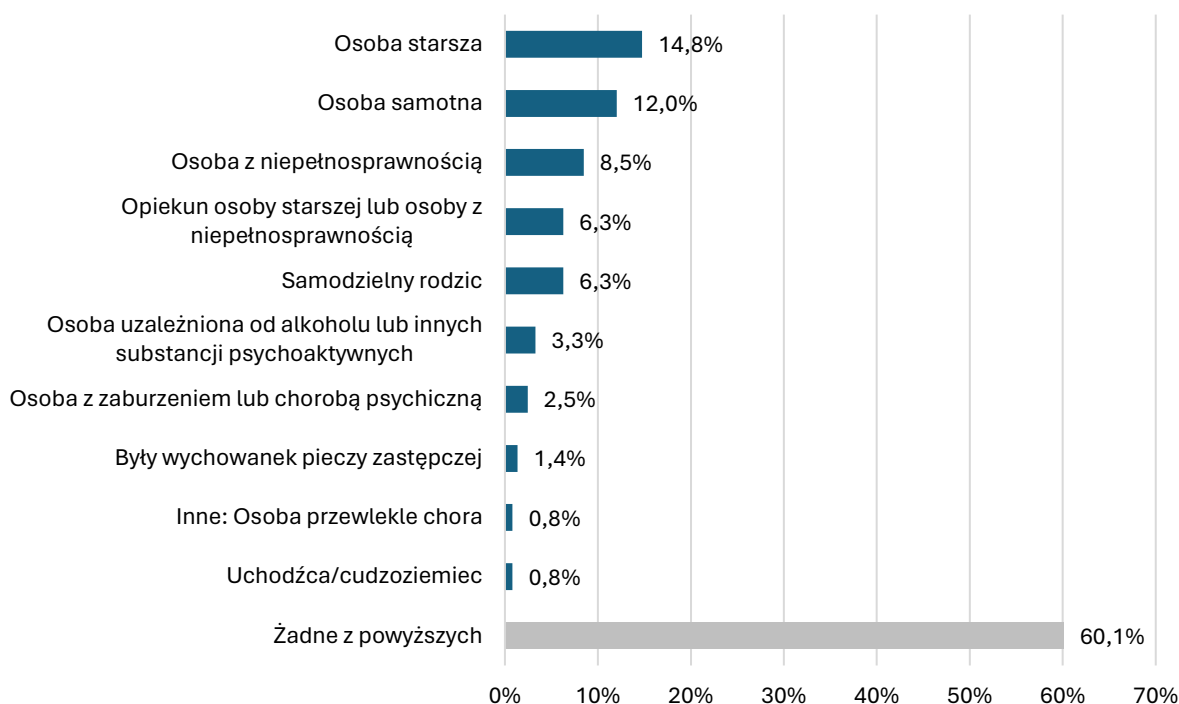
Wykres 2. Struktura zawodowa respondentów badań ankietowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

Respondentom przedstawiono kafenię grup osób, które z różnych powodów mogą potrzebować wsparcia i zapytano czy należą do którejś z nich. Twierdząco odpowiedziało niemal 40% badanych. Rozkład przynależności do poszczególnych grup przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 3. Przynależność respondentów do grup osób w szczególnej sytuacji życiowej

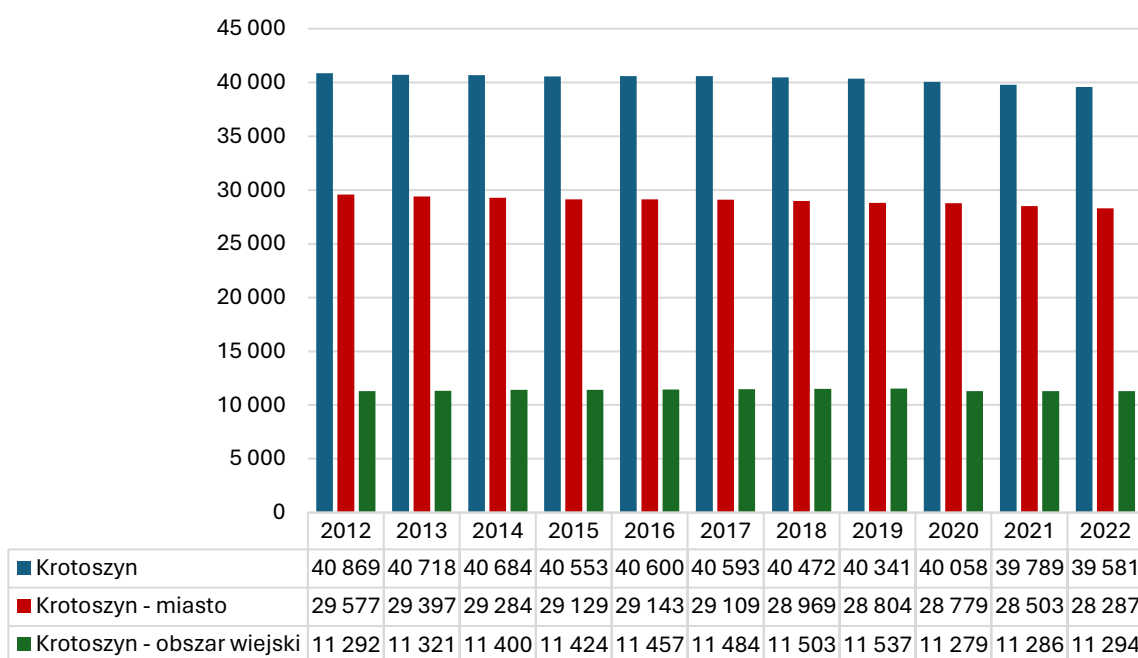
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

2 Najważniejsze wskaźniki demograficzno-gospodarcze charakteryzują gminę i miasto Krotoszyn

2.1 Demografia

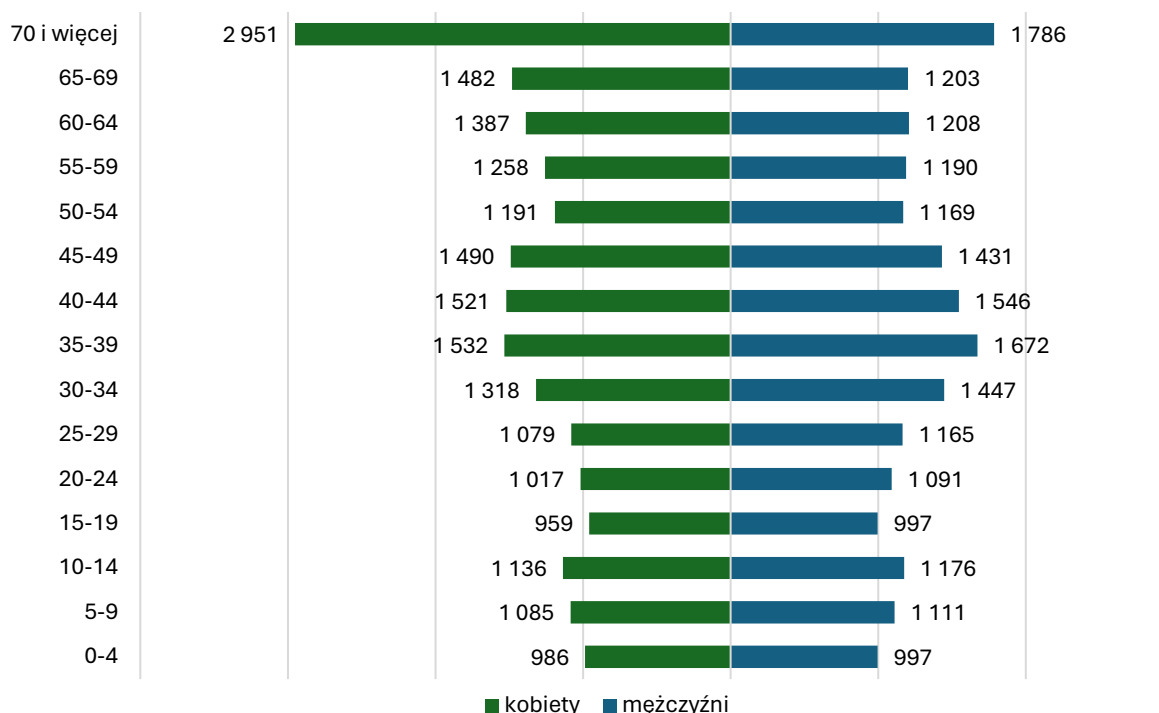
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), w roku 2022 miasto i gminę Krotoszyn zamieszkiwało prawie 39,6 tys. osób, z czego większość, bo 71,5%, stanowili mieszkańcy miasta. W stosunku do roku 2012 liczba mieszkańców spadła o 3,2% (o 4,4% w mieście) i była najniższa w całym okresie 2012-2022. Nieco ponad połowę mieszkańców stanowią kobiety (51,5%).

Wykres 4. Liczba mieszkańców miasta i gminy Krotoszyn w latach 2012-2022, w podziale na miasto i wieś

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poniżej przedstawiono piramidę wieku dla populacji mieszkańców miasta i gminy Krotoszyn. Na grafice tej możemy zaobserwować, jak w kolejnych grupach wiekowych kształtuje się liczebność kobiet i mężczyzn. Wśród mieszkańców do 54. roku życia proporcja płci jest wyrównana. W starszych grupach ludności zauważalna jest przewaga liczby kobiet, przy czym, jest ona znaczna w grupie najstarszych mieszkańców (mających co najmniej 70 lat). Jest to ogólnopolska prawidłowość związana z istotnie wyższą średnią długością życia osiąganą przez kobiety wobec średniej długości życia mężczyzn.

Wykres 5. Piramida wieku mieszkańców miasta i gminy Krotoszyn w roku 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

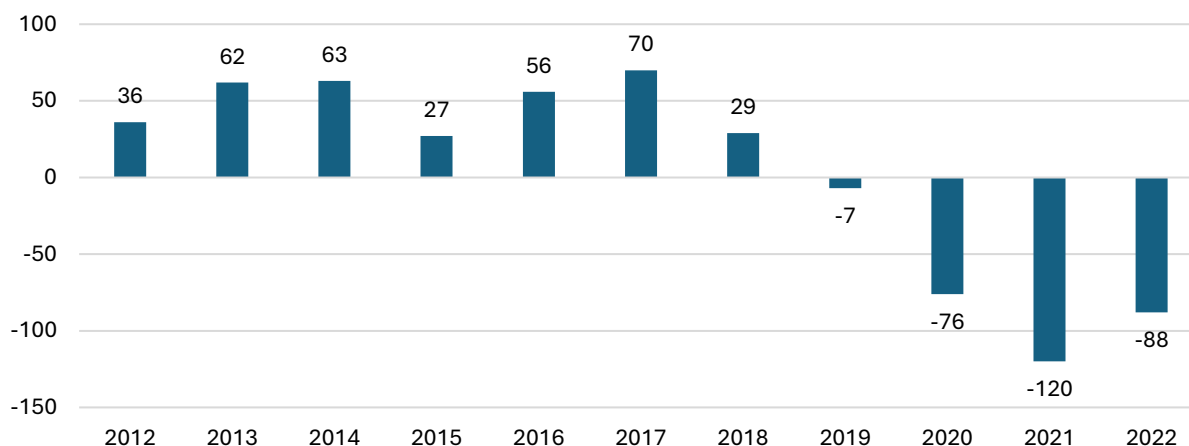
Analiza piramidy wieku pokazuje, że najliczniejszą grupą mieszkańców miasta i gminy Krotoszyn są osoby mające co najmniej 70 lat. Ich udział w ogólnej populacji stale rośnie, co jest efektem procesu starzenia się społeczeństwa. W roku 2022 odsetek mieszkańców w tym wieku wynosił 12% (12,7% w mieście i 10% na wsi), a więc o 3,3 p. proc. więcej niż w roku 2012. W tym czasie wzrósł również udział mieszkańców mających 85 lat i więcej – z 1,2 do 1,7% (do 1,8% w mieście, do 1,5% na wsi).

Tabela 1. Udział osób w wieku 70 lat i więcej oraz 85 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2012-2022 (%)

ROK	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
udział % osób w wieku 70 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców											
Krotoszyn	8,7	8,7	8,7	8,7	9,3	9,7	10,2	10,6	11,0	11,4	12,0
Krotoszyn - miasto	9,0	9,0	9,1	9,1	9,8	10,2	10,7	11,4	11,7	12,1	12,7
Krotoszyn - obszar wiejski	8,1	7,9	7,9	7,7	8,0	8,4	8,7	8,8	9,2	9,6	10,0
udział % osób w wieku 85 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców											
Krotoszyn	1,2	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7
Krotoszyn - miasto	1,2	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,8
Krotoszyn - obszar wiejski	1,2	1,3	1,5	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Od roku 2019 na terenie Krotoszyna odnotowuje się ujemny przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów). Rekordowy pod tym względem był rok 2021, kiedy to wskaźnik ten wyniósł -120.

Wykres 6. Przyrost naturalny w latach 2012-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W kontekście struktury społecznej i wynikającego z niej zapotrzebowania na usługi społeczne, konieczne jest, aby przyrzeć się statystykom dotyczącym mieszkańców z niepełnosprawnościami (OzN). Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2021, miasto i gminę Krotoszyn zamieszkiwało w sumie 5 635 osób z niepełnosprawnościami (52,6% ogółu niepełnosprawnych mieszkańców powiatu krotoszyńskiego). Większość z nich (75,6%) stanowili mieszkańcy miasta. Niepełnosprawność nieznacznie częściej dotyczyła kobiet. Co istotne, niemal 1/3 OzN to osoby niepełnosprawne tylko biologicznie – a więc osoby, które odczuwają ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku, ale nie posiadają prawnego orzeczenia niepełnosprawności. Co za tym idzie, nie przysługują im świadczenia z tytułu niepełnosprawności.

Tabela 2. Osoby z niepełnosprawnościami zamieszkujące gminę i miasto Krotoszyn w roku 2021

ROK 2021	osoby niepełnosprawne razem			osoby niepełnosprawne prawnie			osoby niepełnosprawne tylko biologicznie		
	O	M	K	O	M	K	O	M	K
Krotoszyn	5 635	2 589	3 046	3 813	1 843	1 970	1 822	746	1 076
Krotoszyn - miasto	4 262	1 939	2 323	2 970	1 419	1 551	1 292	520	772
Krotoszyn - obszar wiejski	1 373	650	723	843	424	419	530	226	304

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z roku 2021

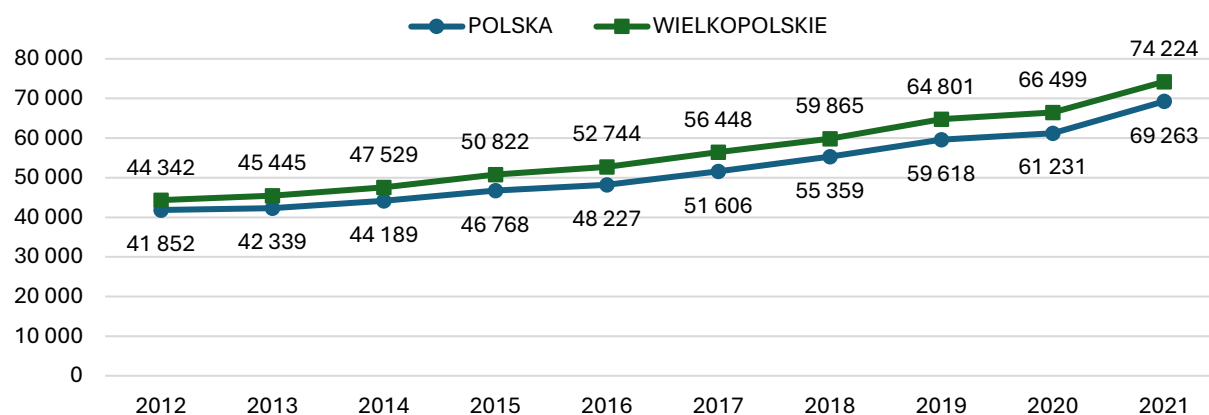
Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców miasta i gminy w 2021 roku, OzN stanowiły 14,2% ludności (15% w mieście oraz 12,2% na obszarze wiejskim). Uwzględniając wyłącznie osoby niepełnosprawne prawnie, analogiczny odsetek wynosił 9,6% (10,4% w mieście oraz 7,5% na obszarze wiejskim), natomiast uwzględniając wyłącznie osoby niepełnosprawne biologicznie, było to 4,6% (4,5% w mieście oraz 2% na obszarze wiejskim).

Przeliczając liczbę OzN na 1 tysiąc mieszkańców, otrzymujemy wartość na poziomie 141,6 (95,8 w mieście oraz 45,8 na obszarze wiejskim).

2.2 Gospodarka

Na przestrzeni ostatniej dekady obserwujemy stały wzrost gospodarczy kraju i regionu. Odzwierciedla go między innymi wartość wskaźnika PKB (produkt krajowy brutto). Między rokiem 2012 a 2021 wartość PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrosła w Wielkopolsce o 67,4% (z 44 342 zł do 74 224 zł).

Wykres 7. PKB na jednego mieszkańca, lata 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Województwo wielkopolskie zalicza się do jednego z dynamiczniej rozwijających się gospodarczo regionów kraju. Należy jednak zauważyć, że poszczególne województwa są zróżnicowane wewnętrznie. Wyższymi wskaźnikami rozwoju gospodarczego charakteryzują się zazwyczaj duże miejskie aglomeracje, niż oddalone od nich mniejsze ośrodki miejsko-wiejskie. Dotyczy to także gminy Krotoszyn i powiatu krotoszyńskiego. Charakterystykę gospodarczą Krotoszyna oparto na danych odwołujących się do liczby i rodzaju podmiotów gospodarczych działających na jego terenie.

Podmioty gospodarcze

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie gminy Krotoszyn w roku 2022 działało łącznie 4 375 podmiotów gospodarczych. Liczba ta wzrosła na przestrzeni ostatniej dekady o około 25%. Przyczynił się do tego przede wszystkim wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw (podmiotów zatrudniających poniżej 10 pracowników). Liczba podmiotów z pozostałych klas wielkości (małych, średnich i dużych) pozostaje na stosunkowo stałym poziomie.

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON, Krotoszyn, lata 2012-2022

Klasa wielkości (liczba pracowników)	ROK											Zmiana między 2012 a 2022
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Do 9	3 354	3 466	3 489	3 573	3 624	3 656	3 718	3 869	3 988	4 107	4 216	+ 862
Od 10 do 49	134	133	138	136	142	147	143	134	134	134	130	- 4
Od 50 do 249	28	27	26	26	26	27	25	25	24	24	24	- 4
250 i więcej	6	5	5	5	4	4	4	4	4	5	5	- 1
Ogółem	3 522	3 631	3 658	3 740	3 796	3 834	3 890	4 032	4 150	4 270	4 375	+ 853

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ponad 97% ogółu podmiotów gospodarki narodowej w Krotoszynie to prywatne przedsiębiorstwa. W roku 2022 w rejestrze REGON znajdowało się w sumie 111 podmiotów z sektora publicznego. Biorąc pod uwagę klasyfikację PKD, były to przede wszystkim podmioty zajmujące się edukacją (45 podmiotów w Sekcji P) oraz działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (38 podmiotów z Sekcji L). Wśród podmiotów prywatnych dominowały przedsiębiorstwa zajmujące się handlem i naprawą pojazdów (920 podmiotów z Sekcji H) oraz firmy budowlane (700 podmiotów z Sekcji F).

Tabela 4. Struktura podmiotów gospodarki narodowej w gminie Krotoszyn pod względem sekcji PKD, rok 2022

Sekcja PKD	Liczba podmiotów		Procent w ogóle
	Sektor prywatny	Sektor publiczny	
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	182	1	4,21%
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	3	0	0,07%
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	411	0	9,52%
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	21	0	0,48%
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	10	2	0,30%
Sekcja F – Budownictwo	700	0	16,20%
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	920	0	21,26%
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	212	2	4,92%
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	81	1	1,91%
Sekcja J – Informacja i komunikacja	90	0	2,07%
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	96	0	2,21%
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	203	38	5,54%
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	370	3	8,60%
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	115	0	2,65%
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	20	11	0,71%
Sekcja P – Edukacja	113	45	3,63%
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	247	4	5,77%
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	83	4	2,00%
Sekcja S i T – Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi	343	0	7,94%
Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wskaźniki

W celu porównania sytuacji gospodarczej gminy Krotoszyn do sytuacji w powiecie, województwie oraz kraju, posłużono się wskaźnikami liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców danego obszaru. Wyniki przeprowadzonej analizy nasuwają wniosek, że Krotoszyn charakteryzuje się nieco niższym poziomem rozwoju gospodarczego niż średnia dla kraju i regionu. Na 10 tys. mieszkańców gminy przypada 1 105 podmiotów wpisanych do rejestru REGON. W skali Polski ta wartość kształtuje się na poziomie 1 323, a w skali województwa wielkopolskiego – 1 406 podmiotów na 10 tys. mieszkańców.

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki, gmina Krotoszyn na tle powiatu, województwa i kraju, rok 2022

WSKAŹNIK	Polska	Województwo wielkopolskie	Powiat krotoszyński	Gmina Krotoszyn
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1 323	1 406	1 051	1 105
podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	102	101	79	75
nowo zarejestrowane podmioty w sektorze prywatnym na 10 tys. mieszkańców	87	85	63	65
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	58	60	43	46
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	942	1 027	778	822

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

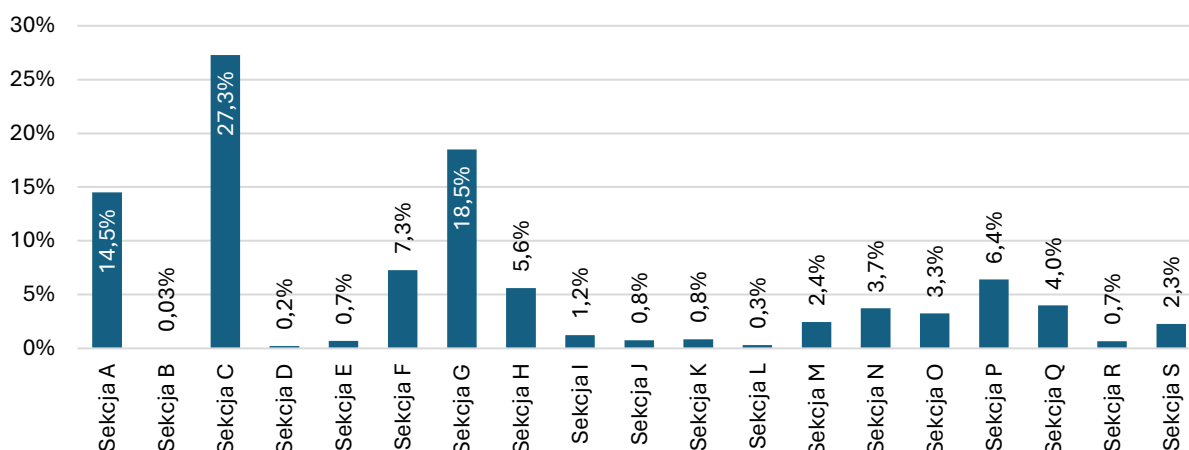
Należy zauważyć, że pomimo iż wartości wskaźników liczby podmiotów gospodarczych są w Krotoszynie nieco niższe niż w kraju i regionie, to gospodarka gminy się rozwija. Każdego roku liczba nowo tworzonych firm istotnie przewyższa liczbę podmiotów wykreślanych z rejestru REGON. W roku 2022 wskaźnik nowo zarejestrowanych firm wyniósł 75, natomiast wskaźnik jednostek wykreślonych z rejestru – 46. Poza tym wskaźnik liczby podmiotów wyrejestrowywanych jest w gminie Krotoszyn znacząco niższy niż w regionie i w kraju.

2.3 Rynek pracy

Liczba pracujących

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2022, gminę Krotoszyn zamieszkuje 44 040 osób pracujących. Liczba ta stanowi 77,9% ogółu ludności gminy w wieku produkcyjnym. Wśród kobiet odsetek ten wynosi 75,1%, a wśród mężczyzn – 80,3%.

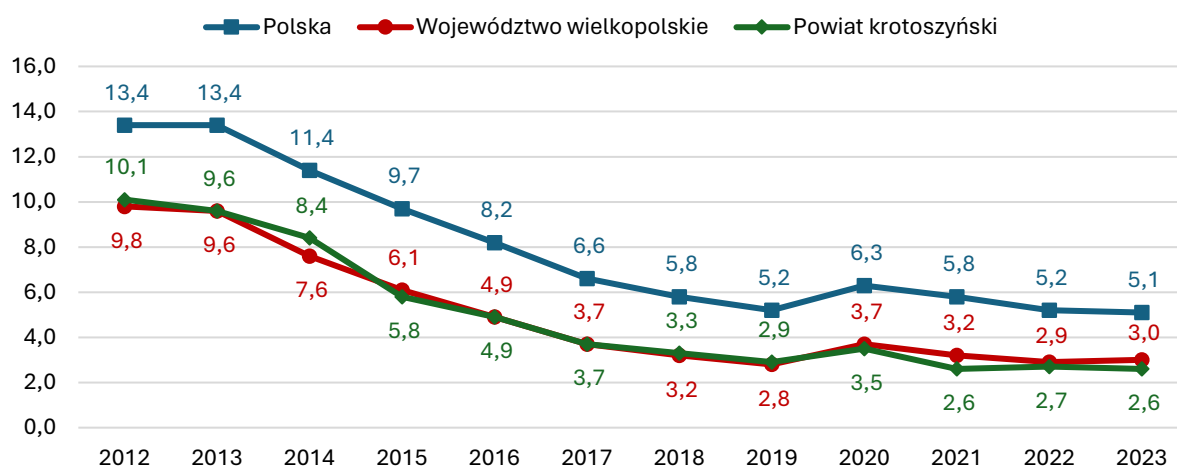
Najwięcej osób zatrudniają podmioty działające w sekcjach: C - Przetwórstwo przemysłowe (27,3%); G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (18,5%); A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (14,5%). Struktura pracujących w podziale na sekcje PKD jest różnicowana przez płeć. Branże, w których zatrudnione są przede wszystkim kobiety to: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (85,3% pracujących to kobiety), edukacja (82,6%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (74,1%). Z kolei branżami zdominowanymi przez mężczyzn są: budownictwo (89,4% pracujących to mężczyźni), transport i gospodarka magazynowa (82,1%), informacja i komunikacja (78,6%).

Wykres 8. Udział osób zatrudnionych w poszczególnych sekcjach PKD w ogólnej liczbie pracujących zamieszkujących gminę Krotoszyn, rok 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

Na przestrzeni lat 2012-2023 stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie krotoszyńskim zmalała o 7,5 p. proc., z 10,1% do 2,6%. Analizowany powiat oraz woj. wielkopolskie charakteryzują się bardzo zbliżoną stopą bezrobocia. Jednocześnie jej wartość jest istotnie niższa od średniej dla kraju (5,1% w roku 2023).

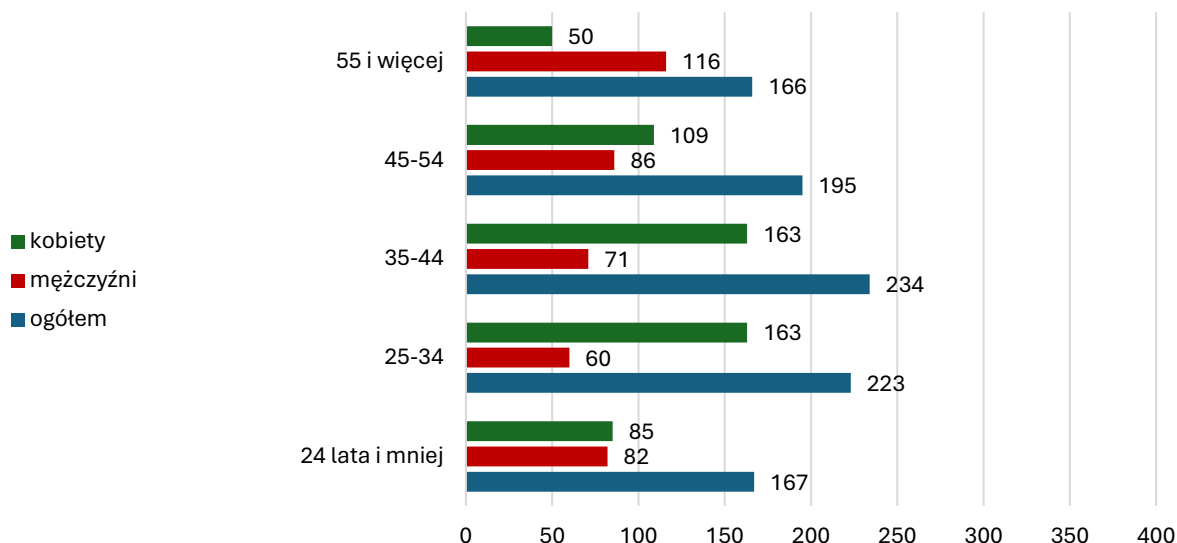
Wykres 9. Dynamika stopy bezrobocia rejestrowanego (w %), powiat krotoszyński na tle regionu i kraju, lata 2012-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Powiat krotoszyński zamieszkuje łącznie 985 osób bezrobotnych. Większość z nich (57,9%) stanowią kobiety. Niemal 24% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych to osoby między 35. a 44. rokiem życia (234 osoby). W prawie wszystkich grupach wiekowych liczebnościowo dominują kobiety. Jedynie wśród osób po 55. roku życia bezrobotnych mężczyzn jest więcej niż kobiet. Należy jednak zauważyć, że wynika to z granicy wieku emerytalnego, która u kobiet wynosi 60, a u mężczyzn 65 lat. Istotne znaczenie ma także fakt, że największa dysproporcja pomiędzy liczbą bezrobotnych kobiet i mężczyzn ma miejsce wśród osób między 25. a 44. rokiem życia.

Z dużym prawdopodobieństwem można przypuszczać, że jest to spowodowane tradycyjnym podziałem ról w rodzinie i przypisaniem obowiązków domowych i wychowawczych kobietom.

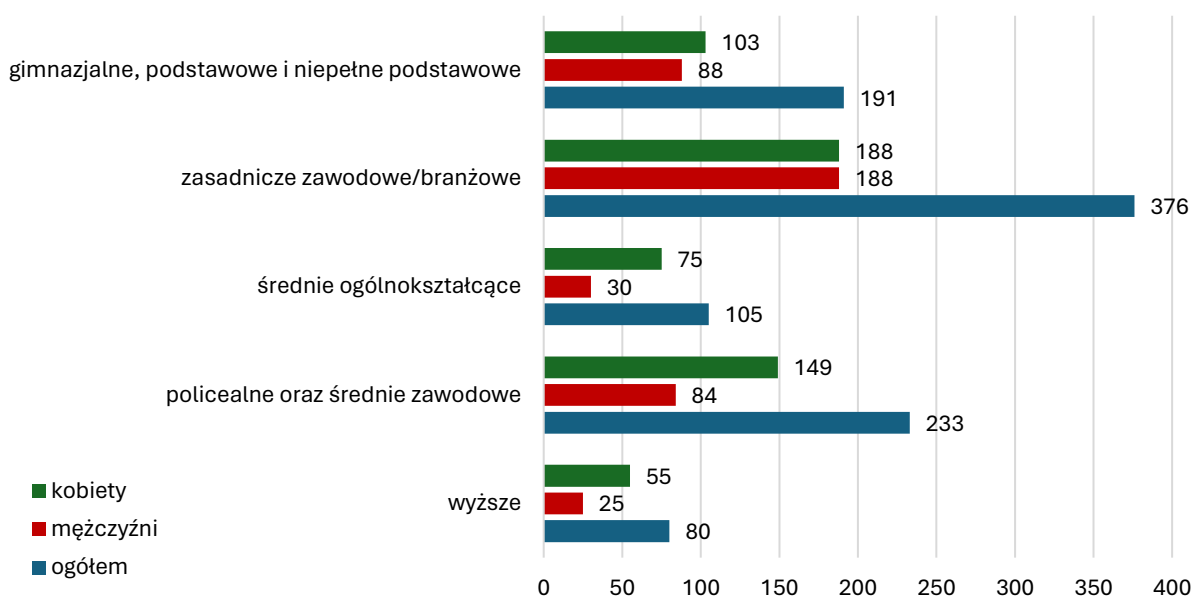
Wykres 10. Struktura płci i wieku osób bezrobotnych, powiat krotoszyński, rok 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Trzecią - obok płci i wieku, zmienną demograficzną różnicującą strukturę bezrobocia jest poziom wykształcenia. Wśród bezrobotnych krotoszyńian dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (38,2%). Należy zauważyć, że struktura wykształcenia osób bezrobotnych nieco różni się w przypadku kobiet i mężczyzn. Bezrobotne kobiety są statystycznie lepiej wykształcone, niż bezrobotni mężczyźni. Około 10% z nich ma wykształcenie wyższe, 13% wykształcenie średnie ogólnokształcące, a 26% wykształcenie policealne oraz średnie zawodowe.

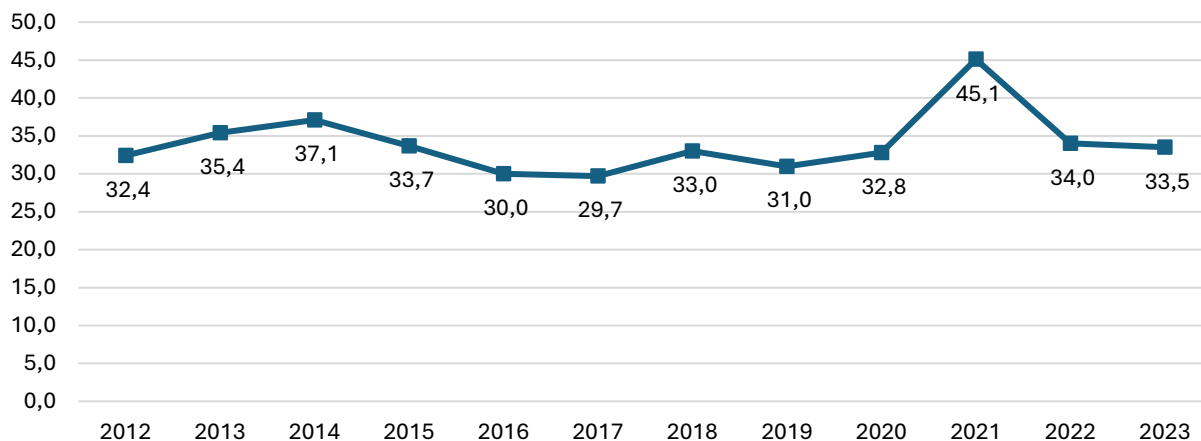
Wykres 11. Struktura płci i wykształcenia osób bezrobotnych, powiat krotoszyński, rok 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Szczególną kategorią bezrobotnych są bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok. Tak zwane długotrwale bezrobocie jest bardzo trudne do zwalczenia. Obrazuje to poniższy wykres. Pomimo stałego spadku stopy bezrobocia, odsetek długotrwale bezrobotnych nie ulega znaczącym zmianom. Wyjątek stanowi rok 2021, w którym to wskaźnik długotrwale bezrobocia gwałtownie wzrósł wobec roku poprzedniego – z około 33% w roku 2020 do 45% w roku 2021, po czym w roku 2022 powrócił do wartości 34%. Z dużym prawdopodobieństwem ma to związek z pandemią COVID-19 i globalnym kryzysem rynku pracy, który nie oszczędził także Krotoszyna.

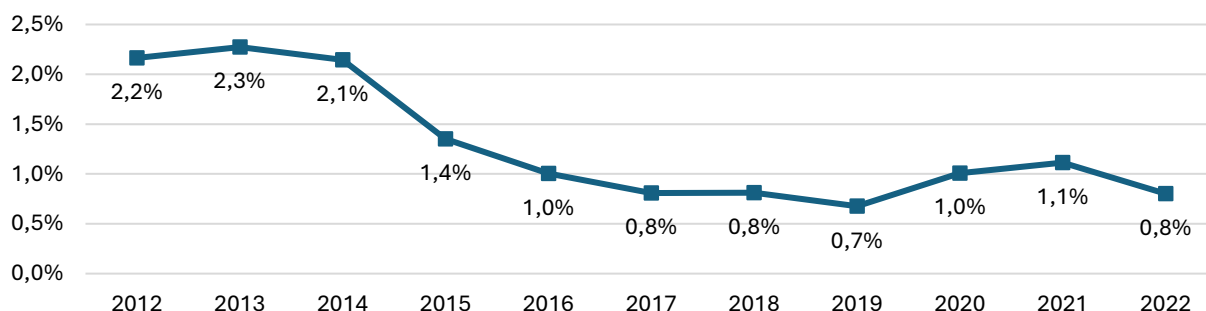
Wykres 12. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (w %), powiat krotoszyński, lata 2012-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

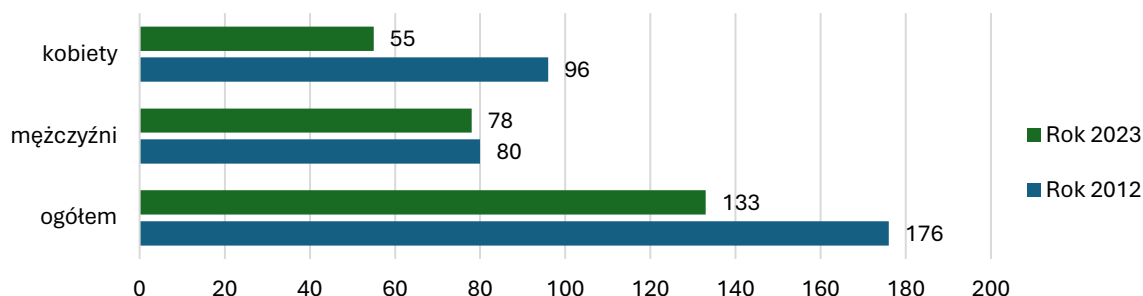
W roku 2012 w powiecie krotoszyńskim zamieszkiwało 1 075 długotrwale bezrobotnych (32,4% ogółu bezrobotnych). Do roku 2023 liczba ta zmalała ponad trzykrotnie – do 330 osób. Jednak spadek ten jest porównywalny do wielkości spadku bezrobocia ogółem. W roku 2023 udział bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok wynosił aż 33,5% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim.

Wykres 13. Dynamika stopy długotrwale bezrobocia (w%), powiat krotoszyński lata 2012-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na potrzeby przedmiotowej diagnozy analizie poddano także wskaźnik stopy długotrwale bezrobocia. Jest on rozumiany jako udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym. W roku 2022 wartość stopy długotrwale bezrobocia w powiecie krotoszyńskim wyniosła 0,8%. W stosunku do roku 2012 zmalała ona o 1,4 p. proc.

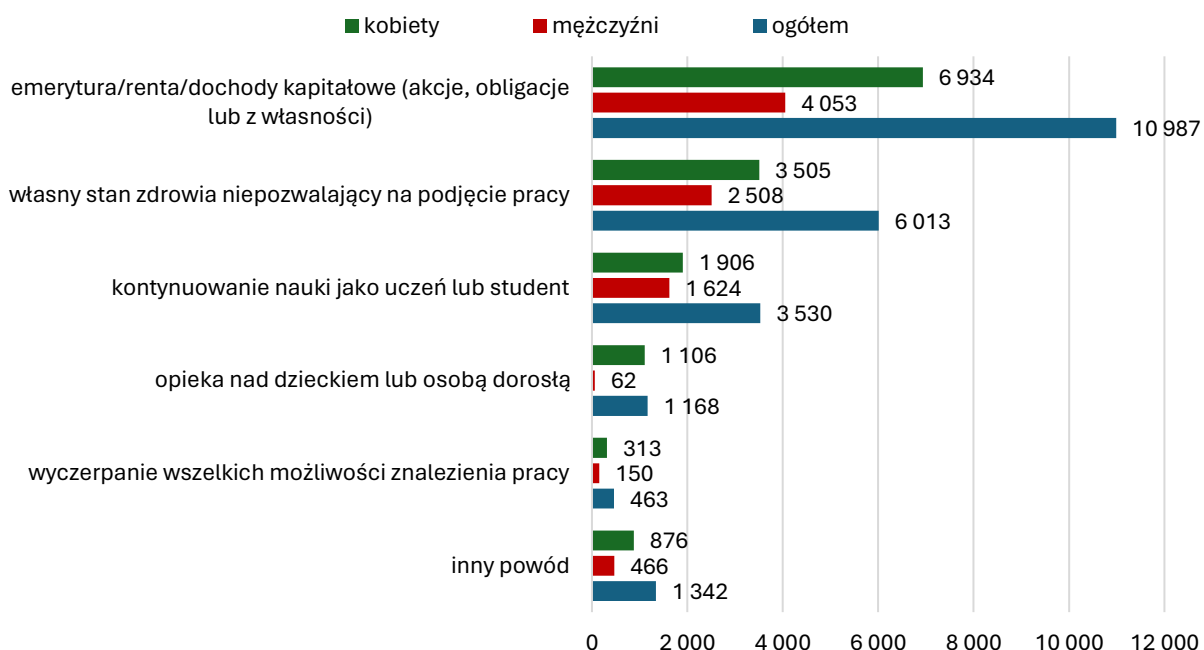
Wykres 14. Niepełnosprawni zarejestrowani w urzędzie pracy wg płci, powiat krotoszyński, lata 2012 i 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Drugim zjawiskiem na rynku pracy, które jest przedmiotem zainteresowania także polityki społecznej, jest bezrobocie osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z danymi GUS, w krotoszyńskim powiatowym urzędzie pracy w roku 2023 zarejestrowane były 133 osoby niepełnosprawne (78 mężczyzn i 55 kobiet). Od roku 2012 liczba ta zmalała o 24% – ze 176 osób. Bezrobotne osoby z niepełnosprawnościami stanowią 13,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie Krotoszyńskim.

Liczba biernych zawodowo

Głównym źródłem wiedzy na temat bierności zawodowej w Polsce jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) realizowane przez GUS. Urząd agreguje dane dotyczące regionów. Dla potrzeb przedmiotowej diagnozy posłużono się danymi Narodowego Spisu Powszechnego 2021 uwzględniającymi podział na powiaty. Zgodnie z metodologią przyjętą w BAEL, definicją biernych zawodowo określamy ludność w wieku od 15 do 89 lat, która pozostaje bez pracy i jej aktywnie nie poszukuje.

Wykres 15. Bierni zawodowo według przyczyn bierności i płci, powiat krotoszyński, rok 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego 2021, BDL GUS

3 Zasoby pomocy społecznej i ich wykorzystanie

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy odpowiedzialny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) w Krotoszynie. Realizuje zadania zlecone gminie oraz zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, wspierania rodziny, dodatki mieszkaniowe, energetyczne oraz pomocy materialnej uczniom (stypendia).

Zakres działań MGOPS został określony w Statucie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie, przyjętego Uchwałą Nr XLIX/388/2018 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 29 marca 2018 r., zmieniony Uchwałą Nr XVII/173/2020 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 30 stycznia 2020 r.

Głównym celem działalności MGOPS, jako lokalnego organizatora i koordynatora systemu wsparcia społecznego, jest rozpoznawanie i zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

3.1 Wybrane dochody MGOPS

MGOPS uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy. Natomiast dochody związane z realizacją zadań bieżących z zakresu administracji rządowej przekazywane są do budżetu państwa. W roku 2022 największe wpływy gminy stanowiły dochody z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze, które w 2022 roku wyniosły 271,2 tys. zł i w stosunku do 2021 roku wzrosły o 24,4%. Z kolei w roku 2021 największe wpływy gminy stanowiły dochody z tytułu odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, które wyniosły 276 tys. zł i w stosunku do 2020 roku wzrosły o 35,56%. W poniższej tabeli wyszczególniono wybrane dochody MGOPS w latach 2020-2022.

Tabela 6. Wybrane dochody MGOPS w latach 2020-2022

Kategoria dochodów	2020	2021	2022
Opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej przez osoby zobowiązane do alimentacji	177 877,00	276 035,25	204 834,47
Opłaty za pobyt w Dziennym Domu Senior+	22 766,97	28 936,79	37 391,46
Opłaty za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	184 462,29	234 252,40	286 283,50

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie w latach 2020-2022

3.2 Zasoby kadrowe MGOPS

Według stanu na 31 grudnia 2022 roku w MGOPS pracowało 44 osób (45 osób w roku 2021; 44 osoby w roku 2020), w tym 35 kobiet i 9 mężczyzn, w przeliczeniu na etaty - 41,375 pracowników. Najwięcej, bo 14,75 etatu, przypadało na Dział Pomocy Środowiskowej.

Zatrudnionych było 12 pracowników socjalnych, co stanowiło 27,3% ogółu pracowników MGOPS. Wśród nich 11 osób świadczyło pracę socjalną w środowisku, przeprowadzało rodzinne wywiady

środowiskowe i zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało comiesięczny dodatek do wynagrodzenia.

Pracownicy MGOPS posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: jedna osoba posiada tytuł naukowy doktora, 31 pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym (70,5%). Wśród osób legitymujących się wyższym wykształceniem 17 ukończyło również studia podyplomowe. Pracownicy MGOPS podnoszą, w sposób ciągły, kwalifikacje zawodowe. Zobowiązani są do tego nie tylko zmieniającymi się przepisami prawa, ale także obowiązkiem, jaki nakłada na nich art. 24 ust. 7 ustawy o pracownikach samorządowych. W 2022 roku 33 pracowników (31 w roku 2021; 19 w 2020) poszerzyło swoją wiedzę poprzez uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, spotkaniach, seminariach i konferencjach. Organizatorem form kształcenia w 2022 roku był przede wszystkim Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych. Tematyka szkoleń wpisywała się w zakres zadań publicznych realizowanych przez MGOPS, obejmowała zagadnienia dotyczące m.in. wspierania zdrowia psychicznego, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizacji i obsługi świadczeń na rzecz obywateli Ukrainy, techniki pracy z rodziną, budowanie preferowanej przyszłości i wzmacnianie tego, co działa w rodzinie.

3.3 Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną oraz główne powody jej przyznania

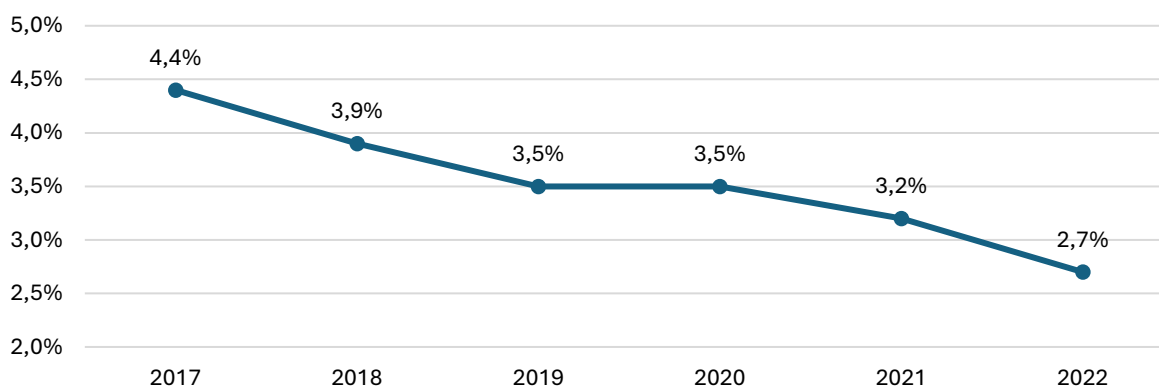
Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną przez MGOPS w Krotoszynie zmniejsza się. W roku 2022 odsetek korzystających z pomocy społecznej mieszkańców wynosił 2,7%, podczas gdy w roku 2017 było to 4,4%.

Tabela 7. Liczba osób/rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2020-2022

Liczba osób/rodzin objętych pomocą społeczną	2020	2021	2022
Liczba osób	1 421	1 265	1 112
Liczba rodzin	828	682	642

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie w latach 2020-2022

Wykres 16. Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie w latach 2020-2022

Największą grupą otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej są osoby samotnie gospodarujące. W roku 2022 osoby te stanowiły 70,3% (w 2021 roku - 65,7%) wszystkich gospodarstw domowych korzystających z dostępnej oferty pomocy i wsparcia. Ich bardzo wysoki udział procentowy utrzymuje się na podobnym poziomie od wielu lat. Analizując dalej, w grupie wszystkich gospodarstw domowych otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej 24% (w 2021 roku - 18,2%) to 1-osobowe gospodarstwa domowe emerytów i rencistów.

W systemie pomocy społecznej podobnie jak w latach ubiegłych przeważały rodziny posiadające nie więcej niż dwoje dzieci. Stanowiły one 64,1% wszystkich rodzin z dziećmi.

Tabela 8. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2018-2022

Typy rodzin objętych pomocą społeczną	2018	2019	2020	2021	2022
osoby samotnie gospodarujące	412 rodzin	437 rodzin	565 rodzin	448 rodzin	451 rodzin
	412	437 osób	565 osób	448 osób	451 osób
rodziny dwuosobowe	121 rodzin	110 rodzin	119 rodzin	80 rodzin	73 rodziny
	242 osoby	220 osób	238 osób	160 osób	146 osób
rodziny trzyosobowe	57 rodzin	48 rodzin	39 rodzin	47 rodzin	47 rodzin
	171 osób	144 osoby	117 osób	141 osób	141 osób
rodziny czteroosobowe	75 rodzin	67 rodzin	52 rodziny	52 rodziny	29 rodzin
	300 osób	268 osób	208 osób	208 osób	116 osób
rodziny pięcioosobowe	56 rodzin	33 rodziny	38 rodzin	34 rodziny	22 rodziny
	280 osób	165 osób	190 osób	170 osób	110 osób
rodziny sześcioosobowe i więcej	30 rodzin	24 rodziny	15 rodzin	21 rodzin	20 rodzin
	183 osoby	193 osoby	102 osoby	138 osób	148 osób
SUMA	751 rodzin	719 rodzin	828 rodzin	682 rodziny	642 rodziny
	1 588 osób	1 427 osób	1 420 osób	1 265 osób	1 112 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie w latach 2020-2022

W roku 2022, tak samo jak w latach 2020-2021, głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej były: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, wielodzietność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Negatywny wpływ dysfunkcji w rodzinie wykracza daleko poza samą rodzinę i dotyka całego społeczeństwa. Skutki tych problemów są widoczne w wielu sferach życia, generując szereg negatywnych konsekwencji i wymagając znacznych nakładów na wsparcie i pomoc - wsparcie materialne i w naturze, oraz potrzebę stałego angażowania wysiłków społecznych skierowanych na minimalizację skutków tych dysfunkcji, widocznych we wszystkich sferach życia społecznego: edukacji, ochronie zdrowia, aktywizacji zawodowej, rozwoju i integracji społecznej.

Liczba osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1 tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprywacji lokalnej i jest tożsama z odsetkiem mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Odzwierciedla bowiem niemożność pozwolenia sobie na rzeczy uważane przez większość ludzi jako pożądane lub nawet niezbędne do godnego życia. W 2022 roku dla miasta i gminy Krotoszyn wartość tego wskaźnika wyniosła 1,67% i była niższa w stosunku do 2021 roku, kiedy to wskaźnik deprywacji lokalnej wynosił 1,69%. W roku 2020 było to 2,72%.

Tabela 9. Powody udzielania pomocy społecznej w latach 2020-2022

Powód	2020	2021	2022
ubóstwo	364 rodziny	369 rodzin	325 rodzin
	691 osób	676 osób	605 osób
długotrwała lub ciężka choroba	259 rodzin	289 rodzin	283 rodziny
	366 osób	424 osoby	404 osoby
bezrobocie	236 rodzin	238 rodzin	178 rodzin
	534 osoby	512 osób	379 osób
niepełnosprawność	230 rodzin	253 rodziny	260 rodzin
	353 osób	398 osób	404 osoby
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	80 rodzin	86 rodzin	78 rodzin
	279 osób	322 osoby	301 osób
potrzeba ochrony macierzyństwa	61 rodzin	54 rodziny	37 rodzin
	287 osób	265 osób	199 osób
bezdomność	36 rodzin	38 rodzin	34 rodziny
	37 osób	39 osób	34 osoby
alkoholizm	31 rodzin	51 rodzin	50 rodzin
	45 osób	86 osób	70 osób
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	13 rodzin	23 rodziny	14 rodzin
	13 osób	30 osób	21 osób
narkomania	5 rodzin	6 rodzin	6 rodzin
	5 osób	6 osób	6 osób
przemoc w rodzinie	63 rodziny	9 rodzin	4 rodziny
	106 osób	34 osoby	15 osób
zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	2 rodziny	3 rodziny	10 rodzin
	5 osób	10 osób	24 osoby

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie w latach 2020-2022

3.4 Wsparcie pieniężne

Korzystający z pomocy społecznej mogą otrzymać wsparcie w formie pieniężnej, materialnej oraz niematerialnej. W poniższej tabeli przedstawiono informacje na temat liczby oraz kwoty poszczególnych rodzajów świadczeń pieniężnych, których MGOPS udzielił w latach 2020-2022. Wynika z nich, że rodzajem świadczeń przyznawanych najliczniej są świadczenia wychowawcze (Program 500+). W roku 2022 wydatki związane z programem stanowiły 25,9% ogółu wydatków MGOPS. Rok wcześniej było to aż 62,9%.

Tabela 10. Wsparcie pieniężne w latach 2020-2022

Rodzaj świadczenia	2020	2021	2022
Świadczenia ogółem	153 684	146 224	103 555
	62 854 156 zł	62 319 317 zł	58 040 962 zł
Zasiłki stałe, okresowe, celowe i pomoc w naturze	3 067	3 509	2 687
	1 326 845 zł	1 491 068 zł	1 320 727 zł
Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	5 677	5 454	4 941
	1 083 104 zł	1 201 349 zł	1 272 573 zł

Rodzaj świadczenia	2020	2021	2022
Dodatki ostonowe	-	-	4 873
	-	-	3 238 458 zł
Dodatki węglowe	-	-	5 779
	-	-	17 337 000 zł
Dodatki dla gospodarstw domowych wykorzystujących pellet lub biomasę jako źródło ciepła	-	-	153
	-	-	459 000 zł
Dodatki dla gospodarstw domowych wykorzystujących drewno kawałkowe jako źródło ciepła	-	-	180
	-	-	180 000 zł
Dodatki dla gospodarstw domowych wykorzystujących olej opałowy jako źródło ciepła	-	-	22
	-	-	66 000 zł
Dodatki dla gospodarstw domowych wykorzystujących gaz LPG jako źródło ciepła	-	-	11
	-	-	5 500 zł
Świadczenia wychowawcze (Program 500+)	90 269	89 355	37 487
	44 948 226 zł	44 643 861 zł	18 681 141 zł
Zasiłki rodzinne z dodatkami	28 754	25 398	25 359
	3 752 974 zł	3 287 981 zł	2 808 681 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	309	291	249
	309 000 zł	291 000 zł	249 000 zł
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	9	3	5
	36 000 zł	12 000 zł	20 000 zł
Świadczenia rodzicielskie	954	906	793
	870 051 zł	806 238 zł	732 615 zł
Świadczenia opiekuńcze (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna, zasiłek dla opiekuna)	12 938	14 564	15 327
	6 949 351	8 295 504	9 352 885 zł
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	2 764	2 437	2 384
	1 119 966 zł	1 013 731	954 722 zł
Opłacone składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	1 765	2 024	2 144
	760 243 zł	1 021 475 zł	1 162 014 zł
Opłacone składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	1 049	1 090	1 161
	150 899 zł	186 294	201 101 zł
Opłacone składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe	1 169	1 156	1 119
	59 497 zł	57 717 zł	64 762 zł
Świadczenie „Dobry Start 300+”	4 960	37	-
	1 488 000 zł	11 100 zł	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie w latach 2020-2022

W roku 2022 udzielono mniejszej liczby świadczeń w postaci zasiłków okresowych i celowych. Liczba zasiłków stałych pozostała niemal bez zmian.

Zasiłek stały jest świadczeniem mającym na celu zapewnienie dochodów osobie, która własnym staraniem nie jest w stanie ich sobie zapewnić. Brak takiej możliwości wynika z całkowitej niezdolności do pracy oraz z niezdolności do pracy spowodowanej osiągnięciem wieku emerytalnego. W roku 2022 średnia miesięczna wysokość zasiłku stałego wyniosła 596,56 zł (520 zł w roku 2021) i była niższa niż dla osób samotnie gospodarujących (627,42 zł), a wyższa niż dla osób zamieszkujących wspólnie z rodziną (355,43 zł).

Zasiłek okresowy przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Średnia miesięczna wysokość zasiłku okresowego wyniosła 400,81 zł (349,63 w roku 2021) i była wyższa niż przyznana z powodu bezrobocia (394,41 zł), a zdecydowanie niższa niż przyznana z powodu niepełnosprawności (581,19 zł) i z innych przyczyn (429,73 zł), m. in. z powodu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W roku 2022 najwięcej zasiłków celowych przyznano na zakup leków i opłacenie kosztów leczenia (94 zasiłki), zaś kwotowo, na częściowe pokrycie kosztów opatu i ogrzewania mieszkania (35 200 zł).

Tabela 11. Zasiłki stałe, okresowe i celowe w latach 2020-2022

Rodzaj zasiłku	2020	2021	2022
Zasiłek stały			
liczba osób, którym przyznano zasiłek	131	129	128
liczba świadczeń	1 307	1 275	1 269
kwota świadczeń (zł)	688 619,02	663 026,40	757 030,63
Zasiłek okresowy			
liczba osób, którym przyznano zasiłek	226	212	168
liczba świadczeń	1 247	1 406	1 067
kwota świadczeń (zł)	440 360,55	487 359,32	427 666,42
Zasiłek celowy			
liczba świadczeń	526	607	345
kwota świadczeń (zł)	189 365,33	289 351,99	130 880,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie w latach 2020-2022

Innym rodzajem wsparcia finansowego jest wynagrodzenie za sprawowanie opieki. Przyznawane jest na podstawie art. 53a. ustawy o pomocy społecznej. W 2022 roku MGOPS wypłacił 8 opiekunom osób całkowicie ubezwłasnowolnionych 99 świadczeń za sprawowanie opieki na kwotę łączną 19,6 tys. zł (średni koszt świadczenia wyniósł 197,83 zł). W 2021 roku Ośrodek wypłacił 8 opiekunom 87 świadczeń za sprawowanie opieki na kwotę ogółem 13,7 tys. zł, a rok wcześniej były to 102 świadczenia wypłacone 7 opiekunom, na kwotę ogółem 11,9 tys. zł. Koszty tej formy wsparcia wzrosły.

Ze wsparcia finansowego, w formie stypendiów i zasiłków szkolnych, mogą korzystać uczniowie. W roku szkolnym 2021/2022 złożonych zostało 49 wniosków o przyznanie stypendium. Na ich podstawie, w okresie od stycznia do czerwca 2022 r. z pomocy w formie stypendium szkolnego skorzystało 48 uczniów. W roku szkolnym 2022/2023 złożonych zostało 67 wniosków, i na ich podstawie, w okresie od września do grudnia 2022 r. z pomocy skorzystało 50 uczniów. W okresie

od stycznia do czerwca 2021r. liczba przyznanych stypendiów szkolnych wyniosła 54, a od września do grudnia 2021 r. liczba ta zwiększyła się o 6.

Zasiłek szkolny może zostać przyznany uczniowi, który wykazał zaistnienie zdarzenia losowego w wyniku, którego znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej. Zasiłek może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym. W roku 2022 nie został złożony żaden wniosek o przyznanie zasiłku szkolnego, natomiast w 2021 roku przyznano zasiłek dla dwóch uczniów.

3.5 Wsparcie niefinansowe

MGOPS świadczy również wsparcie w formie niepieniężnej. Do świadczeń tych zalicza się w szczególności: pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, interwencję kryzysową, kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, sprawienie pogrzebu, udzielanie schronienia, w tym pomoc osobom w kryzysie bezdomności, pomoc w zakresie dożywiania.

- praca socjalna

W 2022 roku pracą socjalną objętych było 528 rodzin/osób (w 2021 – 504 rodziny/osoby; w 2020 – 303 rodziny/osoby). Pomoc w postaci wyłącznie pracy socjalnej jako odrębnego świadczenia z pomocy społecznej otrzymało 101 rodzin (116 w 2021, 93 w 2020). Wskaźnik pracy socjalnej, obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%, kształtował się w 2022 roku na poziomie 97,6% (2021 r. - 89,1%; 2020 – 41,2%).

- poradnictwo specjalistyczne

W 2022 roku z poradnictwa świadczonego przez pracowników socjalnych skorzystało 10 rodzin, a z poradnictwa psychologicznego, świadczonego przez dyplomowanych psychologów, zatrudnionych w Dziale ds. Wspierania Rodziny i ds. Uzależnień - 62 osoby, którym udzielono 507 porad.

Na terenie gminy Krotoszyn mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia i pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krotoszynie, gdzie specjalistycznego poradnictwa i konsultacji udzielają pedagodzy i psycholodzy.

- kierowanie do domów pomocy społecznej (DPS)

W 2022 roku w domach pomocy społecznej przebywało 96 osób, których ostatnim miejscem zamieszkania było Miasto i Gminy Krotoszyn, z czego 42 osoby w domach zlokalizowanych na terenie powiatu krotoszyńskiego, a 54 osób w domach znajdujących się na terenie innych powiatów. Łączny koszt gminy wyniósł prawie 2,7 mln zł (najwięcej w przypadku domów dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz przewlekle psychicznie chorych – 1,2 mln zł). Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca wynosił 4,7 tys. zł.

W 2021 roku, za pobyt 86 osób w DPS gmina poniosła odpłatność w wysokości 2,5 mln zł, co oznacza wzrost o 16,6% w porównaniu z rokiem 2020. Średni miesięczny koszt dopłaty do pobytu mieszkańca w domu pomocy społecznej ponoszony przez gminę był zdecydowanie niższy niż

w roku ubiegłym - wyniósł 2,8 tys. zł (w 2020 r. – niespełna 2,5 tys. zł, natomiast w 2019 – 2,3 tys. złotych). Na koniec 2021 roku 3 osoby znajdowały się na liście oczekujących, natomiast na koniec 2020 roku było to 6 osób.

- usługi opiekuńcze

Wsparcie w formie usług opiekuńczych przeznaczone jest dla tych mieszkańców, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Miasto i Gmina Krotoszyn otrzymało dotację celową z budżetu państwa na dofinansowane zadania własnego, tj. na świadczenie usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej w ramach Programu „Opieka 75+” na rok 2022. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w 2022 r. świadczone były przez jeden podmiot wyłoniony w drodze ogłoszonego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej tj. Polski Czerwony Krzyż - Zarząd Rejonowy w Krotoszynie.

W sumie w roku 2022 wyświadczono usługi 162 osobom (49 387 godzin), na kwotę ponad 1,3 mln zł. W roku 2021 było to 127 osób, a rok wcześniej 112. Zdecydowanie wzrosła zatem liczba osób, którym przysługiwała ta forma pomocy, a tym samym zwiększyła się liczba świadczeń.

Tabela 12. Wsparcie usługowe w latach 2020-2022

Rodzaj pomocy	2020	2021	2022
Usługi opiekuńcze dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych (w tym Program „Opieka 75+”)	112 osób	127 osób	162 osoby
	31 035 świadczeń	38 570 świadczeń	49 378 świadczeń
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem	2 osoby	5 osób	7 osób
	254 świadczenia	530 świadczeń	657 świadczeń
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	10 osób	7 osób	3 osoby
	7 358 świadczeń	5 871 świadczeń	1 606 świadczeń
Kierowanie i ponoszenie odpłatności za osoby przebywające w domach pomocy społecznej	93 osoby	86 osób	96 osób
	854 świadczenia	908 świadczeń	955 świadczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie w latach 2020-2022

- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez podmiot wyłoniony w drodze ogłoszonego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, tj. Polski Czerwony Krzyż - Zarząd Rejonowy w Krotoszynie. W 2022 r. wykonano 1,6 tys. godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na ten cel wydatkowano środki w wysokości 64,2 tys. zł. Pomocą objęto 3 osoby. W roku 2021 było to 8 osób, a wydatkowane środki wyniosły ponad 211,4 tys. zł. W 2020 roku pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego objęto 10 osób.

- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem

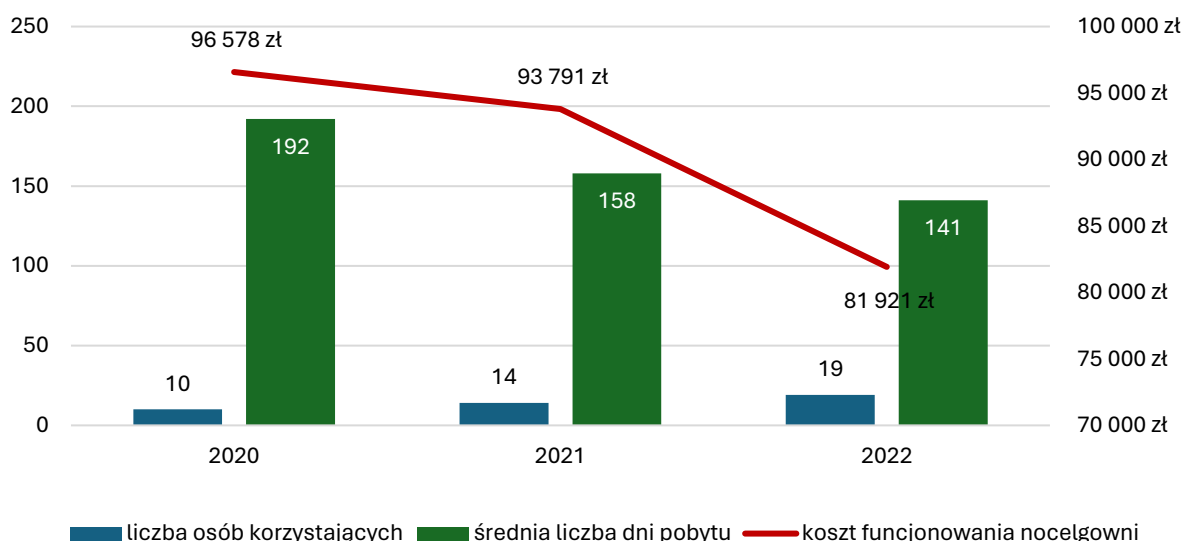
W 2022 roku pomocą objęto 7 rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano autyzm (w roku 2021 było to 5 dzieci, a w 2020 2 dzieci). Łącznie zrealizowano 657 godzin usług, a koszt jednej godziny usług wynosił 110,00 zł. Było to więcej o 10 zł, w porównaniu do roku 2021.

- wsparcie osób będących w kryzysie bezdomności

Bezdomni przebywający na terenie Gminy Krotoszyn to mężczyźni wymeldowani donikąd zarówno z urzędu jak i w wyniku wyroków eksmisyjnych. MGOPS w 2022 roku wsparciem objął 34 osoby bezdomne (w 2021 roku 38 osób, a w 2020 36 osób). Wśród dominujących problemów wymienić należy alkoholizm, bezrobocie, długotrwałą chorobę, włóczęgostwo, niepełnosprawność fizyczną, choroby i zaburzenia psychiczne, kolizje z prawem czy brak stałego źródła dochodu. W 2022 roku MGOPS opłacał pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych 3 osobom, w tym za 1 osobę bezdomną, przebywającą poza terenem gminy, dla której właściwą do udzielenia pomocy była Gmina Krotoszyn. Łączny koszt pobytu tych osób w schroniskach wyniósł 7 tys. złotych.

W strukturze organizacyjnej MGOPS funkcjonuje Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn. Budynek Noclegowni położony jest przy ul. Kobylińskiej 10 w Krotoszynie. Noclegownia przeznaczona jest do udzielania doraźnej i okresowej pomocy bezdomnym mężczyznom, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały było Miasto i Gmina Krotoszyn, poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego. Na podstawie porozumienia, pomoc udzielana jest także osobom bezdomnym z gminy Rozdrażew. Z pobytu w Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w ciągu 2022 roku korzystało 19 bezdomnych (w 2021 r. - 14 bezdomnych), w tym 3 osoby umieszczone po raz pierwszy. Średnia liczba dni pobytu wyniosła 141 dni (w 2021 r. - 158 dni). Koszt funkcjonowania Noclegowni w 2020 roku wyniósł 81,9 tys. złotych, a więc mniej niż rok wcześniej (93,8 tys. zł).

Wykres 17. Funkcjonowanie Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w latach 2020-2022

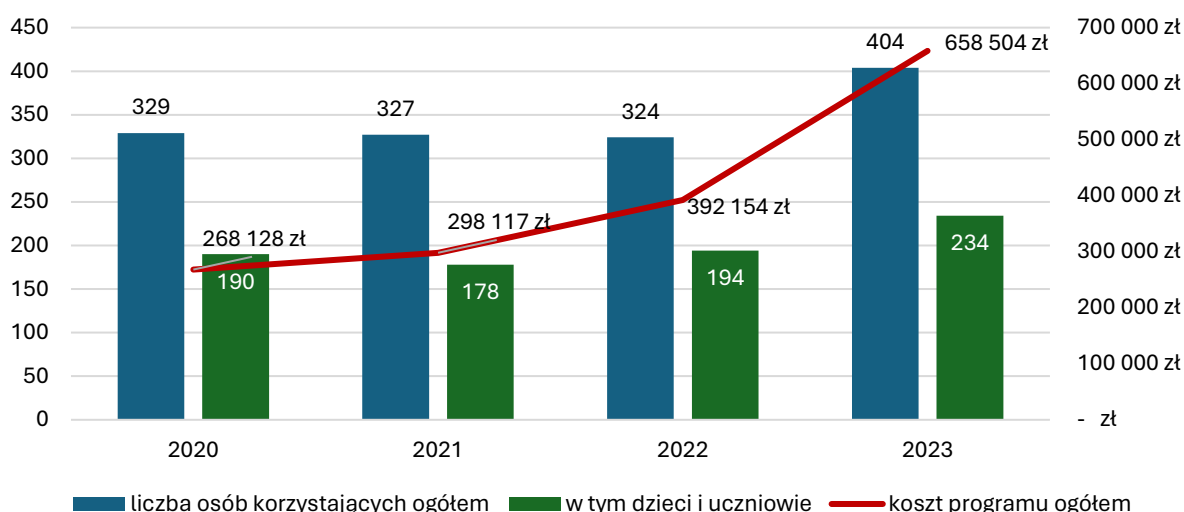
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie w latach 2020-2022

- pomoc w zakresie dożywiania

Pomoc w zakresie dożywiania prowadzona jest poprzez:

- wieloletni rządowy programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 - program wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym, określonych w art. 17 ust 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Program „Posiłek w szkole i w domu” ma charakter modułowy. W jego skład wchodzi 3 moduły, z których każdy ma charakter indywidualny i kierowany jest do innego adresata: moduł dla dzieci i młodzieży, moduł dla osób dorosłych, moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach. W roku 2023 pomocą w ramach Programu objęto ogółem 404 osoby, a więc najwięcej w okresie 2020-2023. Tym samym, ogólny koszt realizacji Programu był najwyższy. Warto zwrócić uwagę na różnice pomiędzy rokiem 2021 a 2022 – pomimo zbliżonej ogólnej liczby osób korzystających, koszty realizacji programu w roku 2022 były ponad 90 tys. złotych wyższe, niż rok wcześniej.

Wykres 18. Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022

- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa - MGOPS w 2022 r. podobnie jak w latach ubiegłych, we współpracy z Caritas Diecezji Kaliskiej realizował wydawanie żywności w postaci artykułów żywnościowych mieszkańcom Miasta i Gminy Krotoszyn. Z Programu skorzystało 101 rodzin, którym wydano paczki żywnościowe na kwotę 8,8 tys. zł, natomiast rok wcześniej były to 93 rodziny, a wartość wydanych paczek wyniosła 18,3 tys. zł.
- asystentura rodziny

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. W 2022 roku

pracownicy socjalni wsparciem objęli 43 rodziny (45 w roku 2021) przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze i różne kryzysy życia rodzinnego. Asystenci rodziny zakończyli pracę z 14 rodzinami, w tym z 9 rodzinami ze względu na osiągnięte cele, a z 5 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

Jak wynika z Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krotoszyn na lata 2024-2026, rodziny z dziećmi mieszkające w Gminie Krotoszyn doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych i będące pod opieką asystentów, to głównie rodziny wieloproblemowe, w których często występuje problem alkoholowy, problem bezrobocia, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, trudne warunki materialne, przemoc, a w niektórych rodzinach ma miejsce problem z dysfunkcjami intelektualnymi któregoś z członków rodziny. Zdarza się, że w rodzinach tych występuje wyuczona bezradność i „bierny” sposób życia polegający na niskiej aktywności zawodowej i długotrwałemu korzystaniu z systemu pomocy społecznej. O ile liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą asystenta rodziny w latach 2019-2022 spadła, to odsetek rodzin objętych wsparciem asystenta w stosunku do liczby rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pomocą MGOPS.

Tabela 13. Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w latach 2019-2022

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	2019	2020	2021	2022
liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą ogółem	170	152	164	142
liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	89	80	86	78
liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny	34	35	45	43
% rodzin objętych wsparciem asystenta w stosunku do liczby rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pomocą MGOPS	38,2	43,8	52,3	55,1

Źródło: Program Wspierania Rodziny w Gminie Krotoszyn na lata 2024-2026

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK)

OIK jest jedną z instytucji tworzących system pomocy osobom dotkniętym przemocą. W ramach umowy zawartej pomiędzy Miastem i Gminą Krotoszyn a Powiatem Krotoszyńskim, realizuje zadanie interwencji kryzysowej na rzecz Miasta i Gminy Krotoszyn z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, poprzez udzielaniu rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej. W 2022 roku Ośrodek prowadził łącznie 186 spraw związanych z sytuacjami kryzysowymi z Miasta i Gminy Krotoszyn, z czego 142 sprawy zostały zgłoszone w 2022 roku.

W kontekście przemocy domowej warto wspomnieć o Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Zdunach. Jest miejscem pobytu całodobowego o zasięgu ogólnopolskim, dysponuje 15 miejscami noclegowymi. Przeznaczony jest dla ofiar przemocy w rodzinie, które nie mogą przebywać w środowisku rodzinnym. Ośrodek jest częścią Zespołu Interwencji Kryzysowej, który działa przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie.

Kolejnymi formami wsparcia niefinansowanego, kierowanymi do rodzin, są **Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny** (OKDR) oraz **Wielkopolska Karta Rodziny** (WKR).

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych na terenie całego kraju. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. W 2022 roku MGOPS przyznał 1 079 Kart, a ogółem na koniec roku OKDR posiadało 6 554 osób zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn (a więc nieco mniej niż rok wcześniej – 5 630 osób).

Wielkopolska Karta Rodziny jest instrumentem aktywizacji społecznej. Karta zapewnia rodzinom wielodzietnym korzystanie na preferencyjnych warunkach z katalogu oferty m.in. handlowo-usługowej, kulturalnej, edukacyjnej, zdrowotnej i rekreacyjnej poprzez system zniżek wprowadzony przez Podmioty przystępujące do Programu. Na dzień 31 grudnia 2022 roku w zakresie ulg i zniżek w programie przypisanych było 230 podmiotów. Ogółem na koniec tego roku WKR posiadało 117 osób zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn.

W strukturach MGOPS działa **Zespół Interdyscyplinarny (ZI)**, który został powołany zarządzeniem Nr 1247 Burmistrza Krotoszyna z dnia 16 listopada 2021 r. Obsługę techniczną i organizacyjną prac Zespołu Interdyscyplinarnego oraz poszczególnych grup roboczych zapewnia MGOPS. Koszt zadania w 2022 r. wyniósł 6,4 tys. zł (w 2021 r. – 10,6 tys. zł). W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele MGOPS, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Oświaty - pedagog szkolny, Ochrony Zdrowia, Organizacji pozarządowej - Stowarzyszenie „Twoja Alternatywa”. Do ZI w 2022 roku wpłynęło 80 procedur „Niebieska Karta” (49 w roku 2021), w tym pracownicy socjalni wszczęli 7 procedur „Niebieska Karta”. Łącznie realizowano 120 procedur, obejmujących 2022 rok oraz kontynuowane z lat poprzednich. Zakończono 88 procedur „Niebieska Karta”.

Tabela 14. Procedura „Niebieskie Karty” w latach 2019-2022

Procedura „Niebieskie Karty”	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	114	79	65	120
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	71	39	49	80
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	44	45	33	88

Źródło: Program Wspierania Rodziny w Gminie Krotoszyn na lata 2024-2026

Osoby borykające się z uzależnieniem od narkotyków mogą znaleźć wsparcie w **Punkcie Konsultacyjnym ds. Narkomanii**. Punkt funkcjonuje w strukturze organizacyjnej MGOPS od 2018 roku. W 2022 roku Punkt udzielił ogółem 2 758 porad (2 150 w roku 2021), z których korzystało łącznie 375 osób (2021 r. - 293 osób). Ze wsparcia psychologów korzystały 62 osoby, z pomocy terapeuty - 160 osób, natomiast z pomocy socjoterapeuty - 153 osoby. Spośród 375 osób, 235 osób to osoby z problemem narkotykowym, którym udzielono 1 728 porad. Liczba osób dorosłych członków rodziny osoby z problemem narkotykowym, które korzystały z porad - 140, którym udzielono 1 030 porad. Koszt funkcjonowania Punktu ds. Narkomanii w 2022 r. wyniósł 121,6 tys. zł.

W strukturze organizacyjnej MGOPS funkcjonują dwie **placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży**. W 2022 roku łączna liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek wyniosła 169 (w 2021 r. - 102). Te placówki to:

- Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL” - placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej, działa przez 5 dni w tygodniu, przez co najmniej 4 godziny dziennie. W 2022 roku placówka objęła opieką 115 dzieci (w 2021 roku - 102) w wieku od 7 do 18 lat. Z zajęć prowadzonych przez „RIVENDELL” w 2021 roku skorzystało 64 młodych osób, będących w okresie adolescencji, niedostosowanych społecznie, z rodzin niepełnych i mających problemy opiekuńczo-wychowawcze.
- Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii – placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej, dostępna jest przez 5 dni w tygodniu, przez 5 godzin dziennie. Pracownia w programie zajęć uwzględnia m.in. systematyczne zajęcia socjoterapeutyczne, konsultacje pedagogiczne i psychologiczne w obszarze różnych obserwowanych deficytów, zajęcia edukacyjno-rozwojowe, zajęcia świetlicowe i pogadanki tematyczne. Ponadto realizuje zadania ustawowo obowiązkowe dla placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej. Z zajęć prowadzonych przez Młodzieżową Pracownię Socjoterapii w 2022 roku korzystało łącznie 54 dzieci (38 w roku 2021).
- Poza ww. na terenie gminy działają dwie placówki prowadzone przez Stowarzyszenie „Szansa” – Świetlica socjoterapeutyczna dla małych dzieci „GNIAZDO” oraz Świetlica socjoterapeutyczna.

Tabela 15. Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego w latach 2019-2022

Placówka wsparcia dziennego	2019	2020	2021	2022
Świetlica socjoterapeutyczna dla małych dzieci „GNIAZDO”	21	23	15	20
Świetlica socjoterapeutyczna „Szansa”	30	25	28	24
Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii	20	25	38	54
Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL”	61	53	64	115
SUMA	132	126	145	213

Źródło: Program Wspierania Rodziny w Gminie Krotoszyn na lata 2024-2026

3.6 Wsparcie kierowane do osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Poza wcześniej wymienionymi formami wsparcia, które kierowane są do ogółu mieszkańców miasta i gminy Krotoszyn (w tym również do seniorów i OzN), osoby starsze oraz mieszkańcy z niepełnosprawnościami mogą korzystać również z innych, dedykowanych im form pomocy.

Wsparcie dla osób starszych oferuje **Dzienny Dom „Senior+”** (DD). Funkcjonuje od 2019 roku w strukturze MGOPS w Krotoszynie. Placówka dysponuje 30 miejscami dziennego pobytu. Z usług Domu w 2022 roku korzystało 41 osób z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn w wieku 60 lat i więcej, nieaktywne zawodowo, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagały częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, a ich sytuacja zdrowotna i rodzinna wymagała wsparcia w zakresie funkcjonowania oraz integracji i włączenia społecznego. Koszt funkcjonowania placówki w wyniósł ogółem 623,1 tys. zł. Pobyt w Dziennym

Domu „Senior+” jest odpłatny. W 2022 roku odpłatność ponosiło 41 osób, a wpłaty z tego tytułu wyniosły 37,4 tys. zł. Z usług Domu w 2021 roku korzystały 33 osoby. Koszt funkcjonowania placówki wyniósł 508,2 tys. zł. Analogiczne dane za rok 2020 to: 34 osoby, koszty w wysokości 470,3 tys. zł.

Poza DD, w Krotoszynie istnieją również **Kluby Seniora i inne miejsca spotkań**, zajmujące się rozwojem życia kulturalnego, oświatowego, towarzyskiego i rekreacyjnego osób starszych. Organizują spotkania, warsztaty dla osób w dojrzałym wieku. To tu mogą przyjść starsze osoby, które są lub czują się samotne. Praca w grupie pozwala na powrót do życia społecznego i nawiązywanie nowych znajomości. W grupie rówieśników seniorzy nie czują się niedołączeni i mogą skonfrontować typowe dla nich problemy. Kluby seniora, miejsca spotkań seniorów wypełniają wolny czas, nierzadko pomagają odnaleźć sens życia i podjąć nowe wyzwania. Wśród tych miejsc należy wymienić choćby: Uniwersytet III Wieku, Stowarzyszenie „Razem”, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu Ziemi Krotoszyńskiej, Stowarzyszenie Aktywny Senior, Klub Seniora Pogodni, działający przy Krotoszyńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Placówki te prowadzone są przez powiat lecz gmina Krotoszyn wspiera je finansowo m.in. Stowarzyszenie RAZEM Krotoszyn w kwocie 3 tys. zł, Stowarzyszenie „Pomóżmy Sobie” w kwocie 1,2 tys. zł, Uniwersytet III Wieku w kwocie 8 tys. zł, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w kwocie 2 tys. zł, Stowarzyszenie Aktywny Senior w kwocie 3 tys. zł. Z roku na rok przybywa osób starszych, które dysponują dużą ilością wolnego czasu i chcą ten czas spożytkować w sposób aktywny.¹

Wsparcie osób starszych to również **teleopieka**, czyli system wzajemnych powiązań, w którym obok nowoczesnych rozwiązań teletechnicznych pojawia się także czynnik ludzki i bezpośrednia obecność drugiego człowieka. Od początku realizacji projektu do końca 2022 r. teleopieką objęto 10 osób z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn, które ukończyły 60 rok życia i samotnie zamieszkujące.

W Krotoszynie działa **Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ)**, którego organizatorem jest Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Krotoszynie. Prowadzi terapię zajęciową w ramach Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Z terapii korzysta 60 osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz wskazaniem do terapii zajęciowej. Wsparcie udzielane jest przez 20 doświadczonych pracowników. Dla osób oczekujących na miejsce w WTZ prowadzony jest klub z którego korzysta 7 osób. Zadaniem klubu jest przygotowanie osób oczekujących na miejsce w WTZ do podjęcia terapii w ramach określonych przez regulamin funkcjonowania placówki. Dzięki trzem pojazdom możliwe jest zabezpieczenie przewozu osób do i z Warsztatu w granicach całego powiatu krotoszyńskiego.² W roku 2022 gmina Krotoszyn przekazała na działalność WTZ kwotę w wysokości 42 tys. zł.³

Mieszkańcy powiatu krotoszyńskiego, w tym miasta i gminy Krotoszyn, mogą korzystać z pobytu w **Środowiskowym Domu Samopomocy (ŚDS)**, mieszczącym się w Krotoszynie. ŚDS jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego, realizującą zadania z zakresu administracji rządowej, finansowaną z budżetu Wojewody Wielkopolskiego i Starostwa Powiatowego. Ośrodek

¹ Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2022 dla Miasta i Gminy Krotoszyn Krotoszyn, 2023 rok. Str.6

² <https://www.pcprkrotoszyn.pl/warsztat-terapii/> dostęp z dnia 12.03.2024

³ Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2022 dla Miasta i Gminy Krotoszyn Krotoszyn, 2023 rok. Str.6

jest przeznaczony dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie. Przebywają w nim osoby pełnoletnie z terenu powiatu. Jest to ośrodek koedukacyjny pobytu dziennego. Głównym zadaniem tej placówki jest prowadzenie terapii zajęciowej. Ma ona podtrzymywać i rozwijać umiejętności niezbędne do samodzielnego życia, przygotowywać podopiecznych do podjęcia pracy. W Środowiskowym Domu Samopomocy funkcjonuje kilka pracowni terapii zajęciowej. Instruktorzy terapii proponują udział w zajęciach o różnej tematyce, zgodnych z zainteresowaniami i możliwościami uczestników.⁴

Krotoszyńskie **dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami**, objęte kształceniem specjalnym, mogą korzystać ze specjalnej organizacji nauki. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, posiadający aktualne orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego korzystają z oferty pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W roku szkolnym 2021/2022 do przedszkoli z oddziałami integracyjnymi uczęszczało 46 dzieci z orzeczonymi niepełnosprawnościami, w tym 6 dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Do szkół podstawowych z oddziałami integracyjnymi uczęszczało 91 uczniów, w tym 22 uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną. Najbardziej liczną grupę stanowią uczniowie z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją.

W Przedszkolu nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie, w roku szkolnym 2021/2022 wczesnym wspomaganiem rozwoju objętych zostało 20 dzieci niepełnosprawnych z terenu miasta i gminy Krotoszyn, którym poradnia psychologiczno-pedagogiczna bądź specjalistyczna, w drodze opinii, zaleciła zastosowanie takiej formy terapii. Dzieci objęte wczesnym wspomaganiem korzystają z zajęć logopedycznych, rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych, integracji sensorycznej, terapii pedagogicznej oraz pomocy specjalistów: psychologów, pedagogów, rehabilitantów itp.

Dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami mogą korzystać z transportu do przedszkoli i szkół, realizowanego przez Miejski Zakład Komunikacji w Krotoszynie Sp. z o.o. W 2022 roku Zarząd Spółki podpisał umowę na dostawę samochodu 9-osobowego z windą mechaniczną do przewozu osób niepełnosprawnych.

W roku 2020 pomoc uczniom z niepełnosprawnościami odbywała się również w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych. Możliwe było udzielenie dofinansowania uczniom słabowidzącym, niesłyszącym, słabosłyszącym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniom z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku, gdy jedną z niepełnosprawności była niepełnosprawność wymieniona powyżej. Łączna kwota dofinansowań wyniosła ponad 11,3 tys. zł.⁵

Jak wynika z wcześniej przedstawionych danych, niepełnosprawność jest trzecim najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej. W roku 2022, z tej przyczyny, wsparcia udzielono 260 rodzinom. Łącznie przyznano 31 512 świadczeń (w tym 29 768 niepieniężnych). Biorąc pod uwagę

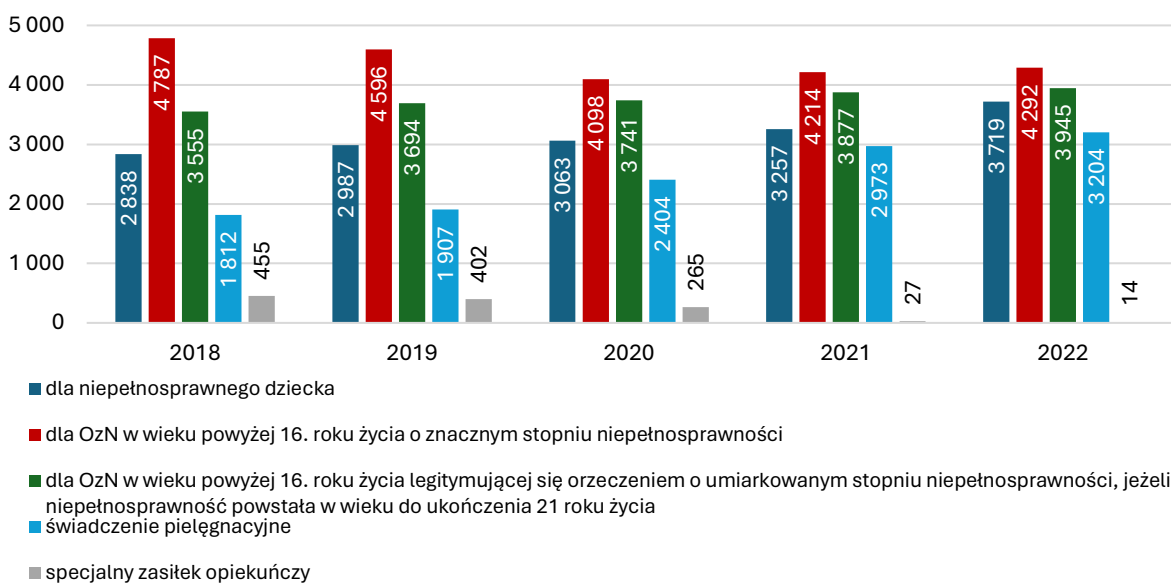
⁴ <https://www.pcprkrotoszyn.pl/srodowiskowy-dom-samopomocy/> dostęp z dnia 12.03.2024

⁵ Raport o stanie Miasta i Gminy Krotoszyn za 2022 rok Krotoszyn, 2023 rok

typ rodziny, której przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności, to w zdecydowanej większości były to rodziny 1-osobowe.

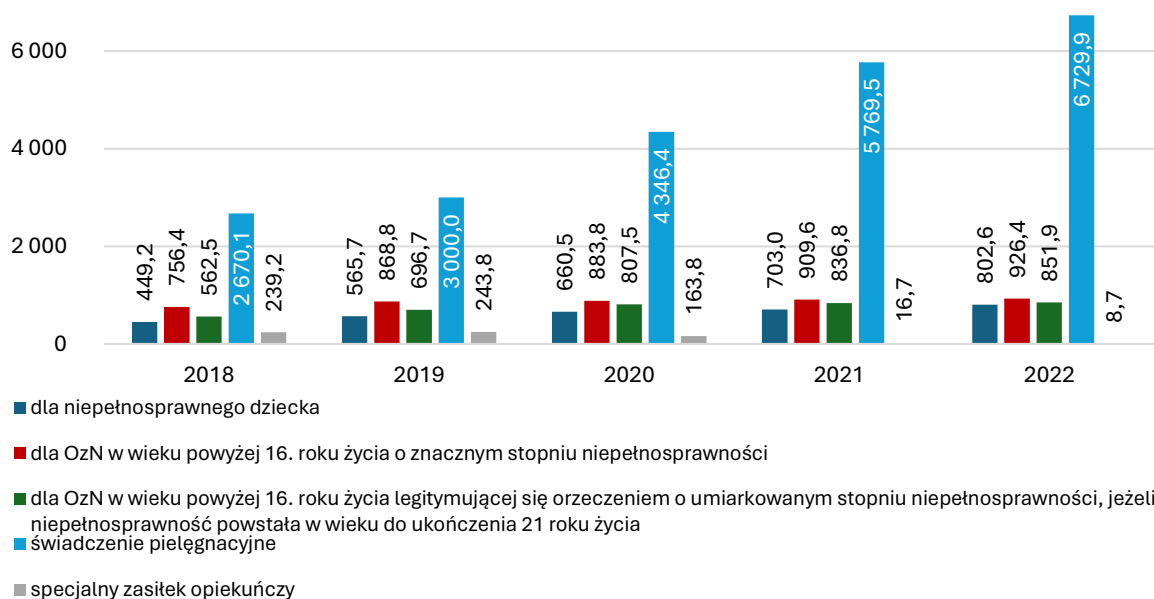
W roku 2022 MGOPS przyznał **zasiłki okresowe** 168 osobom – w tym 9 osobom z tytułu niepełnosprawności, co stanowiło 5,4% ogółu zasiłków okresowych. Rok wcześniej analogiczny odsetek wynosił 3,8%. Wzrosła kwota świadczeń, która w roku 2022 wyniosła 22,7 tys. złotych (17,4 tys. w 2021 roku).

Wykres 19. Wybrane świadczenia pielęgnacyjne przyznane w latach 2018-2022 – liczba świadczeń

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2022 dla Miasta i Gminy Krotoszyn

Wykres 20. Wybrane świadczenia pielęgnacyjne przyznane w latach 2018-2022 – kwota świadczeń (w tys. zł)

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2022 dla Miasta i Gminy Krotoszyn

Na powyższym wykresie przedstawiono jak rosta liczba **świadczeń opiekuńczych**. W szczególności wzrost dotyczy zasiłku pielęgnacyjnego przyznanego osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia, oraz świadczenia pielęgnacyjnego. Jeśli zaś chodzi o kwoty świadczeń, to rosły one w każdym przypadku (poza specjalnym zasiłkiem opiekuńczym) i w roku 2022 osiągnęły rekordowe wysokości (biorąc pod uwagę dane za okres 2018-2022).

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych planuje oferować **opiekę wytchnieniową**. Jest to osobista, stała opieka nad dzieckiem lub dorosłą osobą, których niepełnosprawność związana jest z szerokim spektrum problemów zdrowotnych prowadzących do znacznego ograniczenia samodzielności, bardzo często oznacza konieczność wsparcia w prawie każdym elemencie codziennego życia. Członkowie rodzin, opiekunowie muszą podporządkować swój dzienny rozkład zajęć wykonywaniu czynności związanych z opieką i pomocą, co najczęściej oznacza życie w warunkach ciągłego obciążenia psychofizycznego. Wiele osób w takiej sytuacji rezygnuje z udziału w życiu społecznym, zawodowym, zaniedbuje własne zdrowie, czy też inne potrzeby oraz całkowicie rezygnuje z indywidualnych aspiracji. Celem opieki wytchnieniowej jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem lub równoważnym poprzez czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączyących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację. Usługi opieki wytchnieniowej realizowane mogą być w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością (maksymalnie 240 godzin rocznie) lub w ramach pobytu całodobowego w ośrodku/placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnością. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nadal poszukuje osób chętnych do sprawowania opieki w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa”.

3.7 Wsparcie obywateli Ukrainy

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krotoszynie, od pierwszych dni wybuchu wojny w Ukrainie, aktywnie włączył się w organizację pomocy na rzecz obywateli tego kraju, którzy znaleźli schronienie gminie Krotoszyn. Była to pomoc w formie:

- telefonicznych porad psychologicznych,
- pomocy psychologicznej bezpośrednio w siedzibie MGOPS (skorzystało 57 obywateli Ukrainy),
- uruchomienia punktu zbiórki i wydawania odzieży, artykułów spożywczych, chemicznych i higienicznych (skorzystało 800 obywateli Ukrainy).

Obywatele Ukrainy mogli skorzystać również z pomocy finansowej oferowanej w ramach Funduszu Pomocy dla Obywateli Ukrainy:

- jednorazowe świadczenie pieniężne - w 2022 roku wypłacono świadczenia dla 1 061 osób uprawnionych na łączną kwotę 318,3 tys. zł,
- świadczenie pieniężne na zakwaterowanie i wyżywienie - do końca 2022 roku łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 2,8 mln zł,

- świadczenia z pomocy społecznej - w roku 2022 pomocą w formie dożywiania organizowanego w placówce oświatowej objęto 114 dzieci z terenu Ukrainy, które przybyły do Polski w związku z konfliktem zbrojnym. W przypadku dzieci uczęszczających do przedszkola pomoc udzielana była także w formie śniadania i podwieczorku. Na ten cel wydano łącznie 33 tys. zł.; udzielono również pomocy w formie zasiłków stałych 37 obywatelom Ukrainy na łączną kwotę 56,8 tys. zł,
- świadczenie rodzinne – w 2022 roku 91 obywatelom Ukrainy wypłacono świadczenia rodzinne na kwotę 104,1 tys. zł,
- pomoc materialna dla uczniów – w 2022 r. przyznano 2 uczniom, będącym obywatelami Ukrainy uczęszczającymi do polskich szkół, stypendium szkolne w wysokości 148 zł miesięcznie.

3.8 Programy i strategie

Gmina i miasto Krotoszyn realizuje szereg programów i strategii o charakterze społecznym i zdrowotnym. Dokumenty o charakterze społecznym to przede wszystkim:

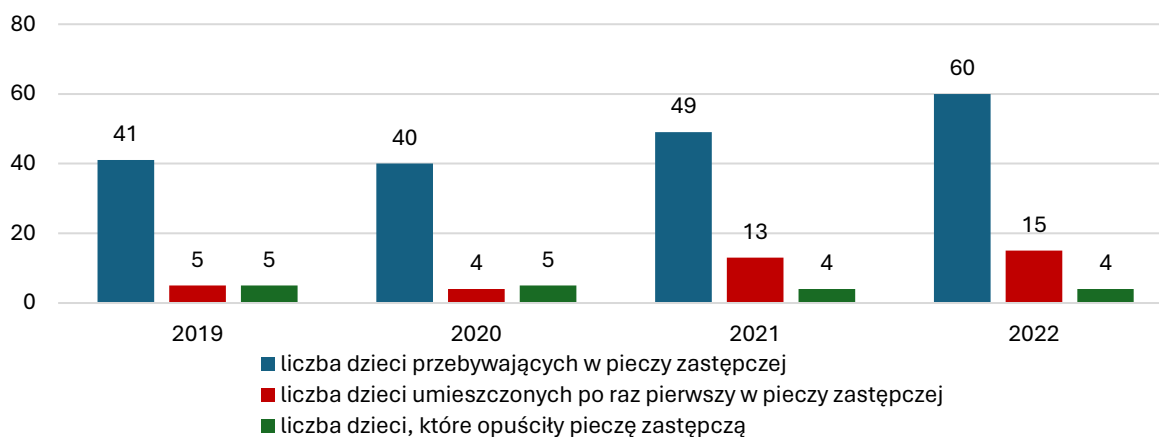
- 1) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn 2030
- 2) Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2021-2023 oraz Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2024-2026
- 3) Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2026
- 4) (wspomniany już) Wieloletni Program „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023

4 Piecza zastępcza

W 2022 roku w pieczy zastępczej z terenu gminy Krotoszyn przebywało 60 dzieci – najwięcej w całym okresie 2019-2022. Co czwarte z dzieci zostało umieszczone w pieczy zastępczej po raz pierwszy. W rodzinnych formach pieczy zastępczej przebywało 55 dzieci, w tym:

- 29 dzieci w rodzinach spokrewnionych,
- 17 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych i rodzinnych domach dziecka,
- 9 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych.

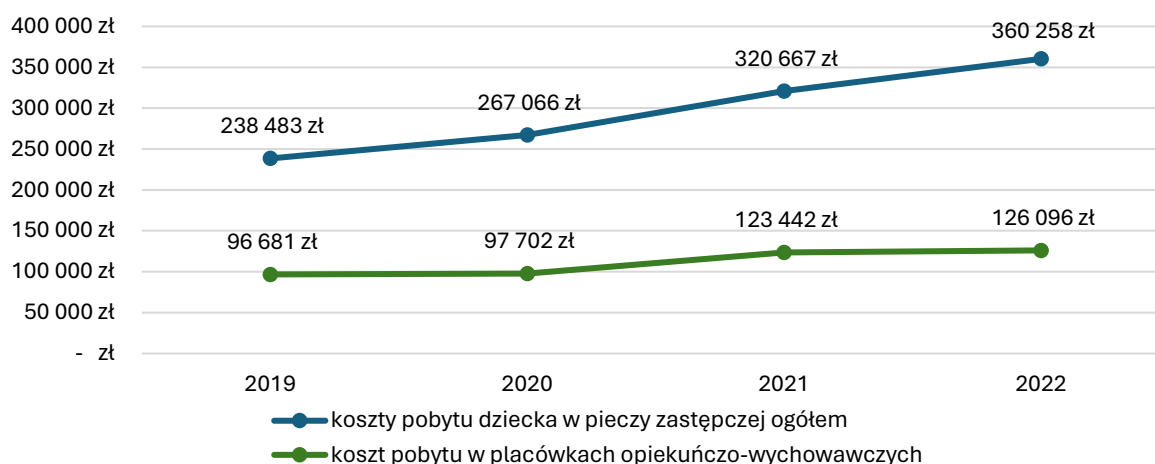
W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, tj. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego przebywało 5 dzieci, co oznacza, że dominującą formą pieczy, była piecza rodzinna. W 2022 roku wskaźnik deinstytucjonalizacji (stosunek liczby dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej do liczby wszystkich dzieci w pieczy zastępczej) wyniósł 84%.

Wykres 21. Dzieci w pieczy zastępczej w latach 2019-2022

Źródło: Program Wspierania Rodziny w Gminie Krotoszyn na lata 2024-2026

Przyczyny pobytu dzieci w pieczy zastępczej są niezwykle złożone i wieloaspektowe. Mnogość problemów, z jakimi borykają się rodziny, często tworzy sieć powiązanych ze sobą czynników, utrudniając jednoznaczne wskazanie głównej przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy. Wzrost liczby dzieci w pieczy zastępczej wiąże się z narastaniem problemów w rodzinach. Do głównych przyczyn należą m.in.:

- wysoka bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – brak wiedzy, umiejętności lub zasobów, do zapewnienia dziecku prawidłowej opieki i wychowania,
- uzależnienia rodziców – nadużywanie substancji psychoaktywnych znacząco negatywnie wpływa na funkcjonowanie rodziny i stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa i rozwoju dziecka; uzależnienia często prowadzą do zaniedbywania dziecka, przemocy fizycznej i psychicznej, braku stabilizacji finansowej, konfliktów w rodzinie,
- sieroctwo – śmierć rodziców lub pozbawienie ich władzy rodzicielskiej,
- przemoc w rodzinie,
- ubóstwo i bezdomność – brak odpowiednich warunków mieszkaniowych i materialnych,
- choroba lub niepełnosprawność dziecka – wymagająca specjalistycznej opieki, której rodzice nie są w stanie zapewnić.

Wykres 22. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej w latach 2019-2020

Źródło: Program Wspierania Rodziny w Gminie Krotoszyn na lata 2024-2026

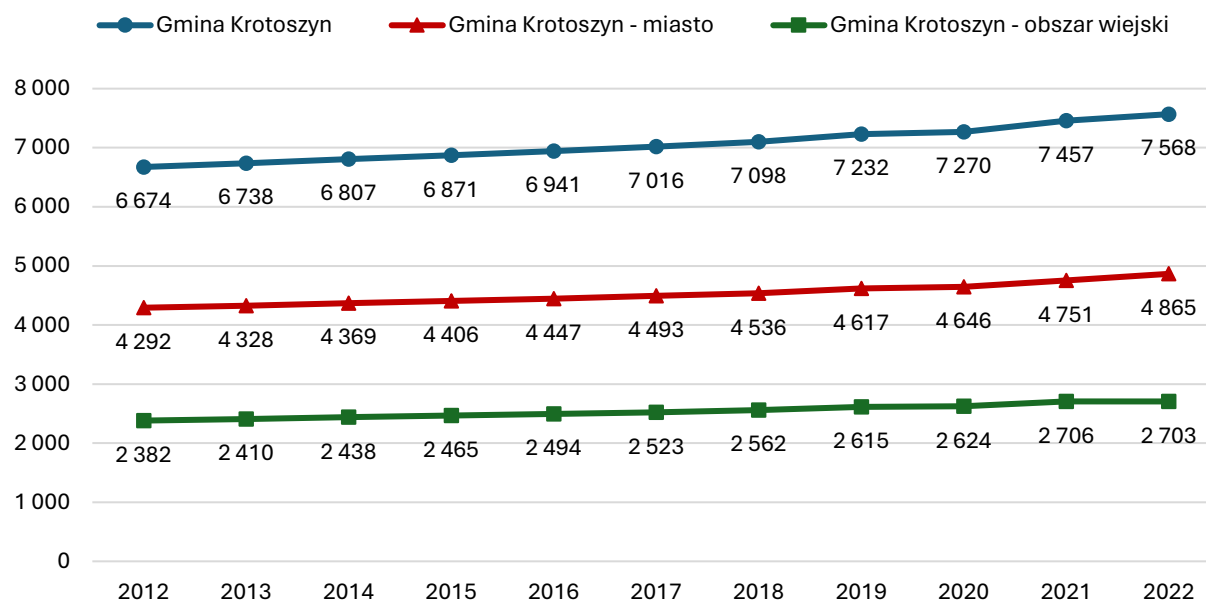
Wraz z wejściem w życie ustawy, tj. z dniem 1 stycznia 2012 r., gminy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka rozpoczęły współfinansowanie pobytu dzieci, według zasady: 10% kosztów w pierwszym roku pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej i 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2022 roku wydatki gminy Krotoszyn związane ze współfinansowaniem pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniosły 360 258 zł i były o połowę (51,1%) wyższe niż w roku 2019. Średni miesięczny koszt współfinansowania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wynosił w 2022 roku 2,5 tys. zł i był wyższy niż rok wcześniej. Dla porównania, koszt współfinansowania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej to 427 zł, czyli ok. 17% kwoty średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

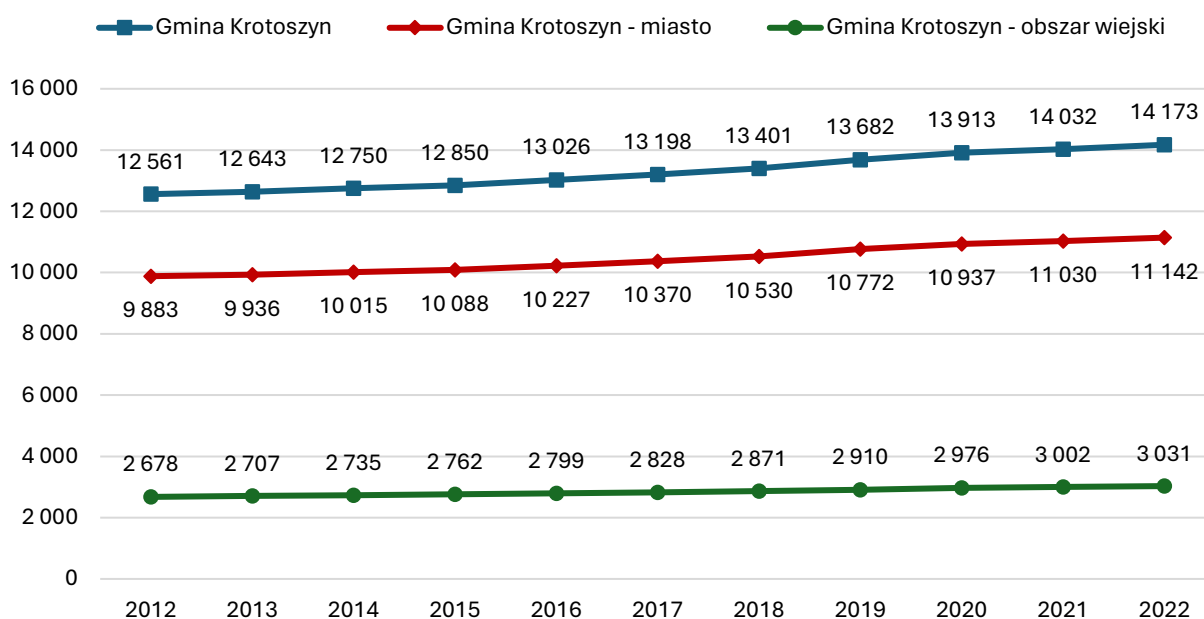
5 Mieszkalnictwo

Między rokiem 2012 a 2022 liczba budynków mieszkalnych w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn wzrosła o 13,4% (z 6 674 do 7 568). W zbliżonych proporcjach przyrastała liczba mieszkań na terenie gminy – od 12 561 w roku 2012 do 14 173 w roku 2022 (wzrost o 12,8%). W obydwu przypadkach (liczby budynków mieszkalnych oraz liczby mieszkań) wzrost ten przebiegał równomiernie w mieście Krotoszyn i na obszarach wiejskich gminy.

Wykres 23. Budynki mieszkalne w gminie, Krotoszyn, lata 2012-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 24. Zasoby mieszkaniowe, Krotoszyn, lata 2012-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Według danych pochodzących ze sprawozdawczości bieżącej gmin, a agregowanych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że w roku 2022 w zasobach Gminy Krotoszyn znajdowało się 597 mieszkań. W stosunku do roku 2013 zasób ten został uszczuplony o 13,1%. Wynika to przede wszystkim z wykupowania przez najemców lokali komunalnych na własność.

Tabela 16. Zasoby mieszkaniowe gminy Krotoszyn (komunalne)

Obszar	rok 2013	rok 2022	zmiana
Krotoszyn	687	597	-13,1%
Krotoszyn - miasto	599	503	-16,0%
Krotoszyn – obszar wiejski	88	94	6,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Zasób mieszkaniowy Krotoszyna nie zaspokaja potrzeb mieszkańców. Mimo iż niemal co roku liczba gospodarstw domowych wpisywanych na listę oczekujących na przyznanie lokalu jest mniejsza niż liczba gospodarstw wykreślanych z tej listy, to nadal stosunkowo wiele rodzin na owej liście się znajduje.

W roku 2022 na przyznanie najmu socjalnego lokalu w gminie Krotoszyn oczekiwało 42 gospodarstwa domowe (35 w mieście i 7 na obszarze wiejskim gminy). Ponad trzy czwarte z nich (32 z 42) stanowił najem socjalny w ramach realizacji wyroków eksmisyjnych.

Tabela 17. Gospodarstwa domowe oczekujące na najem lokali mieszkalnych i tymczasowych pomieszczeń, Krotoszyn, rok 2022

	Krotoszyn	Krotoszyn - miasto	Krotoszyn – obszar wiejski
Gospodarstwa domowe oczekujące w roku 2022 na najem			
lokale mieszkalne (z wyłączeniem lokali zamiennych i tymczasowych pomieszczeń)	42	35	7
najem socjalny lokali	42	35	7
najem socjalny lokali, w ramach realizacji wyroków eksmisyjnych	32	25	7
tymczasowe pomieszczenia	16	12	4
Gospodarstwa domowe wpisane w roku 2022 na listę oczekujących na najem			
lokale mieszkalne (z wyłączeniem lokali zamiennych i tymczasowych pomieszczeń)	21	16	5
najem socjalny lokali	20	15	5
najem socjalny lokali, w ramach realizacji wyroków eksmisyjnych	11	8	3
tymczasowe pomieszczenia	7	3	4
Gospodarstwa domowe wykreślone w roku 2022 z listy oczekujących na najem			
lokale mieszkalne (z wyłączeniem lokali zamiennych i tymczasowych pomieszczeń)	30	27	3
najem socjalny lokali	29	26	3
najem socjalny lokali, w ramach realizacji wyroków eksmisyjnych	10	10	0
tymczasowe pomieszczenia	4	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rozwój oferty wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych problemem wykluczenia mieszkaniowego i bezdomnością należy do zadań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie. W jego realizacji uwzględniane są działania z zakresu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2019-2024 (Wieloletni Program w tym zakresie przyjęto uchwałą Nr XV/152/2019 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 5 grudnia 2019 r.).

W kontekście zadań systemu pomocy społecznej istotne są poniższe potrzeby⁶:

- precyzyjna identyfikacja i wsparcie dla osób z trudnościami mieszkaniowymi poprzez np. wprowadzenie aktywnych form wychodzenia z zadłużenia (umożliwienie odpracowania zaległości za korzystanie z lokalu), wsparcie zamiany mieszkań;
- poprawa dostępności lokali socjalnych dla osób o najniższych dochodach, w tym zwiększenie liczby mieszkań socjalnych o obniżonym standardzie, a tym samym o niskich kosztach użytkowania;
- poprawa warunków życiowych osób z problemem bezdomności przebywających na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn. Gmina dysponuje niewystarczającą liczbą miejsc noclegowych - około 50% potrzeb. Należy rozważyć w najbliższych latach budowę nowej noclegowni wraz z łaźnią dla bezdomnych.

⁶ Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie za 2022 rok oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Krotoszyn, 2023 rok. Str.74

W kontekście mieszkalnictwa, istotnym problemem Miasta i Gminy Krotoszyn jest brak mieszkań chronionych. Taka forma wsparcia zapewniłaby osobom w nich zamieszkującym przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Tabela 18. Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych, Krotoszyn, lata 2012-2022

ROK:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych											
Krotoszyn	8 967	8 828	7 931	7 214	6 603	6 553	6 043	5 525	4 951	4 820	4 829
Krotoszyn - miasto	8 558	8 416	7 538	6 838	6 253	6 182	5 671	5 177	4 665	4 563	4 562
Krotoszyn – obszar wiejski	409	412	393	376	350	371	372	348	286	257	267
Łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w tys. zł)											
Krotoszyn	1 709	1 727	1 597	1 438	1 315	1 312	1 205	1 107	1 075	1 194	1 271
Krotoszyn - miasto	1 638	1 650	1 524	1 363	1 250	1 249	1 149	1 056	1 029	1 146	1 219
Krotoszyn – obszar wiejski	71	77	73	75	65	63	56	51	46	48	52
Przeciętna wysokość dodatku (w zł)											
Krotoszyn	190,57	195,65	201,39	199,27	199,21	200,16	199,33	200,37	217,21	247,70	263,18
Krotoszyn - miasto	191,39	196,07	202,15	199,31	199,95	202,03	202,53	204,00	220,58	251,22	267,29
Krotoszyn – obszar wiejski	173,35	187,01	186,76	198,62	185,94	169,03	150,45	146,40	162,25	185,18	192,89

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Narzędziem wspierającym zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej są także świadczenia w postaci dodatków mieszkaniowych. Liczbę i wysokość świadczeń przyznanych w latach 2012-2022 przedstawiono w powyższej tabeli. W analizowanym okresie liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w gminie Krotoszyn zmalała o 461%, natomiast łączna kwota wypłaconych świadczeń zmalała o 25,1%.

W budżecie gminy na rok 2023 została zabezpieczona kwota 1 340 000,00 zł na ich wypłatę. Okazała się ona niewystarczająca. Niedobór wyniósł około 98 000 zł.⁷

6 Przeciwdziałanie bezrobociu

Zadania z zakresu przeciwdziałania bezrobociu w Krotoszynie oraz na obszarze wiejskim gminy realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie. Jednostka ta ma do dyspozycji następujące narzędzia:

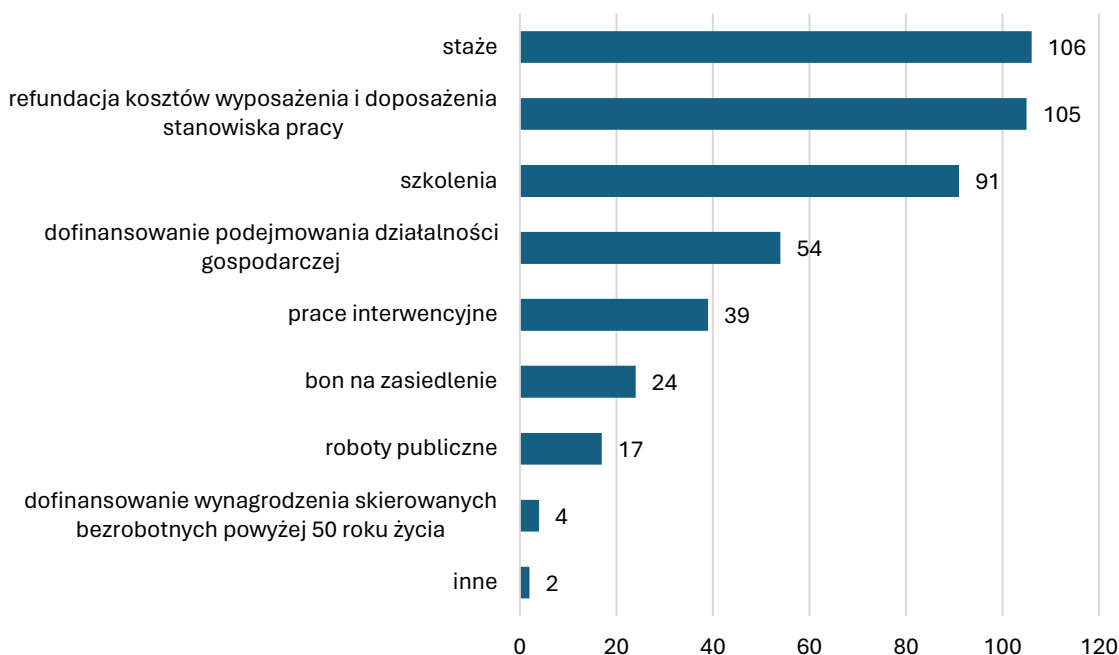
- prace interwencyjne,
- roboty publiczne,

⁷ Ibidem. Str. 73

- szkolenia,
- staże,
- prace społecznie użyteczne,
- przygotowanie zawodowe dorosłych,
- refundacja składek na ubezpieczenia społeczne dla osób do 30 roku życia,
- bon zatrudnieniowy,
- bon na zasiedlenie,
- dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia,
- świadczenie aktywizacyjne,
- grant na telepracę,
- dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej,
- refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.

Bezrobotni w powiecie krotoszyńskim najczęściej korzystają ze stażów, refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy oraz szkoleń. W roku 2023 aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu zostało objętych w sumie 422 mieszkańców powiatu krotoszyńskiego. Liczba ta stanowi niemal 45% ogółu bezrobotnych w powiecie w danym roku.

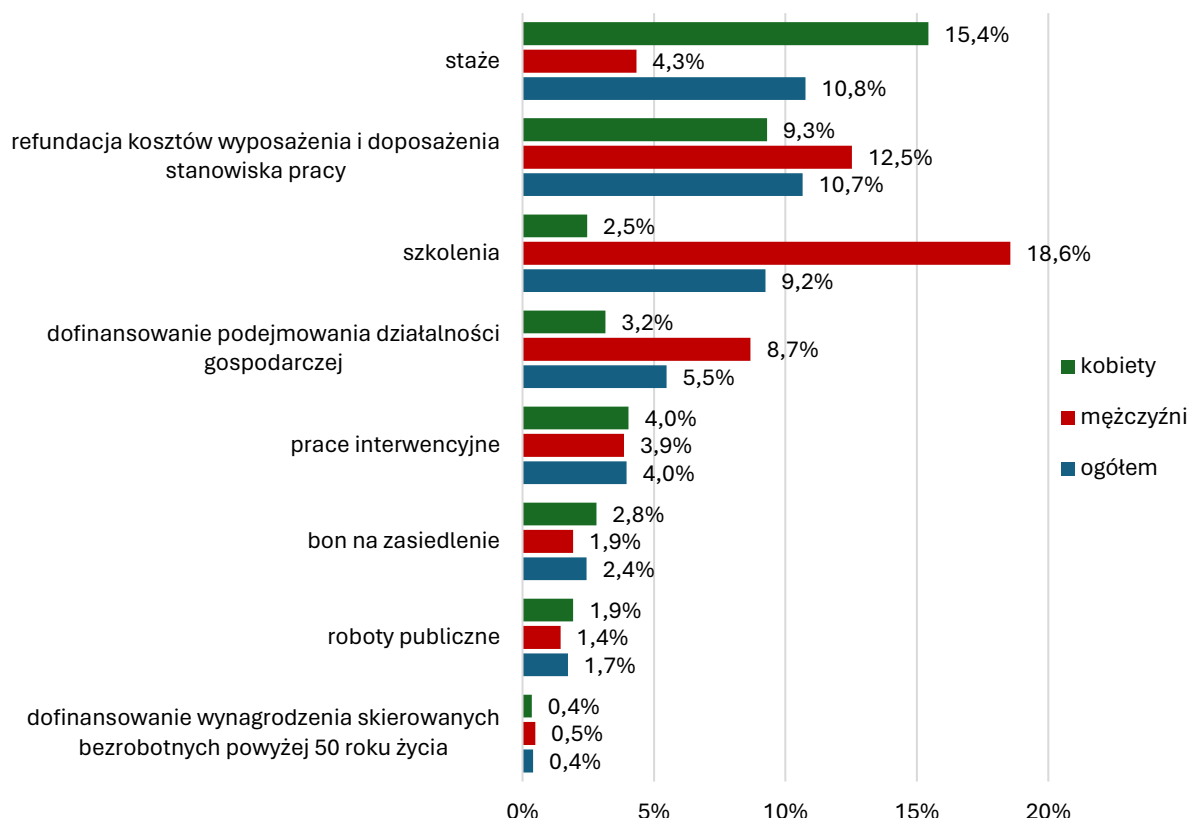
Wykres 25. Liczba bezrobotnych z powiatu krotoszyńskiego, którzy w roku 2023 zostali objęci poszczególnymi formami przeciwdziałania bezrobociu

Źródło: *pracowanie własne na podstawie sprawozdań WUP w Poznaniu*

Z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu skorzystało 227 kobiet (39,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w powiecie w roku 2023) oraz 215 mężczyzn (51,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn w powiecie w roku 2023). Kobiety najchętniej korzystały z dofinansowanych przez PUP stażów, a mężczyźni ze szkoleń

Wykres 26. Odsetek bezrobotnych, którzy zostali objęci poszczególnymi aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w powiecie krotoszyńskim, rok 2023

Źródło: *pracowanie własne na podstawie sprawozdań WUP w Poznaniu*

Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie prowadzi programy aktywizacyjne dla mieszkańców. Należą do nich zarówno projekty unijne (dofinansowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego), jak i działania finansowane z budżetu centralnego (przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej). Obecnie PUP w Krotoszynie realizuje:⁸

1. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi

Aktywizacja zawodowa bezrobotnych wspierana jest ze środków rezerwy Funduszu Pracy, będącej w dyspozycji Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. W programie oferowane są:

- staże,
- refundacja doposażenia stanowiska pracy.

2. Aktywizacja na plus

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, Priorytet 6: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski o silniejszym wymiarze społecznym (EFS+), Działanie 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty PUP. W ramach projektu realizowane jest:

- pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe;
- zdobycie doświadczenia zawodowego poprzez odbywanie stażu;

⁸ Źródło: [strona www PUP w Krotoszynie](http://strona.www.PUP.w.Krotoszynie), dostęp: 12.03.2024

- wzrost kwalifikacji i umiejętności zawodowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach i bonach szkoleniowych;
- wsparcie finansowe dla osób chcących otworzyć własną firmę;
- wsparcie finansowe dla pracodawców tworzących nowe miejsca pracy w ramach doposażenia stanowiska pracy;
- pomoc w związku z podjęciem pracy lub działalności gospodarczej poprzez udzielenie bonu na zasiedlenie.

3. Program pilotażowy - Czas dla Młodych

W ramach projektu „Czas na Młodych – punkty doradztwa dla młodzieży” w siedzibie PUP Krotoszyn utworzony zostanie Punkt informacyjno - doradczy, działający na zasadzie tzw. one stop shop – czyli jednego okienka, oferujący informacje i wielopłaszczyznowe wsparcie w integracji społecznej i zawodowej osób w wieku do 30 r.ż., wkraczających na rynek pracy.

Klient Punktu zostanie otoczony wszechstronną pomocą i opieką, w szczególności: poradnictwem zawodowym i edukacyjnym, wsparciem psychologicznym, doradztwem prawnym, a także będzie mógł uzyskać informacje w zakresie możliwych form pomocy społecznej, profilaktyki zdrowotnej i zdrowia czy kwestii mieszkaniowych.

W projekcie zaplanowano dodatkowe działania wspierające niwelowanie barier, np.: zdrowotnych lub wizerunkowych w celu wyrównania szans związanych z wejściem na rynek pracy:

- krótkoterminowe treningi pracy wspierane dodatkiem motywacyjnym – utrwalenie wiedzy praktycznej, nabycie umiejętności zawodowych i społecznych,
- bony mobilizacyjne dla osób podejmujących pracę poza miejscem zamieszkania – premiowanie mobilności terytorialnej.

7 Edukacja publiczna

7.1 Wychowanie przedszkolne

W Krotoszynie funkcjonuje 11 placówek wychowania przedszkolnego. Dla 5 z nich organem prowadzącym jest Miasto i Gmina Krotoszyn. Pozostałe 6 to przedszkola niepubliczne. Zgodnie z danymi Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych prowadzonego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, do przedszkoli na terenie Krotoszyna uczęszcza łącznie 1 305 dzieci. Niemal wszystkie placówki (10 z 11) zapewniają wychowankom pomoc logopedyczną, 5 przedszkoli zatrudnia pedagoga, a 2 psychologa.

Tabela 19. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie Krotoszyn, rok szkolny 2023/2024

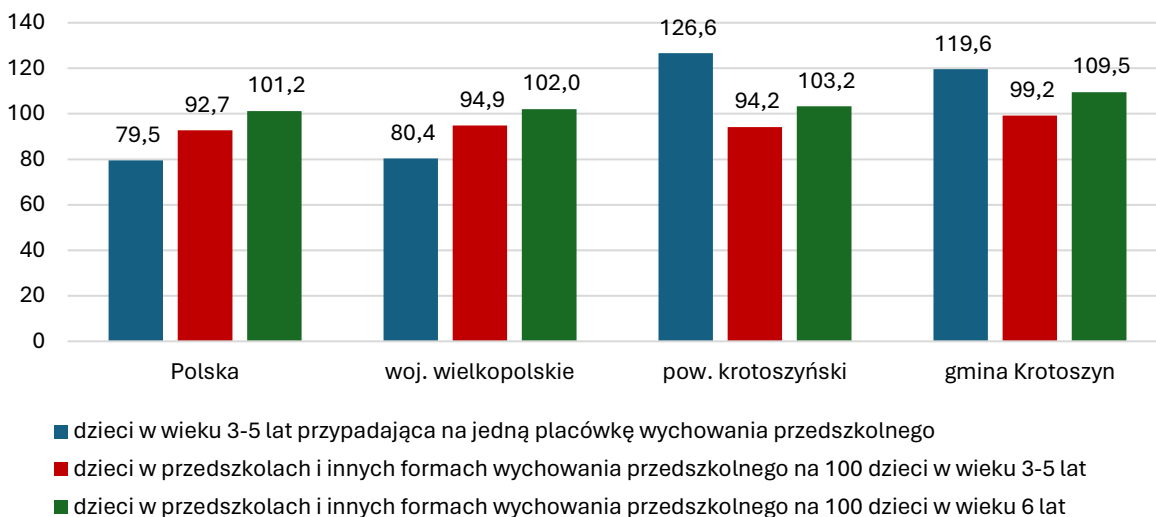
Nazwa placówki	Liczba uczniów	Czy zatrudnia:		
		logopedę	psychologa	pedagoga
Przedszkole nr 1 w Krotoszynie	134	✓	✗	✓
Przedszkole nr 2 w Krotoszynie	144	✓	✗	✓
Przedszkole nr 5 w Krotoszynie	129	✓	✓	✗
Przedszkole nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie	130	✓	✗	✗

Nazwa placówki	Liczba uczniów	Czy zatrudnia:		
		logopedę	psychologa	pedagoga
Przedszkole nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie	180	✓	✓	✓
Przedszkole prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety w Krotoszynie	51	✓	✗	✗
Przedszkole "Bajka" przy Rzymskokatolickiej Parafii pw Św. Jana Chrzciciela w Krotoszynie	127	✓	✗	✗
Niepubliczne Przedszkole "Smerfuś" w Krotoszynie	196	✗	✗	✗
Niepubliczne Przedszkole "U Zuzi" w Krotoszynie	131	✓	✗	✓
Niepubliczne Przedszkole Kacper i Przyjaciele	40	✓	✗	✗
Przedszkole Montessori w Krotoszynie	43	✓	✗	✓
Ogółem	1 305	10	2	5

Źródło: *pracowanie własne na podstawie danych Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (MEiN)*

Według danych GUS gminę miejsko-wiejską Krotoszyn w roku 2022 zamieszkiwało w sumie 1 737 dzieci w wieku przedszkolnym (od 3 do 6 lat). Wychowaniem przedszkolnym realizowanym przez krotoszyńskie przedszkola oraz oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych było objętych 1 766 dzieci w tym przedziale wiekowym. Oznacza to, że placówki na terenie Krotoszyna zabezpieczają potrzeby z nadwyżką.

Wykres 27. Wychowanie przedszkolne – wskaźniki, rok 2022

Źródło: *opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS*

Większa liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym niż liczba dzieci zameldowanych w gminie może być spowodowana dwoma czynnikami. Możliwe, że do krotoszyńskich placówek uczęszczają dzieci z sąsiednich gmin. Drugie wyjaśnienie wynika z przyjęcia przez Polskę przez w ostatnich latach wielu uchodźców z objętej wojną Ukrainy oraz zapewnienia dzieciom edukacji szkolnej i przedszkolnej.

7.2 Szkolnictwo podstawowe

Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Krotoszyn działa 19 szkół podstawowych – 9 w Krotoszynie i 10 na obszarze wiejskim gminy. Jedną z nich - Szkoła Podstawowa nr 6 im. Marii Grzegorzewskiej w Krotoszynie, to szkoła specjalna, której organem prowadzącym jest powiat krotoszyński. Poza nią trzy szkoły podstawowe w Krotoszynie (nr 3, nr 7 i nr 8) to placówki z oddziałami integracyjnymi. Wykształcenia ogólne w zakresie szkoły podstawowej realizuje także Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Krotoszynie.

Tabela 20. Szkoły podstawowe w gminie Krotoszyn, rok szkolny 2023/2024

Nazwa placówki	Liczba uczniów	Czy zatrudnia:			Organ prowadzący
		logopedę	psychologa	pedagoga	
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Krotoszynie	357	X	X	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II w Krotoszynie	447	✓	✓	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Wojska Polskiego w Krotoszynie	366	✓	✓	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Krotoszynie	412	X	✓	X	Gmina
Szkoła Podstawowa nr 6 Specjalna im. Marii Grzegorzewskiej w Krotoszynie	70	✓	✓	X	Powiat
Szkoła Podstawowa nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi im. Henryka Jordana w Krotoszynie	461	✓	✓	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa nr 8 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Krotoszynie	618	✓	✓	✓	Gmina
Spółeczna Szkoła Podstawowa w Krotoszynie	157	X	✓	X	Stowarzyszenie
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Krotoszynie	74	✓	✓	✓	Osoba fizyczna
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Benicach	162	✓	X	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Biadkach	132	X	X	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa nr 8 w Krotoszynie - szkoła filialna w Brzozie	27	✓	✓	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa im. Księdza Jana Twardowskiego w Chwaliszewie	116	✓	✓	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa w Gorzupi	87	X	X	X	Gmina
Szkoła Podstawowa im. Biskupa Michała Kozala w Kobiernie	125	✓	✓	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Lutogniewie	139	X	✓	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Orpiszewie	120	X	X	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa im. Leśników Polskich w Roszkach	81	X	X	✓	Gmina
Szkoła Podstawowa im. Andrzeja Zalewskiego w Świnkowie	79	✓	✓	X	Gmina

Nazwa placówki	Liczba uczniów	Czy zatrudnia:			Organ prowadzący
		logopedę	psychologa	pedagoga	
Szkoła muzyczna I stopnia	118	X	X	X	Minister ds. kultury i dziedzictwa narodowego
Ogółem	4 148	11	13	14	-

Źródło: pracowanie własne na podstawie danych Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (MEiN)

Do placówek w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn uczęszcza łącznie 4 148 uczniów. 14 z 20 szkół zapewnia uczniom wsparcie pedagoga szkolnego, w 13 szkołach zatrudniony jest psycholog, a w 11 logopeda.

Tabela 21. Współczynnik skolaryzacji netto, szkolnictwo podstawowe, lata 2019-2022

Obszar	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Polska	93,7	94,7	94,6	94,7
woj. wielkopolskie	95,6	96,6	96,5	96,3
powiat krotoszyński	95,5	96,6	96,0	95,3
Krotoszyn	101,0	102,4	103,1	103,2
Krotoszyn - miasto	116,6	119,5	120,4	122,4
Krotoszyn – obszar wiejski	68,1	66,6	66,2	62,9

* Współczynnik skolaryzacji netto to relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Współczynnik skolaryzacji w gminie Krotoszyn przewyższa średnią wartość dla kraju, województwa i powiatu. Jednocześnie na obszarach wiejskich gminy jest znacznie (niemal dwukrotnie) niższy niż w mieście Krotoszynie. Nie jest to zjawisko charakterystyczne dla Krotoszyna. Ogółem w miastach dostępność placówek oświatowych jest wyższa niż na wsiach.

Tabela 22. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty, rok 2023

Przedmiot	Krotoszyn		woj. wielkopolskie		Polska	
	liczba zdających	wynik średni	liczba zdających	wynik średni	liczba zdających	wynik średni
Język polski	629	60%	49 716	63%	473 641	66%
Matematyka	631	47%	49 704	51%	473 583	53%
Język angielski	625	54%	49 331	63%	469 270	66%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CKE i OKE w Poznaniu

W powyższej tabeli przedstawiono średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (rok 2023) oraz liczbę zdających go uczniów. Wyniki uzyskane przez uczniów z Krotoszyna są nieco niższe od średniego wyniku dla regionu. Te z kolei są nieznacznie niższe od średnich wyników dla kraju.

7.3 Szkolnictwo ponadpodstawowe

Kształcenie ponadpodstawowe w Krotoszynie jest realizowane w 15 szkołach. Są to:

- pięć szkół branżowych I stopnia (w tym jedna szkoła specjalna);
- szkoła branżowa II stopnia;
- cztery technika;
- cztery licea ogólnokształcące (w tym dwa dla dorosłych);
- szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Większość z nich skupione jest w pięciu zespołach szkół. W placówkach tych uczy się łącznie 3 236 osób.

Tabela 23. Szkoły ponadpodstawowe w gminie Krotoszyn, rok szkolny 2023/2024

Nazwa placówki	Liczba uczniów	Czy zatrudnia:			Typ organu prowadzącego
		logopedę	psychologa	pedagoga	
I Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kołłątaja w Krotoszynie	656	X	✓	✓	Powiat
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Krotoszynie (liceum ogólnokształcące dla dorosłych, technikum, branżowa szkoła I stopnia)	572	X	✓	✓	Powiat
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2 im. Karola Fryderyka Libelta w Krotoszynie (technikum, branżowa szkoła I stopnia)	548	X	✓	✓	Powiat
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3 im. Jana Pawła II w Krotoszynie (technikum, liceum ogólnokształcące, branżowa szkoła I stopnia)	618	X	✓	✓	Powiat
Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Krotoszynie (branżowa szkoła I stopnia, szkoła specjalna przysposabiająca do pracy)	67	✓	✓	X	Powiat
Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Dr. Władysława Bolewskiego w Krotoszynie (technikum, liceum ogólnokształcące, liceum ogólnokształcące dla dorosłych, branżowa szkoła I i II stopnia)	775	X	✓	✓	Osoba fizyczna
Ogółem	3 236	1	6	5	-

Źródło: *pracowanie własne na podstawie danych Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (MEiN)*

W roku 2023 do egzaminu maturalnego przystąpiło 302 uczniów krotoszyńskich szkół ponadpodstawowych (183 uczniów, głównie z techników, zdawało egzamin w formule z 2015 roku; 119 uczniów LO nr w Krotoszynie podeszło do egzaminu w formule z roku 2023). Zdawalność wyniosła 88,7% (świadectwo dojrzałości otrzymało 268 absolwentów).

8 Promocja i ochrona zdrowia

8.1 Stan zdrowia jako powód korzystania z pomocy społecznej

Jak wynika z wcześniej zaprezentowanych danych MGOPS, **długotrwała lub ciężka choroba** jest drugim po ubóstwie, najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej. W roku 2022 pomoc społeczna z tego tytułu została udzielona 283 rodzinom.

Skutki długotrwałej lub ciężkiej choroby mogą być bardzo różnorodne i obejmować:

- pogorszenie sytuacji materialnej rodziny – choroba często wiąże się z wysokimi kosztami leczenia, rehabilitacji, leków, a także z utratą dochodów w przypadku niezdolności do pracy;
- wzrost obciążenia psychicznego i fizycznego rodziny – opieka nad osobą chorą wymaga często dużego zaangażowania czasu i sił, co może prowadzić do stresu, wyczerpania i zaniedbania innych potrzeb rodziny;
- izolacji społecznej osoby chorej – choroba może utrudniać lub uniemożliwiać osobie chorej udział w życiu społecznym, co może prowadzić do poczucia samotności, wykluczenia i depresji.

Łącznie, w roku 2022 przyznano najwięcej, bo 51 253 świadczeń (w tym 50 396 niepieniężnych). Biorąc pod uwagę typ rodziny, której przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, to w zdecydowanej większości były to rodziny 1-osobowe.

W roku 2022 MGOPS przyznał zasiłki okresowe 168 osobom – w tym 15 osobom z tytułu długotrwałej choroby, co stanowiło 8,9% ogółu zasiłków okresowych. Rok wcześniej analogiczny odsetek wynosił 8%. Nieznacznie zmalała kwota świadczeń, która w roku 2022 wyniosła 21,7 tys. złotych (23,8 tys. w 2021 roku).

Do zadań własnych Gminy z zakresu ochrony zdrowia należy **przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii** i przemocy. W roku 2022 podstawą realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii była uchwała Nr XXXIX/370/2022 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025. Na zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi w 2022 roku z działu 851 Ochrona zdrowia -rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi wydatkowana została kwota 994,3 tys. zł. Środki na realizację programu pochodziły z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz tzw. opłaty od „małpek”.⁹

Według danych zawartych w dokumencie „Ocena zasobów...”¹⁰ dotyczących środków finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego (zadania własne i zadania zlecone), prognozowana na rok 2023 wysokość środków finansowych to prawie 2,9 mln złotych. W przypadku przeciwdziałania narkomanii, analogiczna, prognozowana wartość to 140,2 tys. złotych.

Jak wynika z wcześniej zaprezentowanych danych MGOPS, **alkoholizm** jest jednym z powodów udzielania pomocy społecznej mieszkańcom miasta i gminy Krotoszyn. W roku 2022 pomoc

⁹ Raport o stanie Miasta i Gminy Krotoszyn za 2022 rok. Krotoszyn, 2023 rok

¹⁰ Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2022 dla Miasta i Gminy Krotoszyn. Krotoszyn, 2023 rok

społeczna z tego tytułu została udzielona 50 rodzinom (w roku 2021 – 51 rodzinom, w roku 2020 – 31 rodzinom).

Alkoholizm ma negatywny wpływ na wiele aspektów życia człowieka. Osoby uzależnione od alkoholu często tracą pracę, mają problemy ze zdrowiem fizycznym i psychicznym, a także zaniedbują swoje rodziny. W rezultacie stają się one zależne od pomocy społecznej.

Te same dane MGOPS pokazują, że **narkomania** jest jednym (choć stosunkowo rzadko występującym) z powodów udzielania pomocy społecznej mieszkańcom miasta i gminy Krotoszyn. W roku 2022 pomoc społeczna z tego tytułu została udzielona 6 rodzinom (w roku 2021 – 6 rodzinom, w roku 2020 – 5 rodzinom).

W roku 2022 trzem osobom udzielono 1 606 świadczeń (godzin) w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla **osób z zaburzeniami psychicznymi**. W porównaniu do dwóch wcześniejszych lat, liczby te były zdecydowanie mniejsze. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez Polski Czerwony Krzyż - Zarząd Rejonowy w Krotoszynie.

Natomiast analizując dochody MGOPS widzimy, że opłaty za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi rosną.

Gmina Krotoszyn nie prowadzi na terenie miasta żadnego domu pomocy społecznej ani środowiskowego domu samopomocy. Środowiskowy dom samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzony jest przez powiat.

8.2 Programy i strategie zdrowotne

Gmina i miasto Krotoszyn realizuje szereg **programów i strategii** o charakterze społecznym i zdrowotnym. Dokumenty o charakterze zdrowotnym to:

1) Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022 dla Miasta i Gminy Krotoszyn

Program zakłada szereg działań edukacyjno-promocyjnych kierowanych do wszystkich mieszkańców, których głównym celem jest pogłębienie wiedzy o zdrowiu psychicznym oraz zapobieganie stygmatyzacji osób i rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi. Działania podejmowane w ramach Programu określone zostały w sześciu celach szczegółowych:

- I) Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom
- II) Zapobieganie najczęstszym problemom i zaburzeniom psychicznym wśród dzieci i młodzieży
- III) Wszechstronna edukacja mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn w zakresie ochrony zdrowia psychicznego
- IV) Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi
- V) Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia w środowisku społecznym, rodzinnym i edukacyjnym
- VI) Integracja osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym

2) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn

3) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Krotoszyn

Zadania realizowane w 2022 roku w obszarze uzależnień oraz integracji społecznej osób uzależnionych uwzględniały cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określonych w Narodowym Programie Zdrowia oraz stanowiły część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Krotoszyn. MGOPS w Krotoszynie w 2022 roku realizował Gminny Program w oparciu o cel główny: możliwie w jak największym stopniu zapobieganie powstaniu nowych problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu i pozostałych substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi, w tym przede wszystkim ograniczenie związanych z tym zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, jak również minimalizacja szkód zdrowotnych, zaburzeń życia rodzinnego oraz zachowań przemocowych związanych ze spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.¹¹

8.3 Jednostki systemu ochrony zdrowia

Na terenie miasta i gminy Krotoszyn zlokalizowane są:

- Szpital Powiatowy w Krotoszynie im. Marcelego Nenckiego
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Zakład Opieki Paliatywnej
- Szpital Powiatowy w Koźminie Wlkp.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z portalu internetowego Narodowego Funduszu Zdrowia¹², w Krotoszynie działają następujące placówki ochrony zdrowia, mające umowę z NFZ (dotyczy roku 2024):

- 1) Przychodnia „Na Parcelkach”
- 2) Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDICAL
- 3) Zakład Opieki Zdrowotnej "Korczak i Januszkiewicz" sp. Z o.o.
- 4) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lekarzy Internistów Eskulap s.c.
- 5) Grupowa Praktyka Pielęgniarek Środowiskowo-Rodzinnych PROM-MEDYK S.C.
- 6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarek Medycyny Szkolnej "Centylek"
- 7) Poradnia lekarza rodzinnego Elżbieta Mikołajczyk-Spychaj
- 8) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej s.c. "ALFA" zespół lekarzy POZ
- 9) Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej "KOL-MED"
- 10) Zakład Opieki Zdrowotnej CER-MEDIC
- 11) Indywidualna praktyka położnicza - Urszula Witkowska
- 12) Indywidualna praktyka położnicza Anna Golińska
- 13) Indywidualna praktyka położnicza Zofia Poczta
- 14) Specjalistyczny gabinet lekarski - Alina Korczak-Januszkiewicz
- 15) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Krotoszyńska Poradnia Zdrowia Psychicznego w Krotoszynie
- 16) Ind. Spec. Praktyka lekarska gabinet stomatologiczny Gilena Michalak
- 17) Gabinet stomatologiczny Barbara Pawelczak

¹¹ Raport o stanie Miasta i Gminy Krotoszyn za 2022 rok Krotoszyn, 2023 rok

¹²

<https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy/Provider/SearchResults?Year=2024&Branch=15&ServiceType=00&Code=&Name=&City=Krotoszyn&Nip=&Regon=&Product=> stan na 13.03.2024

- 18) Optymar s.c. Romualda i Maciej Błażejewscy
- 19) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Pielęgniarek i Higienistek "OMEGA" s.c.
- 20) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie
- 21) Gabinet stomatologiczny Anna Florkowska
- 22) Gabinet stomatologiczny Łukasz Florkowski
- 23) Indywidualna praktyka pielęgniarska Ewa Jarmużek
- 24) Zakład optyczny "VISUS" Paweł Górnik
- 25) Gabinet Prywatny Choroby Wewnętrzne Psychiatria Maria Wołoszyn
- 26) Indywidualna praktyka lekarska Marian Witek
- 27) NZOZ Przychodnia Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Lekarskiej Familia s.c.
- 28) Specjalistyczny Zakład Opieki Medycznej SUN-MED
- 29) Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej "NOWAMED" Sp. Z o.o.
- 30) NZOS "RODZINNY" s.c. Zespół Lekarzy Rodzinnych i Specjalistów
- 31) Pro21 Andrzej Kwiek
- 32) Poradnia leczenia uzależnień
- 33) NZOZ "PSYCHE"
- 34) Curasalutis
- 35) Indywidualna praktyka dentystyczna - Karolina Celmer
- 36) Centrum Medyczne CELSUS
- 37) KROTO-MEDICA

Inne placówki opieki zdrowotnej działające na terenie gminy to:¹³

- 1) NZOZ Ambulatorium Jan Andrzejak
- 2) "OMEGA" s.c. Mirosława Wach, Patrycja Gęstwa
- 3) Medyczne Centrum Opieki Hanna sp. z o.o.
- 4) Michał Zajączkowski MEDICAL
- 5) Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kaliszu
- 6) Adela Zedler-Krakowska i Krzysztof Piaskowski - spółka cywilna
- 7) Go-Max Group sp. z o.o.
- 8) Premedicare sp. z o.o.
- 9) Rybacki Paweł psycholog-terapeuta
- 10) Zadoktora.pl sp. z o.o.
- 11) Curasalutis Fizjoterapia mgr Agnieszka Krawczyńska
- 12) Laboratorium As-Tech-Lab Edyta Sosińska
- 13) Praktyka stomatologiczna Renata i Robert Jagła sp. j.
- 14) Fundacja AKME
- 15) Poradnia Okulistyczna "OKULAR" Kasprzak sp. j.
- 16) Mateusz Pawelczak gabinet stomatologiczny
- 17) indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska Natalia Stojewska-Petko, Centrum Medyczne Celsus
- 18) Jerry Farley indywidualna praktyka lekarska, Przychodnia Orpiszew "NASZE ZDROWIE"
- 19) Mirosława Wawrzyniak Usługi Rehabilitacyjne

¹³ Na podstawie: Rejestru Podmiotów Leczniczych Wykonujących Działalność Leczniczą (rpwdl.ezdrowie.gov.pl), stan na 13.03.2024

- 20) GABINET FIZJOTERAPII OSTEOPATII & BEAUTY – Bartłomiej i Sandra Nowak Sp. z o.o.
21) KROTO-MEDICA Sp. z o.o.
22) SPECTRUM DIAGNOSTYKA Sp. z o.o.
23) Osoby fizyczne: Jolanta Zaniewska-Sztuder, Joanna Marciniak, Krystyna Kołomak, Marlena Krzyśków-Szpoper, Monika Szarzyńska, Janusz Kmiecik

System placówek ochrony zdrowia na terenie gminy jest skoncentrowany głównie w mieście Krotoszyn. W 2022 roku według danych GUS na terenie gminy funkcjonowało 26 przychodni, w tym 24 w mieście. W porównaniu do roku 2016 liczba porad lekarskich udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wzrosła o 1,6%, niemniej liczba porad udzielonych w całym okresie 2016-2022 zmieniała się w sposób niejednostajny – raz spadała, a raz rosła. Uwagę zwraca rok 2020, kiedy to liczba porad spadała poniżej 309 tys. Takie samo zjawisko miało miejsce w przypadku porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej – w roku 2020 udzielono 204,3 tys. porad, podczas gdy rok później było to już 225,2 tys. porad. Uwagę zwraca również duży wzrost liczby porad udzielonych mieszkańcom obszarów wiejskich gminy – 25,3% porównując rok 2022 z rokiem 2016, przy czym wyłącznie w roku 2022 liczba porad przekroczyła 12 tys.

Tabela 24. Liczba przychodni i porad udzielonych w gminie Krotoszyce w latach 2016-2022

jednostka terytorialna	ROK							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana
Liczba przychodni								
Krotoszyn	24	22	23	23	23	26	26	+2
Krotoszyn - miasto	22	21	22	22	22	25	24	+2
Krotoszyn – obszar wiejski	2	1	1	1	1	1	2	-
ambulatoryjna opieka zdrowotna – porady lekarskie								
Krotoszyn	351 270	345 876	365 553	350 438	308 753	347 325	357 054	+1,6%
Krotoszyn - miasto	341 308	337 388	355 122	339 748	298 796	337 436	344 569	+1%
Krotoszyn – obszar wiejski	9 962	8 488	10 431	10 690	9 957	9 889	12 485	+25,3%
podstawowa opieka zdrowotna – porady lekarskie								
Krotoszyn	206 325	213 093	233 290	227 712	204 278	225 216	234 516	+13,7%
Krotoszyn - miasto	196 363	204 605	222 859	217 022	194 321	215 327	222 031	+13,1%
Krotoszyn – obszar wiejski	9 962	8 488	10 431	10 690	9 957	9 889	12 485	+25,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dostępność przychodni, rozumiana jako liczba przychodni w przeliczeniu na 10 tys. ludności, jest w przypadku gminy Krotoszyn większa, aniżeli w kraju, województwie wielkopolskim oraz powiecie krotoszyńskim – w latach 2021-2022 na 10 tys. mieszkańców przypadało 7 przychodni, natomiast w samym mieście Krotoszyn – 8-9 takich placówek. Widzimy wyraźną różnicę pomiędzy miastem, a obszarem wiejskim gminy, gdzie analogiczny wskaźnik niezmienne waha się od 1 do 2 przychodni na 10 tys. ludności.

Tabela 25. Przychodnie na 10 tys. ludności w latach 2016-2022

jednostka terytorialna	ROK						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
POLSKA	6	6	6	6	6	6	6
WIELKOPOLSKIE	6	6	6	6	5	5	6
Powiat krotoszyński	4	4	4	4	4	4	5
Krotoszyn	6	5	6	6	6	7	7
Krotoszyn - miasto	8	7	8	8	8	9	8
Krotoszyn – obszar wiejski	2	1	1	1	1	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W roku 2022 w gminie działało 14 aptek ogólnodostępnych (wszystkie w mieście). Na jedną taką placówkę przypadało wówczas 2 827 osób, a więc dostępność aptek nieco zmalała, bowiem w roku 2016 było to mniej niż 2,7 tys. mieszkańców. Mimo to, dostępność aptek w gminie jest większa niż w przypadku całego powiatu krotoszyńskiego oraz kraju, a przyglądając się sytuacji w województwie wielkopolskim widzimy, że jest ona porównywalna. Analogiczny wskaźnik dla miasta Krotoszyn był dużo niższy i w całym analizowanym okresie nie przekroczył 2,1 tys.

Tabela 26. Ludność na aptekę ogólnodostępną w latach 2016-2022

jednostka terytorialna	ROK						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
POLSKA	2 933	2 882	2 978	3 124	3 159	3 195	3 240
WIELKOPOLSKIE	2 680	2 558	2 655	2 777	2 806	2 857	2 921
Powiat krotoszyński	2 880	2 989	2 980	2 972	2 933	2 912	3 138
Krotoszyn	2 900	2 900	2 891	2 882	2 861	2 842	2 827
Krotoszyn - miasto	2 082	2 079	2 069	2 057	2 056	2 036	2 021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W zasobach miastach i gminy nakierowanych na osoby borykające się z problemem uzależnień, znajdują się dwa punkty konsultacyjne: dla osób uzależnionych współuzależnionych od alkoholu i narkomanii, które działają przy ul. Mickiewicza 2 oraz w Dziale Wspierania Rodziny i ds. Uzależnień przy MGOPS w Krotoszynie.

W skład Działu wchodzi Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii, świetlica socjoterapeutyczna Młodzieżowej Pracowni Socjoterapii oraz Młodzieżowy Klub Środowiskowy Rivendell. Głównym celem Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii jest prowadzenie działań o charakterze informacyjno-konsultacyjnym oraz psychoedukacyjnym na temat mechanizmów uzależnienia i współuzależnienia oraz zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Punkt udziela porad i informacji, wspiera decyzję o leczeniu i motywuje do podjęcia terapii w poradni ambulatoryjnej lub ośrodku stacjonarnym. W Punkcie Konsultacyjnym oprócz instruktora terapii uzależnień zatrudnieni są psycholodzy, którzy oferują pomoc także dla dzieci i młodzieży eksperymentującej z dopalaczami lub innymi środkami psychoaktywnymi.

Działania Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii adresowane są do wszystkich mieszkańców miasta i gminy Krotoszyn, a w szczególności do: dzieci i młodzieży szkolnej, osób uzależnionych

i współuzależnionych od narkotyków, rodzin oraz najbliższego otoczenia osób zażywających narkotyki, grup zawodowych zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii.

W ramach działania Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień w 2022 roku pomocą łącznie objęto 375 osób i udzielono ogółem 2 758 porad specjalistycznych. Z konsultacji psychologicznych skorzystały 62 osoby, natomiast z pomocy terapeuty ds. uzależnień - 160 osób, z pomocy socjoterapeuty - 153 osoby. Na 375 osób, 235 zmagало się z problemem narkotykowym, którym udzielono 1 728 porad. Liczba osób dorosłych – członków rodziny osoby z problemem narkotykowym, które korzystały z porad – 140 udzielono 1 030 porad.

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do której spływają wnioski o leczenie odwykowe. Wnioski te kierowane są najczęściej przez policję, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ich rodziny oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie. W 2022 roku Komisja rozpatrzyła 27 wniosków dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu.

Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych nałogami, z problemami wychowawczymi mogą korzystać z działających od lat świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych, którymi są:

- Ośrodek Profilaktyki Środowiskowej – os. Sikorskiego 7
- Świetlica dla małych dzieci „Gniazdo” – ul. Mickiewicza 11
- Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii – ul. Młyńska 2B
- Młodzieżowy Klub Środowiskowy Rivendell – ul. Młyńska 2B

W minionym roku z oferty świetlic skorzystało około 213 dzieci.

Każdego roku znaczącą rolę w przeciwdziałaniu alkoholizmowi odgrywały realizowane wśród dzieci i młodzieży programy profilaktyczne.¹⁴

W Krotoszynie, przy ul. Garncarskiej 9, działa Poradnia Leczenia Uzależnień.

8.4 Współpraca z NGO

Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym to zadania, które realizowane są przez miasto i gminę Krotoszyn również we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W ramach realizacji Programu Współpracy Miasta i Gminy Krotoszyn z Organizacjami Pozarządowymi w roku 2022, podpisano 7 umów w zakresie zadania „Przeciwdziałanie uzależnieniom” (w tym 2 umowy – Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym; oraz 6 umów – Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym – wypoczynek letni). Umowy podpisano z:

- Stowarzyszeniem SZANSA (2 umowy)
- ASKALON Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa Ziemi Krotoszyńskiej
- Stowarzyszeniem Pomost w Krotoszynie
- Krotoszyńskim Klubem Sportowym ASTRA
- Stowarzyszeniem Twoja Alternatywa

Łącznie przyznano dofinansowania na kwotę 197 tys. złotych.

¹⁴ Raport o stanie Miasta i Gminy Krotoszyn za 2022 rok Krotoszyn, 2023 rok

W zakresie zadania „Wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ochrony i promocji zdrowia oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych” podpisano 6 umów.

Umowy podpisano z organizacjami:

- Polski Czerwony Krzyż
- Stowarzyszenie RAZEM Krotoszyn
- Stowarzyszenie „Pomóżmy Sobie”
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Krotoszynie
- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych
- Krotoszyński Klub Amazonki

Łącznie przyznano dofinansowania na kwotę 15,7 tys. złotych.¹⁵

¹⁵ Sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy Miasta i Gminy Krotoszyn z Organizacjami Pozarządowymi w roku 2022

9 Problemy społeczne Krotoszyna i potrzeby mieszkańców w świetle wyników badań społecznych

Analizę i interpretację uzyskanych wyników badań – ankiety z mieszkańcami Miasta i Gminy Krotoszyn oraz wywiadów z przedstawicielami instytucji i organizacji zaangażowanych w świadczenie pomocy społecznej, podzielono na trzy zasadnicze bloki tematyczne. W pierwszej kolejności przedstawiono zidentyfikowane problemy i wyzwania społeczne występujące na terenie gminy miejsko-wiejskiej Krotoszyn. Dalszą część opracowania poświęcono diagnozie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych. Ostatnim opisanym zagadnieniem jest analiza najbliższych kręgów wsparcia.

9.1 Problemy i wyzwania społeczne występujące na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn

Respondentom ankiety przedstawiono katalog różnych problemów społecznych o poproszono, by ocenili stopień ich nasilenia na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn. Ankietowani mieli do dyspozycji pięciostopniową skalę ocen – od 1 (*problem nie występuje*) do 5 (*bardzo duży problem*). W poniższej tabeli zawarto informacje o rozkładzie udzielonych odpowiedzi. Poszczególne problemy uszeregowano zaczynając od tych, których nasilenie oceniono najwyżej (posłużono się średnią ocen, która jest przedstawiona w ostatniej kolumnie tabeli). Dla większej czytelności wyników odpowiedzi pogrupowano – oceny 2 i 3 zsumowano i przedstawiono w tabeli jako *Nasilenie małe lub umiarkowane*, natomiast oceny 4 i 5 połączono w jedną kategorię jako *Nasilenie duże i bardzo duże*.

Jako zdecydowanie największy problem mieszkańcy Krotoszyna postrzegają ograniczony dostęp do publicznej ochrony zdrowia. Jego nasilenie jako duże lub bardzo duże ocenili 60% badanych. Kolejne silnie zarysowujące się trudności społeczne to problemy osób starszych (wynikające ze stanu zdrowia i obniżające samodzielność), alkoholizm, problemy ze zdrowiem psychicznym (choroby i kryzysy psychiczne) oraz przemoc rówieśnicza wśród dzieci i młodzieży.

Tabela 27. Ocena nasilenia problemów społecznych występujących w Mieście i Gminie Krotoszyn, w opinii mieszkańców

Oceniane problemy społeczne	Nie występuje	Nasilenie małe lub umiarkowane	Nasilenie duże lub bardzo duże	Średnia ocen (od 1 do 5)
Ograniczony dostęp do publicznej ochrony zdrowia	4%	36%	60%	3,67
Problemy osób starszych (choroby wieku starczego, obniżona sprawność, potrzeba pomocy w codziennych czynnościach)	7%	52%	41%	3,22
Uzależnienie od alkoholu	10%	48%	42%	3,19
Choroby i kryzysy psychiczne	8%	52%	40%	3,15
Przemoc rówieśnicza (wśród dzieci i młodzieży)	8%	53%	39%	3,12
Problemy opiekuńczo-wychowawcze	9%	61%	30%	2,97
Uzależnienie od substancji innych niż alkohol (np. narkotyków)	14%	56%	30%	2,93

Oceniane problemy społeczne	Nie występuje	Nasilenie małe lub umiarkowane	Nasilenie duże lub bardzo duże	Średnia ocen (od 1 do 5)
Niepełnosprawność i długotrwała choroba	8%	67%	25%	2,93
Przemoc w rodzinie	11%	69%	20%	2,74
Ubóstwo, zła sytuacja finansowa rodzin	12%	69%	19%	2,65
Złe warunki mieszkaniowe	12%	71%	17%	2,61
Bezdomność	14%	69%	17%	2,56
Przestępczość	13%	75%	12%	2,56
Bezrobocie	18%	71%	11%	2,37

* Respondenci przyznawali oceny nasilenia problemów społecznych w skali pięciostopniowej od 1 – „problem nie występuje” do 5 – „bardzo duży problem”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

W celu określenia powszechności występowania poszczególnych problemów społecznych, ankietowanych mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn zapytano o to, czy owe problemy dotyczą ich bezpośrednio lub osób z ich najbliższego otoczenia. Co trzeci respondent wskazał, że doświadcza trudności w dostępie do publicznej ochrony zdrowia. Po około 20% badanych spotyka się na co dzień z problemami osób starszych oraz długotrwale chorych lub z niepełnosprawnościami. Po około 12,5% krotoszyńian wskazało, że ich osobiście lub osób im najbliższych dotyczą uzależnienie od alkoholu oraz choroby i kryzysy psychiczne.

Wykres 28. Odsetek mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, którzy osobiście lub w swoim najbliższym otoczeniu doświadczają poszczególnych problemów społecznych

* Pytanie wielokrotnej odpowiedzi

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

Respondentów zapytano o to, czy poza powyżej wymienionymi zauważają jakieś inne problemy społeczne doskwierające mieszkańcom Krotoszyna. Wśród podanych odpowiedzi najczęściej pojawiały się te dotyczące młodzieży. Zwracano uwagę na uzależnienie młodych ludzi od różnych substancji (w tym alkoholu i e-papierosów) oraz ich demoralizację przejawiającą się np. przemocą rówieśniczą i aktami wandalizmu. Jednocześnie pojawiły się sygnały wskazujące na to, że dzieci i młodzież nie mają dostępu do odpowiedniego wsparcia, szczególnie w zakresie zdrowia psychicznego.

Obserwacje ankietowanych mieszkańców potwierdzają wyniki badania jakościowego. Respondenci indywidualnych wywiadów pogłębionych (przedstawiciele instytucji i organizacji zaangażowanych w system pomocy społecznej) zwrócili uwagę na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego przez młodzież. W ich opinii przez to wielu młodych ludzi doświadcza kryzysów psychicznych (zaniedbanie potrzeby przynależności, niezaspokojone potrzeby emocjonalne i społeczne) lub popada w tzw. złe towarzystwo. Ponadto zły stan psychiczny dzieci i młodzieży jest uzasadniany pokłosem pandemii COVID-19. Był to czas izolacji i wzmożonego strachu.

Chyba największym problemem jest brak wsparcia/ terapii dla osób młodych z problemami psychicznymi. Było takie działanie, ale programowe, nie systemowe. Aktualnie ponad tysiąc osób zostało bez wsparcia bo program się skończył.

Respondent 10 IDI

Uczestnicy wywiadów indywidualnych uważają, że Krotoszyn ma dość bogatą ofertę usług społecznych dedykowanych seniorom. Jednak problemem jest to, że większość zajęć przeznaczona jest dla osób sprawnych fizycznie. Osoby starsze z niepełnosprawnością narządu ruchu są wykluczone z części aktywności. Dodatkowy problem stanowi transport.

Dostęp do różnych form aktywności jest słaby, przede wszystkim mowa tu o ograniczeniach komunikacyjnych. Wiele dzieje się wieczorami, a wtedy jest słaba komunikacja miejska. A jest to ważny środek transportu dla seniorów. Również ograniczenia ruchowe osób starszych są barierą, ponieważ w wyjazdach mogą brać udział tylko sprawni seniorzy.

Respondent 1 IDI

9.2 Diagnoza potrzeb

Usługi społeczne służące wsparciu rodziny, na które mieszkańcy Miasta i Gminy Krotoszyn wskazują największe zapotrzebowanie koncentrują się wokół zdrowia fizycznego i psychicznego dzieci i młodzieży oraz zwiększenia dostępności opieki przedszkolnej i żłobkowej.

Respondenci wywiadów pogłębionych podzielają opinię o niewystarczającej liczbie miejsc w żłobkach i przedszkolach. Zauważają także, że dużym problemem są deficyty i dysfunkcje występujące w rodzinach.

Jako dość pilne oceniono także potrzeby w zakresie tworzenia i wspierania rodzin zastępczych oraz profilaktyki patologiom w rodzinie (takim jak przemoc i uzależniania), a także zapewnienia schronienia osobom doznającym przemocy.

Warto zauważyć, że średnie ocen zapotrzebowania w zakresie wszystkich wymienionych typów usług społecznych dedykowanych rodzinom są wyższe niż wartość środkowa skali, którą postużyli się respondenci. Oznacza to, że na każdą z wymienionych usług zapotrzebowanie w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn jest co najmniej umiarkowane.

Tabela 28. Ocena zapotrzebowania mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn w zakresie usług społecznych dedykowanych rodzinom

Typ usług społecznych dedykowanych RODZINOM	Bardzo małe lub brak zapotrzebowania	Zapotrzebowanie małe lub umiarkowane	Zapotrzebowanie duże lub bardzo duże	Średnia ocen (1 - 5)
wsparcie specjalistyczne dla dzieci (pedagog, logopeda itp.)	3%	26%	72%	4,02
działania profilaktyczne w obszarze zdrowia	4%	23%	72%	4,01
opieka dla dzieci w przedszkolach	4%	26%	70%	4,01
terapia dla dzieci i młodzieży	4%	24%	72%	3,99
opieka dla dzieci w żłobkach	7%	26%	67%	3,89
dostęp do psychologa	5%	27%	68%	3,89
tworzenie i wspieranie rodzin zastępczych	4%	31%	65%	3,87
zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy	4%	31%	65%	3,84
działania profilaktyczne dla rodzin w zakresie uzależnień, przemocy	4%	30%	66%	3,83
terapia dla dorosłych	5%	31%	64%	3,81
usługi doradcze w formie mobilnej (np. psycholog, prawnik, pracownik socjalny)	5%	33%	62%	3,71
tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych	7%	31%	62%	3,69
poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych	4%	39%	57%	3,68
tworzenie grup wsparcia	5%	35%	59%	3,67
dostęp do prawnika	5%	40%	56%	3,62
asysta i doradztwo dla rodzin	6%	41%	53%	3,59
interwencje kryzysowe	4%	42%	54%	3,54
wsparcie w dożywianiu	7%	43%	51%	3,42
wsparcie finansowe rodzin	6%	47%	47%	3,36

* Respondenci oceniali zapotrzebowanie na usługi w skali pięciostopniowej od 1–„bardzo małe lub brak zapotrzebowania” do 5–„bardzo duże zapotrzebowanie”; w zestawieniu nie uwzględniono odpowiedzi 0–„nie wiem/nie potrafię ocenić”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

Jeszcze wyższe oceny zapotrzebowania przyznano w zakresie usług społecznych na rzecz osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. W dużej mierze jest to spowodowane faktem, że wiele z tych usług dotyczy zdrowia (dostępu do lekarzy specjalistów, usług opiekuńczych i specjalistach usług opiekuńczych, rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego). Ankietowani uważają, że obszar ochrony zdrowia jest zaniedbany i oczekują poprawy w tym zakresie.

Obserwacje te znajdują potwierdzenie w wynikach wywiadów pogłębionych z przedstawicielami instytucji zajmujących się usługami społecznymi. Gminie i Miastu Krotoszyn bardzo doskwiera brak lekarzy specjalizujących się w geriatrici. Seniorzy są specyficzną grupą. Ich problemy zdrowotne nie są sumą schorzeń, ale specyficznym stanem dotyczącym osób na pewnym etapie życia. Stan zdrowia osób starszych należy analizować całościowo i dobierać do niego działania, które pozwolą zmaksymalizować ich komfort życia. Duże znaczenie ma także profilaktyka – edukacja w zakresie zdrowego stylu życia, odżywiania i aktywności fizycznej, które w jesieni życia skutkują zachowaniem sprawności i niezależności.

Analiza materiału badawczego pozwala wnioskować o rosnącej świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Mieszkańcy zauważają wagę wsparcia samodzielności i godnego traktowania OsN. Poza przyznaniem wysokiej wagi potrzebom w zakresie usług asystenckich, integracji społecznej, ankietowani w odpowiedziach na pytanie otwarte (*jakie inne usługi społeczne na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnościami są potrzebne?*) wskazywali na potrzebę tworzenia mieszkań wspomaganych dla osób, które wymagają pomocy w codziennych czynnościach (np. osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Tabela 29. Ocena zapotrzebowania mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn w zakresie usług społecznych dedykowanych osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami

Typ usług społecznych dedykowanych OSOBOM STARSZYM oraz OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	Bardzo małe lub brak zapotrzebowania	Zapotrzebowanie małe lub umiarkowane	Zapotrzebowanie duże lub bardzo duże	Średnia ocen (1 - 5)
poszerzanie oferty ochrony zdrowia	2%	19%	79%	4,21
organizacja transportu np. do lekarza	4%	21%	75%	4,10
pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością	2%	28%	70%	4,02
wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego	2%	27%	70%	3,99
usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami	3%	25%	72%	3,98
specjalistyczne usługi opiekuńcze	4%	25%	71%	3,98
wsparcie w zakresie zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym	2%	26%	72%	3,97
usługi opiekuńcze	5%	26%	69%	3,95
wsparcie w zakresie opieki wytchnieniowej	2%	30%	67%	3,94
promowanie informacji o potrzebach i możliwościach osób starszych i z niepełnosprawnością wśród lokalnej społeczności	2%	33%	66%	3,93
opaski życia (element systemu teleopieki)	3%	31%	66%	3,92
rozwój oferty spędzania czasu wolnego	2%	30%	68%	3,90
wsparcie finansowe	4%	34%	63%	3,77
dostęp do ośrodków wsparcia dziennego	4%	36%	60%	3,76
usługi doradcze w formie mobilnej (np. psycholog)	4%	35%	60%	3,76

Typ usług społecznych dedykowanych OSOBOM STARSZYM oraz OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	Bardzo małe lub brak zapotrzebowania	Zapotrzebowanie małe lub umiarkowane	Zapotrzebowanie duże lub bardzo duże	Średnia ocen (1 - 5)
organizowanie szkoleń i doradztwo dla opiekunów osób starszych i z niepełnosprawnością	4%	41%	55%	3,68
wsparcie w dożywianiu	3%	39%	58%	3,67

* Respondenci oceniali zapotrzebowanie na usługi w skali pięciostopniowej od 1– „bardzo małe lub brak zapotrzebowania” do 5– „bardzo duże zapotrzebowanie”; w zestawieniu nie uwzględniono odpowiedzi 0– „nie wiem/nie potrafię ocenić”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

Uczestnicy wywiadów pogłębionych zwrócili uwagę na zwiększającą się liczbę wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności i potrzebie kształcenia specjalnego wśród dzieci. Z jednej strony jest to pozytywne zjawisko, bo wczesna interwencja i rewalidacja pozwala zmniejszyć trudności osób z niepełnosprawnościami w ich dorosłym życiu. Jednak system (szczególnie oświatowy) nie jest gotowy na prawidłowe zaspokojenie potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami. Mowa tu głównie o brakach kadrowych.

Co roku przybywa OzN, zwłaszcza dzieci z orzeczeniami. Generuje to potrzeby specjalistów, zwłaszcza logopedów, terapeutów, specjalistów terapii sensorycznej, rehabilitantów oraz specjalistów umiejętności społecznych.

Respondent 7 IDI

Potrzeby w zakresie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności uzyskały w opiniach ankietowanych niższą rangę niż zapotrzebowanie na usługi społeczne dla rodzin, seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Prawdopodobnie ma to związek z faktem, że uważają oni bezdomność za problem o relatywnie niskim nasileniu na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn. Mieszkańcy ocenili jako najbardziej potrzebne usługi w zakresie poradnictwa psychologicznego i zawodowego, pracę socjalną oraz pomoc doraźną (jadłodajnie, noclegownie, ogrzewalnie).

Należy zauważyć, że przedstawiony ranking potrzeb jest subiektywny. Bazuje na opiniach społeczności lokalnej, która niekoniecznie posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie mechanizmów dotyczących pomocy społecznej. Zapotrzebowanie na wsparcie w postaci programów mieszkaniowych kierowanych do osób w kryzysie bezdomności zostało ocenione niemal najniżej spośród wszystkich podanych respondentom do oceny. Jest to sprzeczne z obecnym podejściem sprowadzającym się do hasła „najpierw mieszkanie”. Zakłada ono, że zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych jest podstawą w skutecznym i trwałym przeciwdziałaniu bezdomności. Powinno wyprzedzać inne formy pomocy (np. leczenia uzależnienia, wsparcia w podjęciu pracy, pomocy psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej), ponieważ pozwala zaspokoić podstawową potrzebę bezpieczeństwa. Punkty pomocy doraźnej, noclegownie i ogrzewalnie są potrzebnym wsparciem, bo w niektórych sytuacjach ratują życie. Natomiast nie umożliwiają skutecznej i trwałej pomocy w wychodzeniu z kryzysu bezdomności.

Tabela 30. Ocena zapotrzebowania mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn w zakresie usług społecznych dedykowanych osobom w kryzysie bezdomności

Typ usług dedykowanych OSOBOM W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI	Bardzo małe lub brak zapotrzebowania	Zapotrzebowanie małe lub umiarkowane	Zapotrzebowanie duże lub bardzo duże	Średnia ocen (1 - 5)
poradnictwo psychologiczne	4%	33%	62%	3,78
punkty pomocy doraźnej (m.in. jadłodajnie, punkty wydawania żywności i odzieży, łaznie, punkty poradnictwa)	4%	35%	61%	3,77
praca socjalna	7%	30%	63%	3,76
doradztwo zawodowe	6%	30%	64%	3,75
ogrzewalnie	6%	31%	63%	3,74
noclegownie	6%	31%	63%	3,74
usługi reintegracji społeczno-zawodowej, w tym świadczone przez Centra Integracji Społecznej i Kluby Integracji Społecznej	4%	36%	61%	3,72
schroniska dla osób bezdomnych i schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	5%	36%	60%	3,72
mieszkania chronione wspierane	9%	37%	55%	3,52
poradnictwo prawne	6%	42%	53%	3,48

* Respondenci oceniali zapotrzebowanie na usługi w skali pięciostopniowej od 1–„bardzo małe lub brak zapotrzebowania” do 5–„bardzo duże zapotrzebowanie”; w zestawieniu nie uwzględniono odpowiedzi 0–„nie wiem/nie potrafię ocenić”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

Warto także zwrócić uwagę na fakt, że bezdomność jest obarczona stereotypami i uproszczeniami funkcjonującymi w świadomości społecznej. Osoby w kryzysie bezdomności często są postrzegane jako „same sobie winne”, niegodne pomocy. Takie podejście obniża wśród obywateli poczucie solidarności społecznej i obowiązku niesienia pomocy potrzebującym.

9.3 Ocena potencjału krotoszyńskich instytucji i organizacji w zakresie realizacji usług społecznych i identyfikacja barier

Zdaniem przedstawicieli instytucji i organizacji świadczących pomoc społeczną, Krotoszyn posiada duży potencjał, natomiast jest on blokowany przez kilka istotnych barier. Po pierwsze, przez **barierę finansową**. Zapewnienie wysokiej jakości usług specjalistów (kadry medycznej, opiekunów, psychologów, pedagogów, terapeutów, rehabilitantów) wymaga odpowiedniego ich wynagrodzenia. Praca z beneficjentami pomocy społecznej jest obciążająca fizycznie i psychicznie. Wiąże się z dużą odpowiedzialnością. Zdaniem respondentów wywiadów pogłębionych, obecne wyceny usług specjalistów są zaniżone i skutkują brakiem chętnych do wykonywania tej pracy.

Drugim problemem wskazywanym szczególnie przez przedstawicieli NGO są **ograniczenia lokalowe**. Budynki, w których realizowane są usługi społeczne na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych muszą być dostosowane do ich potrzeb (szerokie

przejścia, dźwigi osobowe, prawidłowe oznaczenia, przystosowane meble i urządzenia). A tym czasem organizacje pozarządowe mają do swojej dyspozycji lokale, które często wymagają generalnego remontu (na który brakuje środków).

Z barierą finansową wiąże się inny problem, który zauważyli respondenci. Usługi społeczne (szczególnie w zakresie zdrowia psychicznego) wymagają stabilnego finansowania. **Brak systemowych rozwiązań** skutkuje tym, że pomoc jest realizowana akcyjnie – w ramach programów. Po ich zakończeniu wsparcie zostaje czasowo lub stale wstrzymane. Stwarza to niebezpieczeństwo dla osób, które potrzebują stałej pomocy oraz niweczy dotychczas uzyskane efekty.

Czwartym zidentyfikowanym problemem jest **niedostateczna komunikacja i informacja**. Podmioty odpowiedzialne za realizację usług społecznych potrzebują klarownych informacji na temat tego jakie działania i w jaki sposób mają realizować. Przepisy prawa dynamicznie się zmieniają, a przez to blokują działania instytucji i organizacji, które opierają swoje funkcjonowanie na finansowaniu ze środków publicznych. Także wszelkie zmiany w wymaganiach względem kwalifikacji i doświadczenia osób realizujących usługi społeczne powinny być bezzwłocznie i klarownie komunikowane odpowiednim podmiotom.

Jednym z tematów indywidualnych wywiadów pogłębionych była współpraca pomiędzy podmiotami tworzącymi system usług społecznych. O ile współpraca między instytucjami jest oceniana pozytywnie, to **współpraca organizacji pozarządowych** budzi wątpliwości. Część respondentów zwróciła uwagę na to, że są sytuacje, w których NGO muszą między sobą rywalizować (o środki finansowe, o zlecenia, o kadre). To znacząco utrudnia współpracę.

Istotną barierą rozwoju usług społecznych w Mieście i Gminie Krotoszyn jest **niewystarczająca świadomość społeczna**. Zdaniem respondentów wielu mieszkańców nie zdaje sobie sprawy z mechanizmów prowadzących do wykluczenia społecznego całych grup (np. seniorów, OzN, osób chorych psychicznie, osób w kryzysie bezdomności, osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu). Prowadzi to do tzw. znieczulicy. Ludzie źle reagują lub nie reagują wcale w sytuacjach, kiedy druga osoba potrzebuje pomocy. Innym problemem związanym z niską świadomością społeczną jest niewystarczająca profilaktyka problemów społecznych takich jak uzależnienia, kryzysy psychiczne, przemoc rówieśnicza.

9.4 Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia

Polityka świadczenia pomocy społecznej zmierza do jej deinstytucjonalizacji (szczególnie ważne jest to w kontekście pieczy zastępczej oraz wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnościami). Liczne opracowania wskazują na to, że dobrostan osób potrzebujących wsparcia jest znacznie wyższy w sytuacji, gdy są one w bezpiecznych i znanych sobie środowiskach. Ludzie potrzebują więzi, relacji z innymi ludźmi, poczucia sprawczości i niezależności od obcych (na ile jest to możliwe).

Dlatego dużą wagę mają działania wzmacniające integrację społeczną i zapobiegające wykluczeniu. By deinstytucjonalizacja usług społecznych była możliwa, potrzebne jest budowanie społecznej odpowiedzialności i wzmocnienie najbliższych kręgów wsparcia.

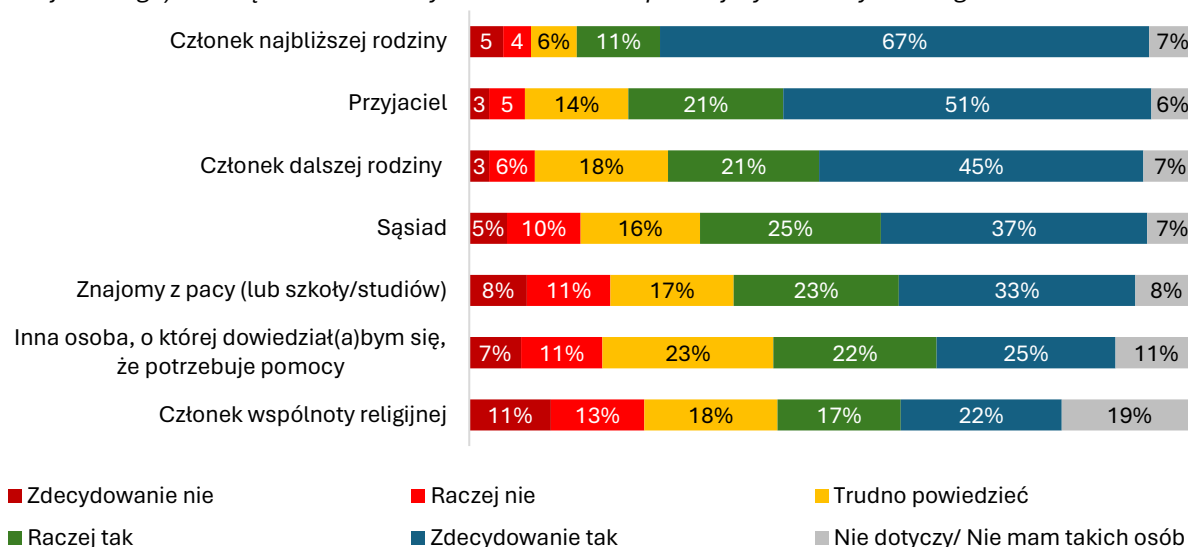
Wyniki przeprowadzonego badania ilościowego potwierdziły, że najważniejszym kręgiem wsparcia są członkowie najbliższej rodziny. Gotowość do pomocy członkom najbliższej rodziny

wyraziło łącznie 78% respondentów (w tym 67% osób wskazało odpowiedź „zdecydowanie tak”). 72% badanych zadeklarowało gotowość wsparcia swoich przyjaciół, a 66% osób – członków dalszej rodziny. Na czwartym miejscu znaleźni się sąsiedzi. W razie potrzeby, pomocy udzieli im 62% respondentów. Wzmocnienie społeczności sąsiedzkich jest w kontekście deinstytucjonalizacji pomocy społecznej szczególnie istotne. Osoby mieszkające po sąsiedzku mają najlepszą sposobność do reagowania w sytuacjach kryzysowych. Mogą okazać wsparcie lub wezwać pomoc najszybciej. Poza tym sąsiedzkie wsparcie i czujność na ewentualne potrzeby osób mieszkających w tym samym bloku lub na tym samym osiedlu, nie generuje kosztów dojazdu ani nie wymaga dużych nakładów czasu.

Polacy są generalnie nieufnym narodem. Cykliczne badania zaufania społecznego realizowane przez CBOS pokazują, że jedynie 19% dorosłych Polaków wyraża pogląd, że większości ludzi można ufać.¹⁶ Poszerzenie najbliższych kręgów wsparcia o osoby niespokrewnione (w tym sąsiadów) wymaga w pierwszej kolejności zwiększenia kapitału społecznego objawiającego się uogólnionym zaufaniem społecznym. Upowszechnienie przekonania, że „ludzie w większości są dobrzy” zwiększy gotowość niesienia i przyjmowania wsparcia od osób ze swojego otoczenia.

Wykres 29. Gotowość mieszkańców do udzielenia wsparcia osobom ze swojego otoczenia

Rozkład odpowiedzi na pytanie: Proszę ocenić, czy był(a)by Pan(i) gotowa wesprzeć osobę z Pani otoczenia w sytuacji dla niej kryzysowej (np. podczas choroby, po wypadku lub operacji, podczas kryzysu emocjonalnego). Proszę dokonać oceny w odniesieniu do poniżej wymienionych kategorii osób.

* Respondenci oceniali swoją gotowość do okazania wsparcia w skali pięciostopniowej od 1– „zdecydowanie nie” do 5– „zdecydowanie tak”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

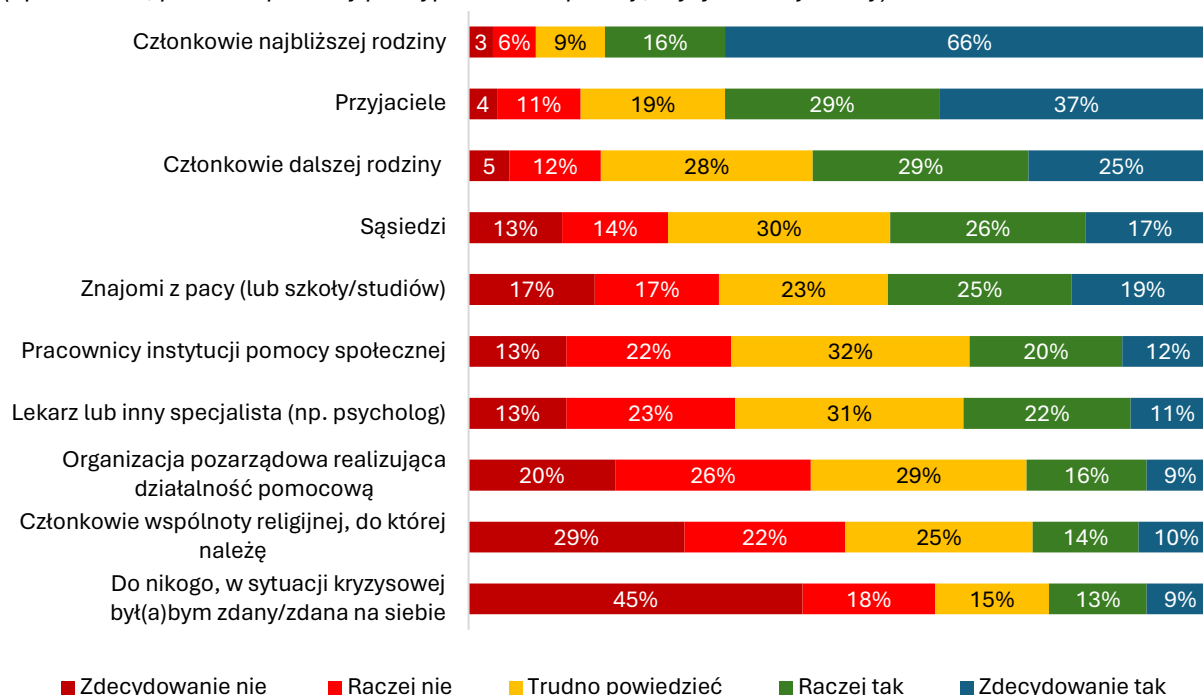
Gotowość niesienia pomocy oraz przekonanie o możliwości uzyskania wsparcia od członków najbliższej rodziny są wobec siebie symetryczne. Prawidłowość ta nie znajduje potwierdzenia w odniesieniu do pozostałych kręgów wsparcia. Co prawda rangi pozostają takie same (tzn. kolejność grup osób, do których zwrócimy się o pomoc jest taka sama jak kolejność osób, którym

¹⁶ [Zaufanie społeczne. Komunikat z badań CBOS, marzec 2022, Nr 37/2022](#) (dostęp: 19.03.2024)

pomoc jesteśmy gotowi zaoferować), to jednak odsetek osób deklarujących gotowość udzielenia wsparcia jest istotnie niższy niż odsetek osób odczuwających, że sami na takie wsparcie mogą liczyć. Alarmujący jest odsetek mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, którzy uważają, że w sytuacji kryzysowej będą zdani sami na siebie – łącznie 22%.

Wykres 30. Ocena stopnia w jakim mieszkańcy mogą polegać na wsparciu osób ze swojego otoczenia

Rozkład odpowiedzi na pytanie: Na czyją pomoc mógłby Pan/mogłaby Pani liczyć w sytuacji kryzysowej (np. choroba, potrzeba pomocy po wypadku lub operacji, kryzys emocjonalny)?

* Respondenci oceniali swoje poczucie, na ile mogliby liczyć na pomoc osób ze swojego otoczenia w skali pięciostopniowej od 1–„zdecydowanie nie” do 5–„zdecydowanie tak”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=366]

Badanie najbliższych kręgów wsparcia jest szczególnie ważne w odniesieniu do grup osób potrzebujących pomocy w swoim codziennym życiu. Dlatego sprawdzono, jak prezentują się rozkłady odpowiedzi udzielonych przez osoby deklarujące przynależność do poszczególnych grup¹⁷. Okazało się, że najbardziej wyobcowaną grupą społeczną są samodzielni rodzice (przede wszystkim matki¹⁸).

Jedynie połowa z nich odczuwa, że może polegać na członkach swojej najbliższej rodziny. Podobny odsetek osób wskazał na możliwość otrzymania wsparcia od przyjaciół. Co ciekawe odsetek samodzielnych rodziców deklarujących, że nie mają osób, do których mogliby się zwrócić

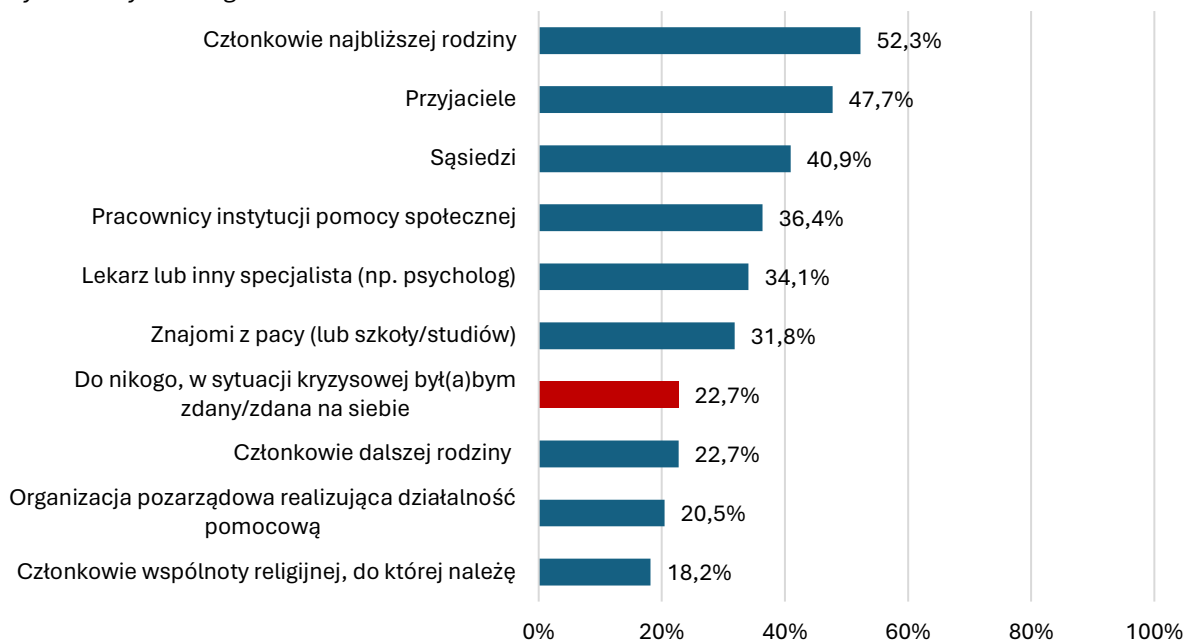
¹⁷ W raporcie przedstawiono pięć grup: osoby samotne, samodzielni rodzice, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, opiekunowie osób starszych i OzN. W przypadku pozostałych grup ich liczebności w badanej próbie okazały się zbyt małe by możliwe było przeprowadzenie wiarygodnej analizy statystycznej.

¹⁸ Samodzielné rodzicielstwo dotyczy przede wszystkim kobiet (w niniejszym badaniu samodzielne matki stanowiły 82,6% tej grupy) oraz osób między 35. a 44. rokiem życia (52,2%).

o pomoc jest taki sam jak odsetek osób uważających, że może polegać na członkach swojej dalszej rodziny.

Wykres 31. Najbliższe kręgi wsparcia SAMODZIELNYCH RODZICÓW

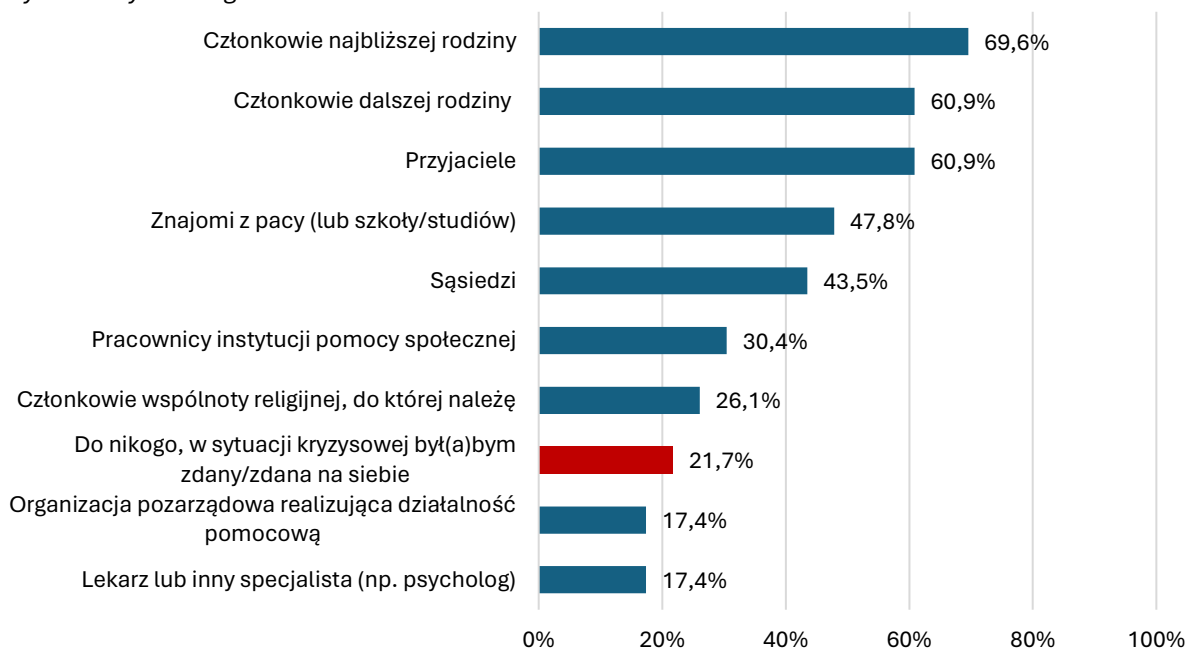
Łączny odsetek odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak” udzielonych na pytanie: Na czyją pomoc mógłby Pan/mogłaby Pani liczyć w sytuacji kryzysowej? Proszę dokonać oceny w odniesieniu do poniżej wymienionych kategorii osób.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=23]

Wykres 32. Najbliższe kręgi wsparcia OSÓB SAMOTNYCH

Łączny odsetek odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak” udzielonych na pytanie: Na czyją pomoc mógłby Pan/mogłaby Pani liczyć w sytuacji kryzysowej? Proszę dokonać oceny w odniesieniu do poniżej wymienionych kategorii osób.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=44]

Fakt, że najbliższe kręgi wsparcia tworzą przede wszystkim członkowie najbliższej rodziny, wpływa na to że drugą stosunkowo najbardziej wyobcowaną grupą są osoby samotne. W dużej mierze zajął ją ona z inną grupą zagrożoną wykluczeniem – seniorami. Osoby samotne to często samotnie zamieszkujące wdowy. Kobiety żyją statystycznie dłużej niż mężczyźni. Atomizacja rodziny i migracja zarobkowa młodych ludzi do dużych miast lub zagranicę powoduje, że osoby w podeszłym wieku po śmierci współmałżonka stają w obliczu bardzo trudnej dla nich sytuacji. Odczuwają samotność i pozostawienie samym sobie.

Wykres 33. Najbliższe kręgi wsparcia OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Łączny odsetek odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak” udzielonych na pytanie: Na czyją pomoc mógłby Pan/mogłaby Pani liczyć w sytuacji kryzysowej? Proszę dokonać oceny w odniesieniu do poniżej wymienionych kategorii osób.

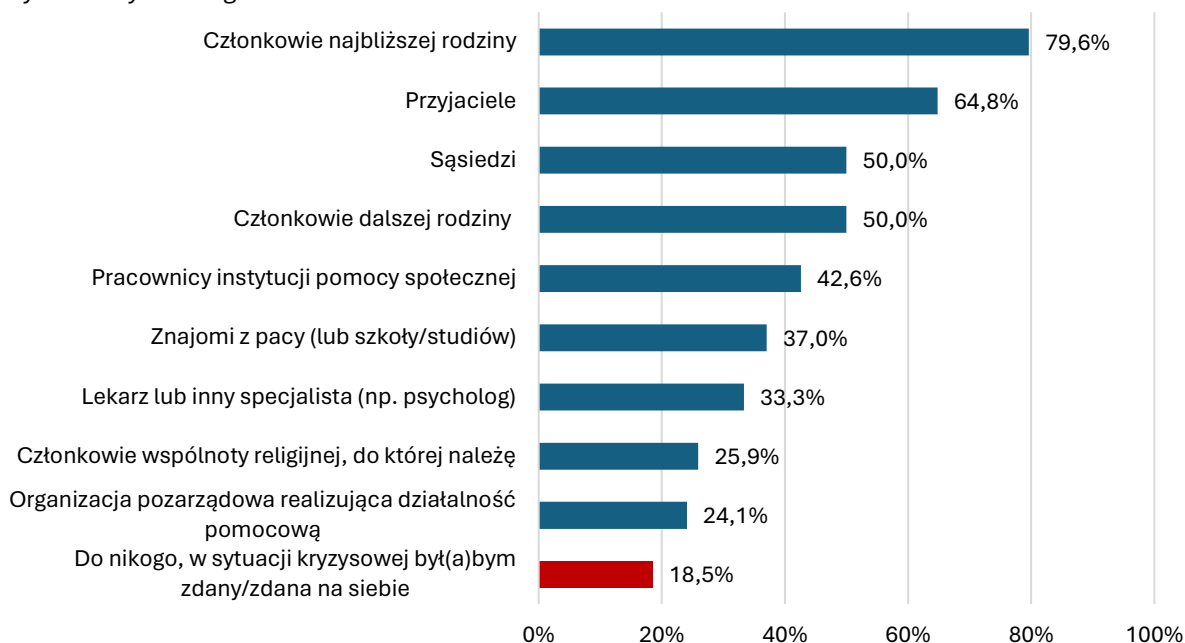
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=31]

Specyficzny dla grupy respondentów będących osobami z niepełnosprawnościami jest wysoki odsetek wskazań polegania na wsparciu pracowników instytucji pomocy społecznej. Jednocześnie odnotowano także stosunkowo wysokie częstotliwości wskazań poczucia gotowości pomocy ze strony członków najbliższej rodziny oraz przyjaciół. Taki rozkład odpowiedzi jest pozytywnym prognostykiem. Z jednej strony wskazuje na to, że zdecydowana większość OzN może polegać na swoich bliskich, a z drugiej mówi o tym, że publiczne instytucje pomocy społecznej prawidłowo realizują swoje funkcje i Osoby z Niepełnosprawnościami mają do nich zaufanie.

Z kolei dla grupy respondentów będących osobami starszymi charakterystyczny jest dość wysoki odsetek wskazań na poczucie możliwości polegania na wsparciu sąsiadów (50%). Zdaniem ankietowanych seniorów jest ono tak samo dostępne jak wsparcie ze strony członków dalszej rodziny. Możliwe także, że w pewnym stopniu kręgi wsparcia, którymi są sąsiedzi i przyjaciele, nakładają się na siebie. Fakt wieloletniego zamieszkiwania w jednym miejscu (a tak często jest w przypadku osób starszych) powoduje dobre poznanie sąsiedztwa i nawiązanie w jego ramach relacji przyjacielskich.

Wykres 34. Najbliższe kręgi wsparcia OSÓB STARSZYCH

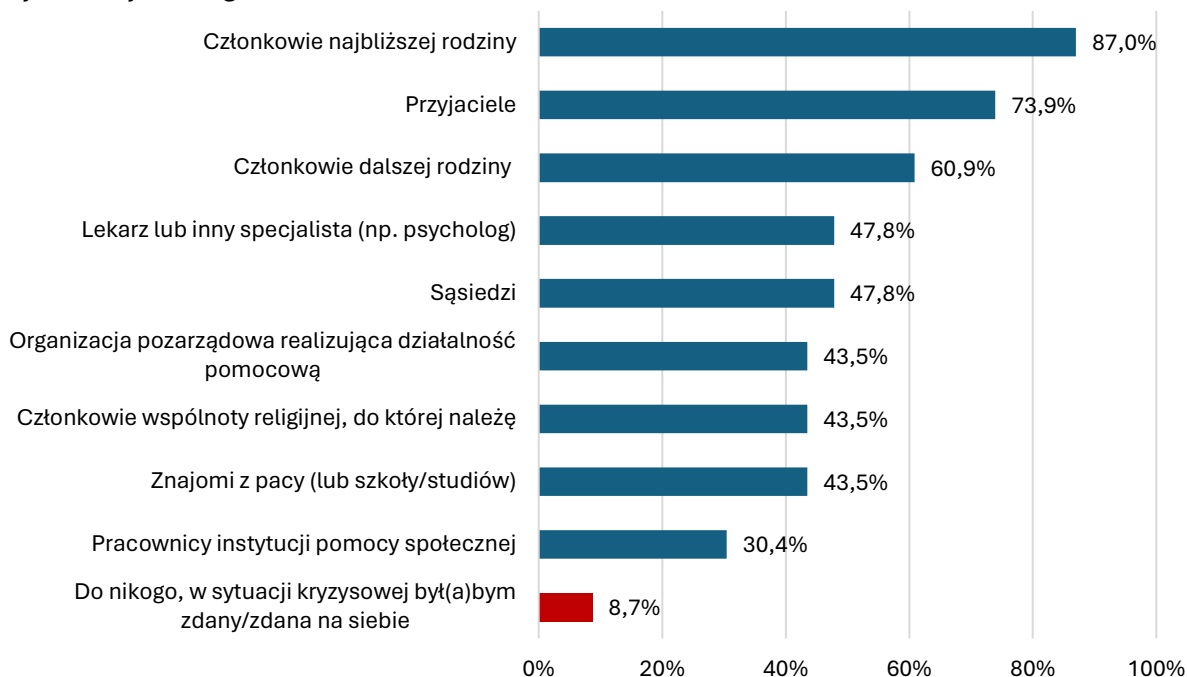
Łączny odsetek odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak” udzielonych na pytanie: Na czyją pomoc mógłby Pan/mogłaby Pani liczyć w sytuacji kryzysowej? Proszę dokonać oceny w odniesieniu do poniżej wymienionych kategorii osób.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=54]

Wykres 35. Najbliższe kręgi wsparcia OPIEKUNÓW OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I OSÓB STARSZYCH

Łączny odsetek odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak” udzielonych na pytanie: Na czyją pomoc mógłby Pan/mogłaby Pani liczyć w sytuacji kryzysowej? Proszę dokonać oceny w odniesieniu do poniżej wymienionych kategorii osób.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety PAPI i CAWI [N=23]

Z danych uzyskanych w badaniach ankietowych wynika, że stosunkowo najszerszymi kręgami wsparcia cieszą się opiekunowie OzN i osób starszych. Odsetek odpowiedzi wskazujących na brak osób, na których pomoc mogą liczyć jest najniższy spośród wszystkich analizowanych – 8,7%. Poza tym 87% z nich czuje, że może polegać na członach najbliższej rodziny, a 74% doświadcza wsparcia ze strony przyjaciół. Także odsetki osób odczuwających, że w razie potrzeby uzyskają pomoc od członków dalszej rodziny oraz od sąsiadów są dość wysokie, Warto jednak podkreślić, że liczba odpowiedzi, które są podstawą tych statystyk (23 osoby) jest dość mała, a przez to obciążona dużym ryzykiem błędu.

10 Podsumowanie

Z diagnoz przeprowadzonych na potrzeby ww. dokumentów, a także ze sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie oraz sprawozdań z realizacji programów społecznych wynika, że do **problemów, trudności oraz deficytów**, w zakresie sytuacji społecznej mieszkańców miasta i gminy, oraz instytucji działających w tym obszarze, należą:

- ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, wielodzietność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, to niezmiennie główne powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej; negatywny wpływ dysfunkcji w rodzinie wykracza daleko poza samą rodzinę i dotyka całego społeczeństwa;
- ubóstwo przestało być jednym z kluczowych problemów rodzin z dziećmi, głównie za sprawą programów rządowych, wzrostem minimalnego wynagrodzenia; lepsza sytuacja materialna rodzin w pewnym stopniu ograniczyła możliwość dotarcia do rodzin dysfunkcyjnych, które zaprzestały korzystania z pomocy społecznej;
- zwiększająca się liczba seniorów, w tym osób z niepełnosprawnościami, wymagających opieki;
- zmiany w sposobie funkcjonowania rodziny, polegające na przejmowaniu funkcji opiekuńczych nad osobami starszymi, przez instytucje;
- inflacja, powodująca nie tylko wzrost kosztów życia i ubożenie rodzin, ale także wzrost kosztów funkcjonowania systemu pomocy społecznej i innych usług społecznych;
- wzrost liczby migrantów, wynikających z rosyjskiej agresji w Ukrainie, i konieczność zapewnienia im niezbędnej pomocy materialnej i niematerialnej;
- rosnąca liczba osób wymagających całodobowej opieki, której nie można w pełni zabezpieczyć w środowisku zamieszkania; za wzrostem liczby osób idzie wzrost miesięcznych kosztów utrzymania w DPS; dostępne prognozy demograficzne wskazują na postępowanie procesów starzenia się społeczeństwa i wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na potrzebę ukierunkowania o rozwoju form wsparcia osób w podeszłym wieku;
- z powyższego wynika rosnąca liczba przyznawanych świadczeń opiekuńczych (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna, zasiłek dla opiekuna) oraz kosztów z tym związanych; zarówno liczba świadczeń, jak i ich koszty, osiągnęły rekordową wysokość w roku 2022;
- brak mieszkań chronionych (zadanie obowiązkowe gminy);
- zbyt mała dostępność poradnictwa specjalistycznego, szczególnie psychologicznego i psychiatrycznego;
- rosnący odsetek rodzin objętych wsparciem asystenta w stosunku do liczby rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pomocą MGOPS;
- wzrost poczucia niepewności, osamotnienia czy zagubienia w prawidłowym pełnieniu ról rodzicielskich; pomocne w rozwiązywaniu tych problemów byłyby warsztaty, kursy, czy tzw. szkoły dla rodziców (psychoterapia rodzinna i małżeńska), które stworzyłyby możliwość do wzmocnienia ich kompetencji wychowawczych; należy więc wspierać różnorodne działania edukacyjne dla rodziców oraz uzupełniać ich kompetencje rodzicielskie;

- niewystarczające środki finansowe MGOPS na funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (brak środków na urozmaicenie zajęć świetlicowych, wyposażenie w sprzęt i materiały potrzebne do realizacji zajęć pozalekcyjnych);
- niewystarczająca liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego oraz brak stabilizacji finansowej tych placówek;
- braki kadrowe MGOPS – dotyczą niektórych, często kluczowych, stanowisk, a w szczególności: psychologów, opiekunów i wychowawców w placówkach wsparcia dziennego, pracowników socjalnych;
- niewystarczające środki finansowe dla inwestycji związanych z zapewnieniem dostępności osobom z niepełnosprawnością i osobom ze szczególnymi potrzebami.

11 Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Udział osób w wieku 70 lat i więcej oraz 85 lat i więcej w ogóle mieszkańców w latach 2012-2022 (%)	8
Tabela 2. Osoby z niepełnosprawnościami zamieszkujące gminę i miasto Krotoszyn w roku 2021	9
Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON, Krotoszyn, lata 2012-2022	10
Tabela 4. Struktura podmiotów gospodarki narodowej w gminie Krotoszyn pod względem sekcji PKD, rok 2022.....	11
Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki, gmina Krotoszyn na tle powiatu, województwa i kraju, rok 2022	12
Tabela 6. Wybrane dochody MGOPS w latach 2020-2022	17
Tabela 7. Liczba osób/rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2020-2022	18
Tabela 8. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2018-2022	19
Tabela 9. Powody udzielania pomocy społecznej w latach 2020-2022	20
Tabela 10. Wsparcie pieniężne w latach 2020-2022	20
Tabela 11. Zasiłki stałe, okresowe i celowe w latach 2020-2022	22
Tabela 12. Wsparcie usługowe w latach 2020-2022	24
Tabela 13. Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w latach 2019-2022	27
Tabela 14. Procedura „Niebieskie Karty” w latach 2019-2022.....	28
Tabela 15. Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego w latach 2019-2022	29
Tabela 16. Zasoby mieszkaniowe gminy Krotoszyn (komunalne)	37
Tabela 17. Gospodarstwa domowe oczekujące na najem lokali mieszkalnych i tymczasowych pomieszczeń, Krotoszyn, rok 2022	38
Tabela 18. Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych, Krotoszyn, lata 2012-2022	39
Tabela 19. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie Krotoszyn, rok szkolny 2023/2024	42
Tabela 20. Szkoły podstawowe w gminie Krotoszyn, rok szkolny 2023/2024.....	44
Tabela 21. Współczynnik skolaryzacji netto, szkolnictwo podstawowe, lata 2019-2022	45
Tabela 22. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty, rok 2023.....	45
Tabela 23. Szkoły ponadpodstawowe w gminie Krotoszyn, rok szkolny 2023/2024	46
Tabela 24. Liczba przychodni i porad udzielonych w gminie Krotoszyce w latach 2016-2022	51
Tabela 25. Przychodnie na 10 tys. ludności w latach 2016-2022	52
Tabela 26. Ludność na aptekę ogólnodostępną w latach 2016-2022.....	52
Tabela 27. Ocena nasilenia problemów społecznych występujących w Mieście i Gminie Krotoszyn, w opinii mieszkańców.....	55
Tabela 28. Ocena zapotrzebowania mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn w zakresie usług społecznych dedykowanych rodzinom	58
Tabela 29. Ocena zapotrzebowania mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn w zakresie usług społecznych dedykowanych osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami	59
Tabela 30. Ocena zapotrzebowania mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn w zakresie usług społecznych dedykowanych osobom w kryzysie bezdomności	61
Wykres 1. Struktura płci i wieku respondentów badań ankietowych.....	5
Wykres 2. Struktura zawodowa respondentów badań ankietowych	6
Wykres 3. Przynależność respondentów do grup osób w szczególnej sytuacji życiowej	6
Wykres 4. Liczba mieszkańców miasta i gminy Krotoszyn w latach 2012-2022, w podziale na miasto i wieś	7
Wykres 5. Piramida wieku mieszkańców miasta i gminy Krotoszyn w roku 2022	8
Wykres 6. Przyrost naturalny w latach 2012-2022	9

Wykres 7. PKB na jednego mieszkańca, lata 2012-2021	10
Wykres 8. Udział osób zatrudnionych w poszczególnych sekcjach PKD w ogólnej liczbie pracujących zamieszkujących gminę Krotoszyn, rok 2022.....	13
Wykres 9. Dynamika stopy bezrobocia rejestrowanego (w %), powiat krotoszyński na tle regionu i kraju, lata 2012-2023	13
Wykres 10. Struktura płci i wieku osób bezrobotnych, powiat krotoszyński, rok 2023	14
Wykres 11. Struktura płci i wykształcenia osób bezrobotnych, powiat krotoszyński, rok 2023	14
Wykres 12. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (w %), powiat krotoszyński, lata 2012-2023	15
Wykres 13. Dynamika stopy długotrwałego bezrobocia (w%), powiat krotoszyński lata 2012-2022	15
Wykres 14. Niepełnosprawni zarejestrowani w urzędzie pracy wg płci, powiat krotoszyński, lata 2012 i 2023	16
Wykres 15. Bierni zawodowo według przyczyn bierności i płci, powiat krotoszyński, rok 2021	16
Wykres 16. Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2022	18
Wykres 17. Funkcjonowanie Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w latach 2020-2022	25
Wykres 18. Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022	26
Wykres 19. Wybrane świadczenia pielęgnacyjne przyznane w latach 2018-2022 – liczba świadczeń	32
Wykres 20. Wybrane świadczenia pielęgnacyjne przyznane w latach 2018-2022 – kwota świadczeń (w tys. zł)	32
Wykres 21. Dzieci w pieczy zastępczej w latach 2019-2022.....	35
Wykres 22. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej w latach 2019-2020	35
Wykres 23. Budynki mieszkalne w gminie, Krotoszyn, lata 2012-2022	36
Wykres 24. Zasoby mieszkaniowe, Krotoszyn, lata 2012-2022	37
Wykres 25. Liczba bezrobotnych z powiatu krotoszyńskiego, którzy w roku 2023 zostali objęci poszczególnymi formami przeciwdziałania bezrobociu	40
Wykres 26. Odsetek bezrobotnych, którzy zostali objęci poszczególnymi aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w powiecie krotoszyńskim, rok 2023	41
Wykres 27. Wychowanie przedszkolne – wskaźniki, rok 2022	43
Wykres 28. Odsetek mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, którzy osobiście lub w swoim najbliższym otoczeniu doświadczają poszczególnych problemów społecznych.....	56
Wykres 29. Gotowość mieszkańców do udzielenia wsparcia osobom ze swojego otoczenia	63
Wykres 30. Ocena stopnia w jakim mieszkańcy mogą polegać na wsparciu osób ze swojego otoczenia ...	64
Wykres 31. Najbliższe kręgi wsparcia SAMODZIELNYCH RODZICÓW	65
Wykres 32. Najbliższe kręgi wsparcia OSÓB SAMOTNYCH	65
Wykres 33. Najbliższe kręgi wsparcia OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	66
Wykres 34. Najbliższe kręgi wsparcia OSÓB STARSZYCH	67
Wykres 35. Najbliższe kręgi wsparcia OPIEKUNÓW OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I OSÓB STARSZYCH	67